

Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ

ΥΜΝΟΣ

ΜΕΤΑ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τελευτών, δοξολογώ και πάλιν από καρδίας τον Άγιον Θεόν, Ὅστις ἀπαξ ἔτι επέτρεψέ μοι να ασχοληθῶ περί τα θεία Αυτοῦ λόγια (ομιλῶ οὕτω, διότι η υμνολογία της Εκκλησίας ημών δεν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ υπομνηματισμὸς της Αγίας Γραφῆς), και παρακαλῶ Αυτὸν ὅπως, ἰλέω ὄμματι ἐπιβλέπων και ἐπὶ την παρούσαν ταπεινὴν ἐργασίαν του αμαρτωλοῦ και ἀναξίου δούλου Αυτοῦ, εὐλογῆση αὐτήν και καταστήση αὐτήν ἰκανήν να βοηθήση πιστὰς ψυχὰς εἰς την κατανόησιν των ωραιωτάτων της «Ακαθίστου Ακολουθίας» ποιημάτων, των υμνούντων την Αειπάρθενον Μητέρα του μονογενοῦς Αυτοῦ Υἱοῦ, του Κυρίου και Θεοῦ και Σωτήρος ημών Ἰησοῦ Χριστοῦ, του Εὐλογητοῦ εἰς τους αἰῶνας...

Ἐγγραφον εν Αθήναις κατ' Ὀκτώβριον του σωτηρίου ἔτους 1968.

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Αρχιμανδρίτης

Σημ. : Η στίξεις των τροπαρίων δεν εγένετο συμφώνως προς το μέλος, ἀλλὰ συμφώνως προς το νόημα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ακολουθία του Ακαθίστου Ύμνου, είνε η πλέον ίσως δημοφιλής ιερά Ακολουθία της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Η Ακολουθία αυτή ψάλλεται εις τους ιερούς Ναούς μας κατά τας πρώτας πέντε εβδομάδας της Μ. Τεσσαρακοστής, εν ημέρα Παρασκευή. Κατά την πρώτην εβδομάδα της Μ. Τεσσαρακοστής (ή «των Νηστειών») ψάλλονται οι εξ πρώτοι «οίκοι» του Ύμνου, ήτοι οι «οίκοι» Α – Ζ · κατά την δευτέραν εβδομάδα ψάλλονται οι «οίκοι» Η – Μ · κατά την τρίτην εβδομάδα ψάλλονται οι «οίκοι» Ν – Σ · κατά την τέταρτην εβδομάδα ψάλλονται οι «οίκοι» Τ – Ω · κατά δε την πέμπτην εβδομάδα ψάλλεται ολόκληρος ο Ύμνος.

Τόσον τα τμήματα του Ακαθίστου Ύμνου, όσον και ολόκληρος ο Ύμνος, ψάλλονται μαζί με ειδικόν «Κανόνα», ο οποίος αρχίζει με τον ειρμόν «Ανοξω το στόμα μου». Ψάλλονται δε αμφότερα εις το μέσον περίπου του «Μικρού Αποδείπνου», ήτοι της ωραίας εκείνης προσευχής της Εκκλησίας μας, που λέγεται καθημερινώς μετὰ τὸ δειπνόν. Ονομάζεται «Μικρόν Απόδειπνον» δια να διακρίνεται από το «Μέγα Απόδειπνον», το οποίον λέγεται κατά την Μ. Τεσσαρακοστήν, πλην των ημερών Παρασκευής (οπότε λέγεται το «Μικρόν» μετά της Ακολουθίας των «Χαιρετισμών»), Σαββάτου και Κυριακής.

(Υπάρχουν και περιπτώσεις κατά τας οποίας, συμφώνως προς το Τυπικόν της Εκκλησίας μας, η Ακολουθία του Ακαθίστου Ύμνου δεν συνδυάζεται με το Μικρόν Απόδειπνον, αλλά με άλλας Ακολουθίας.)

Εν συνεχεία θα ἴδωμεν δι' ολίγων τι εἶνε ο Ακάθιστος Ὑμνος, ποία η ιστορία του και ποίος ο ποιητής του. Μετά ταύτα δε θα ομιλήσωμεν περί «Κανόνων» και «Ωδών», ως και περί της σημασίας των διαφόρων ονομασιῶν των τροπαρίων, τέλος δε θα εἰπώμεν ολίγα και περί του «Κανόνος» του Ακαθίστου Ὑμνου.

Ο Ακάθιστος Ὑμνος

Ο Ακάθιστος Ὑμνος εἶνε «Κοντάκιον». «Κοντάκια» παλαιότερον ἐλέγοντο ολόκληροι ὕμνοι, ἀνάλογοι προς τους «Κανόνας». Η ονομασία οφείλεται μάλλον εἰς το κοντόν ξύλον ἐπὶ του οποίου ἐτυλίσσετο η μεμβράνα που περιείχε τον ὕμνον. Το πρώτον τροπάριον ἐλέγετο «προοίμιον» ἢ «κουκούλιον» και τα ἀκολουθούντα ἐλέγοντο «οἶκο», ἴσως διότι ο ὅλος ὕμνος εθεωρεῖτο ως σύνολον οικοδομημάτων ἀφιερωμένων εἰς μνήμην ἁγίου πνός. Κοντάκιον λέγεται συνήθως σήμερον το πρώτον τροπάριον ἐνός τοιούτου ὕμνου (Κοντακίου).

Ο Ακάθιστος Ὑμνος περιέχει προοίμιον και 24 «οἶκους». Το προοίμιόν του παλαιότερον δεν ἦτο το «Τη Ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ» που εἶνε σήμερον, ἀλλ' ἕτερον. («Το προσταχθέν μυστικῶς λαβῶν ἐν γνώσει».) Η «ἀκροστιχίς» του ὕμνου εἶνε ἀλφαβητική. (Βραδύτερον θα εἰπώμεν τι σημαίνει η λέξις «ἀκροστιχίς».) «Εφύμνια» ἔχει δύο: Το «Χαίρε, Νύμφη ἀνύμφευτε» και το «Ἀλληλούια». Το πρώτον ἀπαντά εἰς το προοίμιον και εἰς τους περιπτώους «οἶκους» (1, 3, 5, 7, κ.τ.λ.), το δε δεύτερον εἰς τους ἀρτίους «οἶκους» (2, 4, 6, 8, κ.τ.λ.). «Εφύμνιον» λέγεται η τελευταία λέξις ἢ φράσις του ὕμνου, την οποίαν ο λαός ἐπανελάμβανεν, ἀφού βεβαίως οι ψάλται ἐψαλλον ολόκληρον τον ὕμνον.

Ο Ακάθιστος Ὑμνος ἀρχίζει με τον Εὐαγγελισμόν της Παρθένου, και ἐπεπα ἀναφέρεται εἰς τα ἐν συνεχεία γεγονότα. Ομιλεῖ περί της

επισκέψεως της Παρθένου προς την Ελισάβετ, περί των υποψιών του προστάτου της Παρθένου Ιωσήφ, περί της προσκυνήσεως του Κυρίου υπό των ποιμένων και των μάγων, περί της φυγής του Χριστού εις Αίγυπτον και περί της Υπαπαντής του Κυρίου. Αυτά εις το πρώτον ήμισυ. Εις το δεύτερον ήμισυ του ύμνου γίνεται λόγος περί της σαρκώσεως του Κυρίου, της θεώσεως των ανθρώπων και της θεομητορικής αξίας της Παναγίας.

Ποίος ο ποιητής του Ακαθίστου Ύμνου; Εις το ερώτημα αυτό δεν εδόθη μέχρι σήμερα απάντησις που να μη επιδέχεται αντιρρήσεις. Παρ'όλας τας έρευνας και τας συζητήσεις, το πρόβλημα παραμένει ακόμη πρόβλημα. Άλλοι – και είναι οι περισσότεροι – θεωρούν τον Ύμνον ως έργον του Ρωμανού του μελωδού. Άλλοι θεωρούν αυτόν ως έργον του Πατριάρχου Κων/πόλεως Σεργίου. Άλλοι τον αποδίδουν εις τον Γεώργιον Πισίδη. Άλλοι εις τον Πατριάρχην Κων/πόλεως Γερμανόν τον Α΄ και άλλοι εις άλλους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο λόγος, δια τον οποίον ο Ύμνος ωνομάσθη «Ακάθιστος», είναι ο εξής, συμφώνως προς την παράδοσιν:

Κατά το έτος 626 η Κωνσταντινούπολις επολιορκήθη υπό των Περσών και των Αβάρων επί τριμηνίαν. Ο βασιλεύς Ηράκλειος απουσίαζεν εις Μικράν Ασίαν, πολεμών εκεί τους Πέρσας. Όταν έμαθεν ότι η πόλις πολιορκείται, έστειλεν εκ του στρατού του 12 χιλιάδας άνδρας εις τον φρούραρχον της Κων/πόλεως Βώνον δια να υπερασπίσουν, μαζί με την φρουράν, την πρωτεύουσαν της αυτοκρατορίας. Ο Βώνος μετά του Πατριάρχου Σεργίου εξώπλισαν και όσους εκ των πολιτών ηδύναντο να φέρουν όπλα. Όλοι απεφάσισαν να αντισταθούν μέχρις εσχάτων. Ο Πατριάρχης περιέτρεχε την πόλιν και ενεθάρρυνε τα πλήθη και τους μαχητάς. Η πόλις ολόκληρος ειχεν εναποθέσει τας ελπίδας της εις την Προστάτριάν της, την «Υπέρμαχον

Στρατηγόν», την Υπεραγίαν Θεοτόκον. Η πολιορκία ήτο στενή και ισχυρά. Παρά ταύτα η πόλις ανθίστατο εις τας επιθέσεις των πολιορκητών. Αλλά και αυτοί επέμενον εις την πολιορκίαν. Αικνιδίως όμως φοβερός ανεμοστρόβιλος καταστρέφει τον στόλον των και τοιουτορόπως αναγκάζονται κατά την νύκτα της 7^{ης} προς την 8^{ην} Αυγούστου να λύσουν την πολιορκίαν και να φύγουν άπρακτοι. Η βασιλεύουσα εσώθη! Ο λαός της πόλεως, πανηγυρίζων την σωτηρίαν του, την οποίαν ώφειλεν εις την προστασίαν της Θεομήτορος, συνηθροίσθη εις τον εν Βλαχέρναις Ναόν της Παναγίας, όπου ετελέσθη, προεξάρχοντος του Πατριάρχου Σεργίου, ολονύκτιος ευχαριστήριος Ακολουθία. Τότε «ορθοστάδην άπας ο λαός έψαλε» τον Ύμνον, ο οποίος δια τούτο έκτοτε ωνομάσθη «Ακάθιστος». Βεβαίως ο Ύμνος προϋπήρχε και εψάλλετο προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου, αλλά κατά την νύκτα εκείνην καθιερώθη πλέον κατά τρόπον επίσημον και πανηγυρικόν εις την Εκκλησίαν μας. Το τροπάριον «Τη Υπερμάχω Στρατηγώ» (το οποίον αντικατέστησε το προϋπάρχον «Το προσταχθέν μυστικώς») συνετέθη αναμφιβόλως κατ' εκείνας τας ώρας.

Δι' αυτού ολόκληρος η λυτρωθείσα εκ της συμφοράς πόλις «ανέγραψε τα νικητήρια», απέδωσε δηλαδή ευγνωμόνως την νίκην, εις την Προστάτριαν αυτής Θεοτόκον.

Τι σημαίνει «Κανών»

Ως είπομεν, ο Ακάθιστος Ύμνος έχει και «Κανόνα». Η λέξις «Κανών» σημαίνει την ευθείαν ράβδον, η οποία χρησιμεύει εις μέτρησιν και καθορισμόν άλλων πραγμάτων, και γενικώς το μέτρον, το υπόδειγμα, τον ρυθμιστήν. Εδικώς δε εις την υμνολογίαν, «Κανών» λέγεται μακρός ύμνος, αποτελούμενος εξ «Ωδών», των οποίων ο αριθμός ποικίλλει, αλλ' ουδέποτε είναι μεγαλύτερος του εννέα. Εκάστη Ωδή (η λέξις σημαίνει ύμνον, άσμα, εκ του ρήματος άδω παραγομένη), αποτελείται εκ του «ειρμού» και των ακολουθούντων τριών – τεσσάρων συνήθως «τροπαρίων». Ειρμός λέγεται η πρώτη στροφή εκάστης Ωδής, συμφώνως προς την οποίαν ρυθμίζονται αι υπόλοιποι στροφαι (τροπάρια). Ο ειρμός δηλαδή χρησιμεύει ως υπόδειγμα και βάσις. Η λέξις παράγεται εκ του ρήματος είρω, που σημαίνει συνάπτω, συνδέω, συμπλέκω. Αι υπόλοιποι

στροφαιί, που ακολουθούν την πρώτην, τον εἰρμόν δηλαδή, ονομάζονται τροπάρια, προφανώς διότι, ως είπομεν ανωτέρω, τρέπονται συμφώνως προς τον εἰρμόν, ἤτοι ακολουθούν τονικώς, ενίστε δε και μετρικώς και μουσικώς, τον εἰρμόν. (Υπάρχουν πάντως και ἄλλαι ερμηνεῖαι της λέξεως τροπάριον.)

Οι Κανόνες (ὅπως και τα Κοντάκια,) πολλάκις ἔχουν «ακροστιχίδα». Το πρῶτον γράμμα δηλαδή των εἰρμών και των τροπαρίων, λαμβανόμενον κατὰ σειράν και εν αδιασπᾶστω συνεχείᾳ, μας δίδει μίαν φράσιν. Η φράσις αὕτη λέγεται «ακροστιχίς» και αναφέρεται ἄλλοτε εις το ὄνομα του ποιητοῦ του Κανόνος, ἄλλοτε εις την υπόθεσιν της εορτής κ.τ.λ.. Πολλάκις η ακροστιχίς εἶνε αλφαβητική, δηλαδή ακολουθεῖ την σειράν των γραμμάτων Α,Β,Γ,Δ,κ.τ.λ..

Ἐκαστος Κανών αποτελείται εκ διαφόρου, ως προελέχθη, αριθμοῦ Ωδών, κατ' ανώτατον δε ὄριον εννέα. Τούτο συμβαίνει, διότι εννέα εἶνε αι βιβλικαί Ωδαί, ἤτοι αι Ωδαί περιεχόμεναι εις την Αγίαν Γραφήν, τας οποίας η αρχαία Εκκλησία εχρησιμοποῖει εις την λατρείαν της μαζί με τους Ψαλμούς. Δια τας εννέα αυτάς Ωδάς, δηλαδή δια τους εννέα αυτούς θρησκευτικούς ὕμνους που ευρίσκονται εις την Αγίαν Γραφήν, πρέπει να είπωμεν ὀλίγα τινά προς διαφώτισιν των αναγνωστών.

Αι εννέα βιβλικαί Ωδαί

α) Ὅπως εἶνε γνωστόν, οι Ισραηλίται εἶχον γίνει δούλοι εις την Αἴγυπτον. Ὅταν ο Θεός απεφάσισε να τους ελευθερώσῃ, ἔστειλε τας δέκα «πληγὰς» (συμφοράς) εις τους Φαραώ, ἤτοι τον βασιλέα της Αιγύπτου, και οὕτως εκείνος ευρέθη εις την ανάγκην να τους αφήσῃ να φύγουν. Τότε οι Ισραηλίται, με τον ηγέτην των Μωϋσὴν, ἤρχισαν την πορείαν των προς την «Γῆν της Επαγγελίας», την εὐφορον Χαναάν, που τους εἶχεν υποσχεθεῖ ο Θεός. Ευθύς ὁμως μετὰ την αναχώρισίν των ο Φαραώ μετενόησε, διότι τους ἄφησε να φύγουν και ἔχασε τόσας εργατικὰς χεῖρας, και ἔσπευσε, με στατόν πολὺν και ἄρματα φοβερά, να τους προλάβῃ και να τους αναγκάσῃ να επιστρέψουν εις την Αἴγυπτον. Τους ἐφθασεν εις την περιοχὴν της Ερυθρᾶς Θαλάσσης. Η θέσις των Ισραηλιτῶν κατέστη τραγική. Εμπρὸς των εξετείετο, αδεαπέραστος και

κυματώδης, η Ερυθρά Θάλασσα και οπίσω των ήρχετο η εμπνέουσα τρόμον στρατιά του Φαραώ. Τότε ο Μωϋσής υψώνει, κατ' εντολήν του Θεού, την ράβδον του υπεράνω των υδάτων και, ώ του θαύματος! Τα ύδατα χωρίζονται δεξιά και αριστερά και ο βυθός της θαλάσσης γίνεται πέρασμα στερεόν. Οι Ισραηλίται εισέρχονται εις τον πρωτοφανή αυτόν διάδρομον και σπεύδουν να περάσουν απέναντι. Οπίσω των εισέρχονται και τα στρατεύματα του Φαραώ. Αλλ' όταν επέρασε και ο τελευταίος Ισραηλίτης, ο Μωϋσής ύψωσε πάλιν την ράβδον του υπεράνω των υδάτων και τα ύδατα ηνώθησαν και έπνιξαν τα στρατεύματα των Αιγυπτίων. Τότε ο Μωϋσής και οι Ισραηλίται, βαθύτατα ευγνώμονες προς τον Σωτήρα Θεόν έψαλλαν ενθουσιώδη ύμνον προς Αυτόν. Ο ύμνος αυτός απετέλεσε την πρώτην βιβλικήν Ωδήν της Εκκλησίας μας. Η αρχή του ύμνου είναι: «Άσωμεν τω Κυρίω, ενδόξως γάρ δεδόξασται». Την Ωδήν αυτήν περιέχει το βιβλίον της Εξόδου (εν κεφαλαίω ιε').

β') Η δευτέρα Ωδή συνετέθη και αυτή υπό του Μωϋσέως, κατ' εντολήν του Θεού, εν είδει διαμαρτυρίας προς τους Ισραηλίτας δια την αχαριστίαν των έναντι του συνεχώς ευεργετούντος αυτού Θεού. Η Ωδή αυτή δεν έχει χαρακτήρα πανηγυρικών και χαρμόσυνον, αλλά πένθιμον και ελεγκτικόν, συνετέθη δε ολίγον πριν από τον θάνατον του Μωϋσέως. Η αρχή αυτής είναι: «Πρόσεχε, ουρανέ, και λαλήσω και ακουέτω η γη ρήματα εκ του στόματός μου». Την Ωδήν ταύτην περιέχει το βιβλίον του Δευτερονομίου (εν κεφ. λβ').

γ') Η Τρίτη Ωδή συνετέθη υπό της προφήτιδος Άννης μητρός του Σαμουήλ, και αποτελεί ευχαριστήριον ύμνον προς τον Θεόν, διότι εισήκουσε τας προσευχάς της και έλυσε την ατεκνίαν της, χαρίσας εις αυτήν τον Σαμουήλ. Η αρχή αυτής είναι: «Εστερεώθη η καρδιά μου εν Κυρίω, υψώθη κέρας μου εν Θεώ μου επλατύνθη επ' εχθρούς μου το στόμα μου, ευφράνθην εν σωτηρία σου». Την Ωδήν αυτήν περιέχει η βίβλος Α' Βασιλειών (εν κεφ. β').

δ') Η Τετάρτη Ωδή είναι ύμνος του προφήτου Αββακούμ. Διά του ύμνου αυτού εξαιρεί ο προφήτης το μεγαλείον του Θεού και ταυτοχρόνως εκφράζει έντρομος την κατάπληξίν του, προβλέπων το μυστηριώδες

σχέδιον της θείας οικονομίας, δια την σωτηρίαν των ανθρώπων. Η αρχή του ύμνου είνε: «Κύριε, κατενόησα τα έργα σου και εξέστην». Την Ωδήν αυτήν περιέχει το βιβλίον του Αββακούμ (εν κεφ. γ').

ε') Η Πέμπτη Ωδή είνε ύμνος του προφήτου Ησαΐου προς τον Θεόν και προφητεία περί της ελεύσεως του Χριστού, ο Οποίος είνε η αληθινή ειρήνη. Η αρχή αυτής είνε: «Εκ νυκτός ορθρίζει το πνεύμα μου προς σε, ο Θεός, διότι φως τα προστάγματά σου επί της γης». Την Ωδήν αυτήν περιέχει το βιβλίον του Ησαΐου (εν κεφ. κστ').

στ') Η έκτη Ωδή είνε ευχαριστήριος προς τον Θεόν ύμνος του προφήτου Ιωνά, τον οποίον έψαλεν εκ της κοιλίας του κήτους. Ως γνωστόν, ο προφήτης Ιωνάς διετάχθη υπό του Θεού να μεταβή εις την πόλιν Νινευή, διά να κηρύξη εις αυτήν μετάνοιαν. Ο Ιωνάς όμως παρήκουσε τον Θεόν και εισήλθεν εις πλοίον, δια να μεταβή εις άλλην πόλιν. Τότε ο Θεός εξαπέλυσε μεγάλην τρικυμίαν και το πλοίον εκινδύνευσε να συντριβή. Οι ναύται, διαισθανθέντες ότι ο Θεός είχαν εξαπολύσει την τρικυμίαν, έρριψαν κλήρους, δια να εύρουν τον αίπιον. Ο κλήρος έπεσεν εις τον Ιωνάν, ο οποίος αναγνωρίζει την ενοχήν του και ζητεί να ρκθή εις την θάλασσαν υπό των ναυτών. Τούτο έγινε και ευθύς εκόπασεν η ταραχή της θαλάσσης. Ο Θεός όμως δεν άφησε τον Ιωνάν να πνιγή, αλλά διέταξεν ίνα πελώριον ιχθύν (κήτος) να τον καταπιή και διετήρησε ζώντα αυτόν εις την κοιλίαν του μεγάλου αυτού ιχθύος τρεις ημέρας και τρεις νύκτας. Ευρισκόμενος δε εντός της κοιλίας του κήτους ο Ιωνάς, προσηυχήθη προς τον Θεόν και η προσευχή του απετέλεσε την έκτην βιβλικήν Ωδήν της Εκκλησίας. Η αρχή αυτής είνε: «Εβόησα εν θλίψει μου προς Κύριον τον Θεόν μου και εισήκουσέ μου». Την Ωδήν ταύτην περιέχει το βιβλίον του Ιωνά (εν κεφ. β').

ζ') Η έβδομη Ωδή είνε ύμνος των τριών ευσεβών Ισραηλιτών νέων Ανανίου, Αζαρίου και Μισαήλ (η Σεδράχ, Αβδεναγώ και Μισάχ), οι οποίοι ηρνήθησαν να προσκυνήσουν την χρυσήν εικόνα του βασιλέως της Βαβυλώνος Ναβουχοδονόσορος και προς τιμωρίαν των ερρίφθησαν εις την κάμνον του πυρός, αφού προηγουμένως επιρακτώθη αύτη εις

μέγιστον βαθμόν. Ο Θεός όμως εφύλαξε τους πιστούς νέους και το φοβερόν πυρ δεν έβλαπεν ούτε τρίχα της κεφαλής των. Τότε αυτοί, ευρισκόμενοι εν μέσω του πυρός και θαυματουργικώς δροσίζόμενοι, ανέπεμψαν, δια στόματος του πρώτου, ύμνον ευχαριστίας, εξομολογήσεως και δοξολογίας προς τον Ευεργέτην των Θεόν. Η αρχή της Ωδής αυτής είναι: «Ευλογητός εί, Κύριε, ο Θεός των πατέρων ημών, και ανειτός, και δεδοξασμένον το όνομα σου εις τους αιώνας». Την Ωδήν ταύτην περιέχει το βιβλίον του προφήτου Δανιήλ (εν κεφ.γ').

η') Η ογδόη Ωδή είναι πάλιν ύμνος των τριών αυτών νέων, που εψάλη και αυτός υπ' εκείνων από το μέσον της καιομένης καμίνου. Δια του ύμνου αυτού εξάιρεται το μεγαλείον του Θεού και καλούνται όλα τα δημιουργήματα, έμψυχα και άψυχα, να δοξολογήσουν το Θεόν. Η αρχή της Ωδής αυτής είναι: «Ευλογείτε, πάντα τα έργα Κυρίου, τον Κύριον υμνείτε και υπερυψούτε αυτόν εις τους αιώνας». Η Ωδή αυτή ευρίσκεται όπου και η ανωτέρω.

θ') Η ενάτη Ωδή είναι ύμνος της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Αειπαρθένου Μαρίας, τον οποίον αυτή ανέπεμψεν ολίγον μετά τον Ευαγγελισμόν και την εν τη κοιλία της σύλληψιν εκ Πνεύματος Αγίου του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Κατ' εκείνας τας ημέρας είχαν επισκεφθή η Μήτηρ του Κυρίου μας την συγγενή της Ελισάβετ, την μητέρα του Προδρόμου, η οποία την ύμνησε και την εμακάρισε, φωτισθείσα υπό του Αγίου Πνεύματος. Τότε η Αειπάρθενος Κόρη, η φέρουσα εις την κοιλίαν της τον Αιώνιον, ανεβόησε: «Μεγαλύνει η ψυχή μου τον Κύριον και ηγαλλίασε το πνεύμα μου επί τω Θεώ τω Σωτήρι μου...» Η Ωδή αυτή ευρίσκεται εις το Ευαγγέλιον του Λουκά (εν κεφ. α'). Με αυτήν δε την Ωδήν είναι ηνωμένος και ο ευχαριστήριος ύμνος του προφήτου Ζαχαρίου διά την γέννησιν του υιού του Ιωάννου, του μετέπεπα Βαπτιστού του Κυρίου. Ως γνωστόν, ο Ζαχαρίας δεν είχε πιστεύσει εις την διαβεβαίωσιν του Αγγέλου ότι η στείρα και γραιία σύζυγός του Ελισάβετ θα συλλάβη υιόν, και δί αυτό επιμωρήθη με στέρησιν της λαλιάς του. Κατά την ογδόην όμως ημέραν από την γέννησιν του Ιωάννου, ελύθη η γλώσσα του και τότε ύμνησε με όλην την καρδίαν του τον Θεόν. Ο ύμνος αυτός περιέχει και προφητείας, ευρίσκεται δε όπου και ο ανωτέρω ύμνος της Θεοτόκου.

Ωδαί και Κανόνες

Οι ποιηταί των Κανόνων ακολουθούν τας βιβλικάς Ωδάς. Δηλαδή διαιρούν τα τροπάρια των εις ενότητας ίσου αριθμού προς τας βιβλικάς Ωδάς. Πρώτον κατασκευάζουν τον ειρμόν μιας Ωδής (της πρώτης π.χ.) και ακολούθως, κατά το υπόδειγμα του ειρμού, σειράν τροπαρίων. Εν συνεχεία κατασκευάζουν άλλον ειρμόν διά την επομένην Ωδήν και ,κατά το υπόδειγμα αυτού του ειρμού, άλλην σειράν τροπαρίων κ.ο.κ.. Δεν είνε όμως άρτιοι όλοι οι Κανόνες, δηλαδή δεν περιέχουν όλοι εννέα Ωδάς (η μάλλον οκτώ, διότι η Δευτέρα Ωδή, επειδή έχει, ως προείπομεν, ελεγκτικόν και πένθιμον χαρακτήρα, παραλείπεται συνήθως και σπανιώτατα χρησιμοποιείται), αλλά περιέχουν κάποτε μόνον δύο ή τρείς ή τέσσαρας, οπότε λέγονται διώδια, τριώδια και τετραώδια, ως π.χ. οι Κανόνες της Μ.Δευτέρας, Μ.Τρίτης, Μ.Τετάρτης και άλλοι. Μεταξύ μιάς Ωδής Κανόνος και της αντιστοίχου βιβλικής Ωδής υπάρχει βεβαίως σχέσις. Η σχέσις αύτη άλλοτε είνε στενή, ήτοι ο ειρμός ή και τα τροπάρια αναφέρονται ρητώς και σαφώς εις το περιεχόμενον της βιβλικής Ωδής (π.χ. εξιστορούν ποιητικώς την διάβασιν της Ερυθράς Θαλάσσης και την καταστροφήν του Φαραώ, γεγονότα περί των οποίων ομιλεί η πρώτη βιβλική Ωδή), και άλλοτε υποτυπώδης, ήτοι αναφέρονται απλώς φράσεις ή λέξεις εκ της πρώτης βιβλικής Ωδής, το «εστερεώθη» της τρίτης, το «εισακήκοα την ακοήν σου» της τετάρτης, το «ορθρίζω» της πέμπτης κ. τ. τ.).Πρέπει να γνωρίζη καλώς τούτο ο εκκλησιαζόμενος, διότι άλλως θα απορή, όταν ακούη να επαναλαμβάνωνται συνεχώς εις τα τροπάρια τα «ότι δεδόξαστα», τα «εκ φθοράς με ανάγαγε», ή τα «ευλογείτε, ανυμνείτε και υπερυψούτε εις πάντας τους αιώνας» κ.τ.λ.. Όλα αυτά είνε φράσεις των βιβλικών Ωδών και οι ποιηταί των Κανόνων τας ενσωματώνουν εις τους ειρμούς και τα τροπάρια των αντιστοίχων Ωδών των Κανόνων.

Σημασία διαφόρων ονομασιών

Η λέξις «τροπάριον» είνε γενική και σημαίνει μικρόν εκκλησιαστικόν ύμνον, στροφήν. Τα τροπάρια όμως έχουν και άλλας

ονομασίας, αναλόγως της λειτουργικής των χρήσεως, ως π.χ. «αντίφωνα», «απολυτικά», «εξαποστειλάρια», «στιχηρά» κ.τ.λ.. Επειδή ο αναγνώστης θα συναντά πολλάκις, κατά τας Ακολουθίας της Εκκλησίας, τας ονομασίας αυτές, χωρίς να γνωρίζει τι σημαίνουν, θα είπωμεν και περί αυτών ολίγα. Εννοείται ότι δεν θα αναφέρωμεν όλας τας γμώμας δια την σημασίαν εκάστης ονομασίας, αλλά θα αρκεσθώμεν εις μίαν και μόνην, την πιθανωτέραν. Η εκτενής ανάπτυξις των ζητημάτων αυτών δεν έχει θέσιν ενταύθα. Λοιπόν: «Α ν τ ί φ ω ν α» ελέγοντο κατ' αρχάς μικρά τροπάρια, εξ ενός πολλάκις στίχου, που είχαν θέσιν επωδού εις τους ψαλλομένους στίχους των Ψαλμών. Μετέπειτα τα τροπάρια αυτά έγιναν εκτενεστερα. «Αντίφωνα» ωνομάσθησαν, επειδή εψάλλοντο κατ' ανταπόκρισιν υπό δύο ψαλτών ή χορών. «Α π ο λ υ τ ι κ ι α» λέγονται ωρισμένα τροπάρια, αναφερόμενα εις την υπόθεσιν της εορτής, επειδή ψάλλονται κατά τον Εσπερινόν μετά το «Νυν απολύεις...» και προ της απολύσεως, δηλαδή της Ευχής που δίδει τέλος εις την Ακολουθίαν. Ενίοτε τα απολυτικά και τα εξαποστειλάρια ψάλλονται τρεις φορές εις τύπον της Αγίας Τριάδος. «Α π ό σ τ ι χ α ι δ ι ό μ ε λ α» λέγονται όσα ψάλλονται με μουσικήν διάζουσιν. «Ε ξ α π ο σ τ ε ι λ ά ρ ι α» λέγονται ωρισμένα τροπάρια, ίσως δίοτι εν εκ των τροπαρίων της ομάδος αυτής αρχίζει με την φράσιν του Ψαλμού (42,3) « Εξαπόστειλον το φως σου...» «Ε υ λ ο γ η τ ά ρ ι α» λέγονται τα τροπάρια των οποίων προηγείται ο ψαλμικός στίχος «Ευλογητός εί, Κύριε διδάξόν με τα δικαίωμάτα σου». «Θ ε ο τ ο κ ι α» λέγονται τα τροπάρια που εξυμνούν την Θεοτόκον. «Κ α θ ί σ μ α τ α» λέγονται τα τροπάρια εκείνα που εψάλλοντο μετά την ανάγνωσιν ωρισμένων ψαλμών προς ανάπαυσιν των πιστών, οι οποίοι και εκάθηγον επ' ολίγον. «Κ α τ α β α σ ι α» λέγονται οι ειρμοί, οι οποίοι ψάλλονται έπειτα από τους Κανόνας. Η λέξις προέρχεται εκ του ότι οι ψάλται παλαιότερον κατήρχοντο εκ των στασιδίων των και τας έψαλλον ηνωμένοι εις το κέντρον του Ναού. (Καταβασίαι ψάλλονται διάφοροι καθ' όλον το έτος.) «Κ ο ν τ ά κ ι α» είπομεν προηγουμένως ποία λέγονται. «Σ τ ι χ η ρ ά» λέγονται τα τροπάρια τα οποία ψάλλονται αφού προταχθούν αυτών μεμονωμένοι στίχοι εκ των Ψαλμών. «Σ τ ι χ η ρ ά α π ό σ τ ι χ α» ή απλώς «απόστιχα» λέγονται όσα ψάλλονται εις τους τελευταίους στίχους Ψαλμών, οι οποίοι ψάλλονται ολόκληροι. «Σ τ ι χ η ρ ά ι δ ι ό μ ε λ α»

λέγονται όσα ψάλλονται με μουσικήν ιδάζουσαν. «Σ τ ι χ η ρ ά π ρ ο σ ό μ ο ι α» λέγονται όσα ψάλλονται κατά την μουσικήν των ιδιομέλων. «Σ τ ι χ η ρ ά τ ω ν α ί ν ω ν» ή απλώς «αίνο» λέγονται τα τροπάρια που συνοδεύουν τους ψαλμικούς στίχους «Πάσα πνοή ανεσάτω τον Κύριον. Ανείπε τον Κύριον εκ των ουρανών...».

«Υ π α κ ο ή» (εκ του «υπακούω» με την έννοιαν του υποφωνώ, υπηχώ, ψάλλω απαντών εις άλλον,) λέγεται το τροπάριον εκείνο που παλαιότερον εψάλλετο υφ' ολοκλήρου του χορού, αφού ο Δάκονος έψαλλε τους πρώτους στίχους του.

Ο αναγνώστης πλην των ονομασιών αυτών, που αναφέρονται εις τα τροπάρια, θα συναντά εις τας διαφόρους Ακολουθίας της Εκκλησίας και τας λέξεις «Εκτενής», «Προκείμενον», «Συναπτή», «Ώρα» κ.τ.λ.. «Ε κ τ ε ν ή ς ι κ ε σ ί α» ή «μεγάλη συναπτή» λέγεται η σειρά των δεήσεων τας οποίας απαγγέλει ο Ιερέυς (« Εν ειρήνη του Κυρίου δεηθώμεν. Υπέρ...» κ.τ.λ.). «Μ ι κ ρ ά σ υ ν α π τ ή» ή «αίτησις» λέγεται σύντομος δέησις («'Ετι και έτι εν ειρήνη του Κυρίου δεηθώμεν. Της Παναγίας αχράντου... 'Ότι σε αμούσιν... ή 'Ότι στον το κράτος...» κ.τ.λ.). «Προκείμενον» λέγεται μικρός στίχος εκ των Ψαλμών, ο οποίος προτάσσεται των αναγνωσμάτων εκ της Π. Διαθήκης και των Αποστόλων. «Ώρα» λέγονται σύντομοι Ακολουθιαί, τελούμεναι κατά την διάρκεια της ημέρας (κυρίως εις τας ιεράς Μονάς). Έχομεν την πρώτην Ώραν, την τρίτην, την έκτην και την ενάτην. Αι Ώραι αύται αντιστοιχούν καθ' ημάς εις την 6^η π.μ., την 9^η π.μ., την 12^η μεσημβρινήν και την 3^η μ.μ.. Η Ακολουθία των Ωρών περιλαμβάνει Ψαλμούς, Ευχάς και τροπάρια. Εις ωρισμένας εορτάς (παραμονή Χριστουγέννων, παραμονή Θεοφανίων και Μ. Παρασκευή) αι Ακολουθιαί των Ωρών είνε εκτενέστεραι («Μεγάλαι Ώραι»).

Ο Κανών του Ακαθίστου Ύμνου

Ο «Κανών» του Ακαθίστου Ύμνου είνε άρτιος, δηλαδή περιέχει οκτώ Ωδάς. Ακροστιχίδα έχει «Χαράς δοχείον, σοι πρέπει χαίρειν μόνη Ιωσήφ». Το όνομα Ιωσήφ σημαίνει τον ποιητήν του Κανόνος. Ούτος δε

εἶνε ὁ Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος, καταγόμενος ἐκ Σικελίας καὶ ἀκμάσας κατὰ τὸν θ' αἰῶνα. Οἱ εἰρμοὶ δὲν ἀνήκουν εἰς αὐτὸν, ἀλλ' ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Κονόνοσ τῆς Κοιμήσεωσ τῆσ Θεοτόκου. Πιθανώτατα ἀνήκουν εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν Δαμασκηόν. Ἐκάστη Ὠδὴ τοῦ Κανόνου περιέχει τὸν εἰρμόν καὶ τέσσαρα τροπάρια. Ἦτοι ἐν συνόλω ὁ Κανὼν ἔχει 8 εἰρμούς καὶ 32 τροπάρια.

Ὁ Κανὼν αὐτὸς εἶνε ωραϊότατος καὶ πανηγυρικώτατος, χαρακτηρίζεται δὲ ὡσ ποιητικόν ἀριστούργημα. Ἐξυμνεῖ τὴν Αἰειπάρθενον Κόρην ὡσ «Χριστοῦ βίβλον ἐμψυχον», ὡσ «παλάτιον τοῦ μόνου Βασιλέωσ», «ὡσ θρόνον πύρνον τοῦ Παντοκράτοροσ», ὡσ «ἀγνεΐασ θησαύρισμα», ὡσ «ἠδύπνοον κρίνον», ὡσ «φωτὸσ κατοικητήριον», ὡσ «λαστήριον τοῦ κόσμου», ὡσ «ουρανῶν υψηλοτέραν», ὡσ «ἀκατανόητον βάθοσ» καὶ «ὑψοσ ἀρρητον», ὡσ «νυμφῶνα ολόφωτον», ὡσ «πυρίμορφον ὄχημα τοῦ Λόγου» καὶ «ἐμψυχον Παράδεισον», ὡσ «ἀπὶαν τῆσ τῶν πάντων θεώσεωσ», ὡσ «ἀφλεκτον βάτον», ὡσ «ράβδον μυστικὴν», ὡσ «στύλον πύρνον» κ.τ.τ..

Εἰς αὐτὴν καὶ ἡμεῖσ ἀσ εἶπωμεν:

«Ἰδοῦ σοι, Χαίρε, κραυγάζομεν λιμὴν ἡμῖν γενοῦ θαλαττεύουσι, καὶ ὀρμητήριον, ἐν τῷ πελάγει τῶν θλίψεων καὶ τῶν σκανδάλων πάντων τοῦ πολεμήτοροσ.»

Τῷ δὲ ἐξ αὐτῆσ προελθόντι σαρκοφόρῳ Θεῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτοσ, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησισ, συν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰσ τοὺσ αἰῶνασ τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

Το εσπέρας εκάστης Παρασκευής των πέντε πρώτων Εβδομάδων της Μεγάλης Τεσσαρακοστής ψάλλεται η Ακολουθία των Χαιρετισμών της Θεοτόκου.

Ο Ιερεύς:

Ευλογητός ο Θεός ημών πάντοτε νυν και αει και εις τους αιώνας των αιώνων.

Δόξα σοι, ο Θεός ημών, δόξα σοι.

Βασιλεύ ουράνιε, Παράκλητε, το Πνεύμα της αληθείας, ο πανταχού παρών και τα πάντα πληρών, ο θησαυρός των αγαθών και ζωής χορηγός, ελθέ και σκήνωσον εν ημίν, και καθάρισον ημάς από πάσης κηλίδος, και σώσον, Αγαθέ, τας ψυχάς ημών.

Ο Αναγνώστης:

Αμήν. Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός, Άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς.
(Τρις).

Δόξα Πατρί και Υιώ και Αγίω Πνεύματι, και νυν, και αεί, και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

Παναγία Τριάς, ελέησον ημάς. Κύριε ιλάσθητι τας αμαρτίας ημών, Δέσποτα, συγχώρησον τας ανομίας ημίν, Αγιε επίσκεψαι και ίασαι τας

ασθενείας ημών, ἕνεκεν του ονόματός σου. Κύριε ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον.

Δόξα Πατρί και Υἱώ και Αγίω Πνεύματι, και νυν, και αεί, και εις τους αἰῶνας των αἰῶνων. Αμήν.

Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοῖς, αγιασθήτω το ὄνομά σου, ἐλθέτω η Βασιλεία σου, γεννηθήτω το θέλημά σου ως εν ουρανῶ και ἐπί της γης. Τον ἄρτον ημών τον ἐπιούσιον δος ἡμῖν σήμερον, και ἄφες ἡμῖν τα οφειλήματα ημών, ως και ἡμεῖς ἀφίεμεν τοις οφειλέταις ημών. Και μη εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εις πειρασμόν, ἀλλά ρύσαι ἡμᾶς ἀπό του πονηροῦ.

Ο Ἱερεύς:

Ὅτι σου ἐστίν η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα του Πατρός και του Υἱοῦ και του Αγίου Πνεύματος, νυν και αεί και εις τους αἰῶνας των αἰῶνων. Αμήν.

Ο Αναγνώστης: Αμήν. Κύριε, ἐλέησον β'. Δόξα Πατρί. Και νυν. Εἶτα λέγει:

Δεῦτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν τῷ Βασιλεῖ ημών Θεῷ. Δεῦτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν Χριστῷ τῷ Βασιλεῖ ημών Θεῷ. Δεῦτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν αὐτῷ Χριστῷ τῷ Βασιλεῖ και Θεῷ ημών.

ΨΑΛΜΟΣ Ν' (50)

Ἐλέησόν με, ο Θεός, κατὰ το μέγα ἐλεός σου και κατὰ το πλήθος των οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον το ἀνόμημά μου. Ἐπί πλείον πλύνον με ἀπό της ἀνομίας μου και ἀπό της ἀμαρτίας μου καθάρισόν με.

Ὅτι την ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, και η ἀμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστί δια παντός.

Σοι μόνῳ ἤμαρτον και το πονηρόν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως αν δικαιωθῆς εν τοις λόγοις σου και νικήσης εν τῷ κρίνεσθαί σε.

Ἰδοῦ γαρ εν ἀνομίαις συνελήφθην, και εν ἀμαρτίας ἐκίσσησέ με η μήτηρ μου.

Ἰδοῦ γαρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τα ἀδηλα και τα κρύφια της σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

Ραντιείς με υσσώπω, και καθαρισθήσομαι· πλυνείς με, και υπέρ χιόνα λευκανθήσομαι.

Ακουτιείς μοι αγαλλίασιν και ευφροσύνην, αγαλλιάσονται οστέα τεταπεινωμένα.

Απόστρεψον το πρόσωπόν σου από των αμαρτιών μου και πάσας τας ανομίας μου εξάλειψον.

Καρδίαν καθαράν κτίσον εν εμοί ,ο Θεός, και πνεύμα ευθές εγκαίνισον εν τοις εγκάτοις μου.

Μη απορρίψης με από του προσώπου σου και το πνεύμα σου το άγιον μη αντανέλης απ'εμού.

Απόδος μοι την αγαλλίασην του σωτηρίου σου και πνεύματι ηγεμονικώ στήρηξόν με.

Διδάξω ανόμους τας οδούς σου, και ασεβείς επί σε επιστρέψουσι.

Ρύσαι με εξ αιμάτων, ο Θεός ο Θεός της σωτηρίας μου· αγαλλιάσεται η γλώσσα μου την δικαιοσύνην σου.

Κύριε, τα χείλη μου ανοίξεις, και το στόμα μου αναγγελεύει την αίνεσίν σου.

Ότι ει ηθέλησας θυσίαν, έδωκα αν ολοκαυτώματα ουκ ευδοκήσεις,

Θυσία τω Θεώ πνεύμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην ο Θεός ουκ εξουδενώσει.

Αγάθυνον, Κύριε, εν τη ευδοκία σου την Σιών, και οικοδομηθήτω τα τείχη Ιερουσαλήμ·

Τότε ευδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, αναφοράν και ολοκαυτώματα·

Τότε ανοίξουσιν επί το θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Ψαλμός ΞΘ' (69)

Ο Θεός εις την βοήθειάν μου πρόσχες. Κύριε, εις το βοηθήσαι μοι σπεύσον. Αισχυνθήτωσαν και εντραπήτωσαν οι ζητούντες την ψυχήν μου. Αποστραφήτωσαν εις τα οπίσω και καταισχυνθήτωσαν οι βουλόμενοί μοι κακά. Αποστραφήτωσαν παραυτίκα αισχυνόμενοι, οι λέγοντές μοι· Εύγε, εύγε. Αγαλλιάσθωσαν και ευφρανθήτωσαν επί σοί, πάντες οι ζητούντες σε, ο Θεός, και λεγέτωσαν δια παντός· Μεγαλυνθήτω ο Κύριος· οι αγαπώντες το σωτήριόν σου. Εγώ δε

πτωχός εμί και πένης ἰ ο Θεός, βοήθησόν μοι. Βοηθός μου, και ρύστης μου ει συ ἰ Κύριε, μη χρονίσης.

Ψαλμός ΡΜΒ' (142)

Κύριε, εισάκουσον της προσευχής μου, ενώτισαι την δέησίν μου εν τη αληθεία σου, εισάκουσόν μου εν τη δικαιοσύνη σου. Και μη εισέλθης εις κρίσιν μετά του δούλου σου, ότι ου δικαιοθήσεται ενώπιόν σου πας ζων. Ὅτι κατεδίωξεν ο εχθρός την ψυχὴν μου, εταπείνωσεν εις γην την ζωὴν μου. Εκάθισέ με εν σκοτεινοῖς, ως νεκρούς αἰώνος, και ηκηδίασεν επ' εμέ το πνεῦμα μου, εν εμοί εταράχθη η καρδία μου. Εμνήσθη ημερῶν αρχαίων, εμελέτησα εν πάσι τοῖς ἔργοις σου, εν ποιήμασι των χειρῶν σου εμελέτων. Διεπέτασα προς σε τας χεῖρας μου ἰ η ψυχὴ μου ως γη άνυδρός σοι. Ταχύ εισάκουσόν μου, Κύριε ἰ ἐξέλιπε το πνεῦμα μου. Μη αποστρέψης το πρόσωπόν σου απ' εμού, και ομοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εις λάκκον. Ακουστόν ποιήσόν μοι το πρωί το ἔλεός σου, ότι επί σοι ἤλπισα. Γνώρισόν μοι, Κύριε, οδόν, εν η πορεύσομαι, ότι προς σε ἤρα την ψυχὴν μου. Εξελού με εκ των εχθρῶν μου, Κύριε, ότι προς σε κατέφυγον. Δίδαξόν με του ποιῆν το θέλημά σου, ότι συ ει ο Θεός μου. Το πνεῦμα σου το αγαθόν οδηγήσει με εν γη ευθεία ἰ ἔνεκεν του ονόματός σου, Κύριε, ζήσεις με. Εν τη δικαιοσύνη σου, ἐξάξεις εκ θλίψεως την ψυχὴν μου, και εν τῷ ελέει σου εξολοθρεύσεις τους εχθρούς μου. Και απολείς πάντας τους θλίβοντας την ψυχὴν μου, ότι ἐγὼ δούλος σου εμί.

Δοξολογία

Δόξα εν υψίστοις Θεῷ, και επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία. Υμνούμεν σε, ευλογοῦμεν σε, προσκυνούμεν σε, δοξολογοῦμεν σε, ευχαριστούμεν σοι, δία την μεγάλην σου δόξαν. Κύριε Βασιλεῦ, ἐπουράνιε Θεέ, Πάτερ παντοκράτορ ἰ Κύριε Υἱέ μονογενές, Ιησοῦ Χριστέ, και Ἅγιον Πνεῦμα. Κύριε ο Θεός, ο Αμνός του Θεού, ο Υἱός του

Πατρός, ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου, ελέησον ημάς, ο αίρων τας αμαρτίας του κόσμου. Πρόσδεξαι την δέησιν ημών, ο καθήμενος εν δεξιών του Πατρός, και ελέησον ημάς. Ότι συ ει μόνος Άγιος, συ ει μόνος Κύριος, Ιησούς Χριστός, εις δόξαν Θεού Πατρός. Αμήν. Καθ' εκάστην εσπέραν ευλογήσω σε, και ανέσω το όνομά σου εις τον αιώνα, και εις τον αιώνα του αιώνος. Κύριε, καταφυγή εγενήθης ημίν εν γενεά και γενεά. Εγώ είπα · Κύριε, ελέησόν με, ίσαι την ψυχήν μου ότι ήμαρτόν σοι. Κύριε, προς σε κατέφυγον · δίδαξόν με του ποιείν το θέλημά σου, ότι συ ει ο Θεός μου. Ότι παρά σοι πηγή ζωής · εν τω φωτί σου οψόμεθα φως. Παράτεμον το έλεός σου τοις γνώσκουσί σε. Καταξίωσον, Κύριε, εν τη νυκτί ταύτη αναμαρτήτους φυλαχθήναι ημάς. Ευλογητός ει, Κύριε, ο Θεός των Πατέρων ημών, και ανετόν και δεδοξασμένον το όνομά σου εις τους αιώνας. Αμήν. Γένοπο, Κύριε, το έλεός σου εφ' ημάς καθάπερ ηλπίσαμεν επί σε. Ευλογητός ει, Κύριε, δίδαξόν με τα δικαίωμά σου. Ευλογητός ει, Δέσποτα, συνέτισόν με τα δικαίωμά σου. Ευλογητός ει Άγιε, φώτισόν με τοις δικαίωμά σου. Κύριε, το έλεός σου εις τον αιώνα · τα έργα των χειρών σου μη παρίδης. Σοι πρέπει αίνος, σοι πρέπει ύμνος, σοι δόξα πρέπει, τω Πατρί, και τω Υιώ, και τω Αγίω Πνεύματι, νυν και αεί, και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

Το σύμβολο της Πίστεως

Πιστεύω εις ένα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητήν ουρανού και γης, ορατών τε πάντων και αοράτων.

Και εις ένα Κύριον Ιησούν Χριστόν, τον Υίόν του Θεού τον μονογενή, τον εκ του Πατρός γεννηθέντα προ πάντων των αιώνων.

Φως εκ φωτός, Θεόν αληθινόν εκ Θεού αληθιμού γεννηθέντα ου ποιηθέντα, ομοούσιον τω Πατρί, δι' ου τα πάντα εγένετο.

Τον δι' ημάς τους ανθρώπους και δια την ημετέραν σωτηρίαν κατελθόντα εκ των ουρανώ, και σαρκωθέντα εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και ενανθρωπήσαντα.

Σταυρωθέντα τε υπέρ ημών επί Ποντίου Πλάτου και παθόντα και ταφέντα.

Και αναστάντα τη τρίτη ημέρα κατά τας Γραφάς. Και ανελθόνται εις τους ουρανούς, και καθεζόμενον εκ δεξιών του Πατρός.

Και πάλιν ερχόμενον μετά δόξης κρίναι ζώντας και νεκρούς ἵου της βασιλείας ουκ ἔσται τέλος.

Και εις το Πνεύμα το ἅγιον, το κύριον, το ζωοποιόν, το εκ του Πατρός εκπορευόμενον, το συν Πατρί και Υἱῷ συμπροσκυνούμενον και συνδοξαζόμενον, το λαλήσαν διά των προφητών.

Εις μίαν, αγίαν, καθολικὴν, και αποστολικὴν Εκκλησίαν.

Ομολογῶ εν βάπτισμα εις ἄφεσιν αμαρτιῶν.

Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.

Και ζωὴν του μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Ἄξιον ἐστίν, ὡς ἀληθῶς, μακαρίζειν σε την Θεοτόκον, την αιμακάριστον και παναμώμητον και Μητέρα του Θεοῦ ημῶν. Την τιμιωτέραν των Χερουβείμ και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφείμ, την αδιαφθόρως, Θεόν Λόγον τεκούσαν, την ὄντως Θεοτόκον, σε μεγαλύνομεν.

Απολυτίκιον. Ἦχος πλ. δ' .

Το προσταχθέν μυστικῶς λαβῶν εν γνώσει εν τη σκηνή του Ἰωσήφ σπουδῆ ἐπέστη ο ασώματος λέγων τη απειρογάμῳ ἵου
Ο κλίνας τη καταβάσει τους ουρανοῦς χωρεῖται αναλλοιώτως ὅλος εν σοι ἵον και βλέπων εν μήτρα σου λαβόντα δούλου μορφήν, ἐξίσταμαι κραυγάζων Σοι ἵ Χαίρε Νύμφη Ἀνύμφευτε

Εἶτα ψάλλεται ο Κανών:

Ὡδή α' . Ἦχος δ' . Ο Εἰρμός.

«Ἀνοιξω το στόμα μου και πληρωθήσεται Πνεύματος, και λόγον ἐρεύξομαι τη βασιλίδι Μητρί ἵου και οφθήσομαι φαιδρῶς πανηγυρίζων, και ἄσω γηθόμενος, ταύτης τά θαύματα».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χριστού βιβλον έμψυχον, εσφραγισμένην σε Πνεύματι, ο μέγας Αρχάγγελος, Αγνή θεώμενος, επεφώνει σοι · Χαίρε, χαράς δοχείον, δίης της προμήτορος, αρά λυθήσεται.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Αδάμ επανόρθωσις, χαίρε, Παρθένε Θεόνυμφε, του άδου η νέκρωσις · χαίρε Πανάμωμε, το παλάτιον του μόνου Βασιλέως · χαίρε, θρόνε πύρνε του Παντοκράτορος.

Δόξα Πατρί...

Ρόδον το αμάραντον, χαίρε, η μόνη βλαστήσασα · το μήλον το εύοσμον, χαίρε, η τέξασα, το οσφράδιον, του πάντων Βασιλέως · χαίρε, απειρόγαμε, κόσμου διάσωσμα.

Και νυν...

Αγνείας θησαύρισμα, χαίρε δίης εκ του πώματος ημών εξανέστημεν · χαίρε, ηδύπνοον κρίνον, Δέσπονα, πιστούς ευωδιάζον · θυμίαμα εύοσμον, μύρον πολύτιμον.

Και πάλιν: «Ανοιξω το στόμα μου...»

Ωδή γ'. Ο Ειρμός.

«Τους σούς υμνολόγους, Θεοτόκε, ως ζώσα και άφθονος πηγή, θίασον συγκροτήσαντας πνευματικόν στερέωσον · και εν τη θεία δόξη σου στεφάνων δόξης αξίωσον».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Στάχυν η βλαστήσασα τον θεϊόν, ως χώρα ανήροτος σαφώς, χαίρε,
έμψυχε τράπεζα, άρτον ζωής χωρήσασα · χαίρε, του ζώντος ύδατος
πηγή ακένωτος, Δέσπονα.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Δάμαλις τον μόσχον η τεκούσα, τον άμωμον, χαίρε, τοίς πιστοίς ·
χαίρε, αμνάς κυήσασα Θεού αμνόν, τον αίροντα κόσμου παντός τά
πταιίσματα · χαίρε θερμόν λαστήριον.

Δόξα Πατρί...

Όρθρος φαεινός, χαίρε, η μόνη, τον ήλιον φέρουσα Χριστόν,
φωτός κατοικητήριον · χαίρε το σκότος λύσασα, και τους ζοφώδεις
δαίμονας ολοτελώς εκμειώσασα.

Και νύν...

Χαίρε, πύλη μόνη, ην ο Λόγος, δώδευσε μόνος, η μοχλούς και
πύλας άδου, Δέσπονα, τω τόκω σου συντρίψασα · χαίρε, η θεία
είσοδος των σωζομένων, Πανύμνητε.

Και πάλιν: «Τους σουσ υμνολόγους...»

Ωδή δ' . Ο Ειρμός.

«Ο καθήμενος εν δόξη επί θρόνου Θεότητος, εν νεφέλη κούφη
ήλθεν Ιησούς ο υπέρθεος τη ακηράτω παλάμη και δέσωσε τους
κραυγάζοντας · Δόξα, Χριστέ, τη δυνάμει σου».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Εν φωναίς ασμάτων πίστει σοι βοώμεν, Πανύμνητε · Χαίρε, πión
όρος και τετυρωμένον εν Πνεύματι · χαίρε, λυχνία και στάμνε, μάννα
φέρουσα, το γλυκαίνον τα των ευσεβών αισθητήρια.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ιλαστήριον του κόσμου, χაίρε, άχραντε Δέσπονα · χაίρε, κλίμαξ
γήθεν πάντας ανυψώσασα χάρπι · χაίρε, η γέφυρα όντως η
μετάγουσα εκ θανάτου πάντας, προς ζωήν τους υμνούντας σε.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ουρανών υψηλοτέρα, χაίρε, γης το θεμέλιον εν τη ση νηδύϊ,
Άχραντε, ακόπως βαστάσασα · χაίρε κογχύλη, πορφύραν θειαν
βάψασα εξ αιμάτων σου τω Βασιλεί των δυνάμεων.

Δόξα Πατρι...

Νομοθέτην η τεκούσα, αληθώς, χაίρε, Δέσπονα, τον τας ανομίας
πάντων δωρεάν εξαλείφοντα · ακατανόητον βάθος, ύψος άρρητον,
απειρόγαμε, δί ης ημείς εθεώθημεν.

Και νυν...

Σε την πλέξασαν τω κόσμω αχειρόπλοκον στέφανον
ανυμνολογούμεν, χაίρε σοι, Παρθένε, κραυγάζοντες, το φυλακτήριον
πάντων και χαράκωμα και κραταίωμα και ιερόν καταφύγιον.

Και πάλιν: «Ο καθήμενος εν δόξη...»

Ωδή ε' . Ο Ειρμός.

«Εξέστη τα σύμπαντα επί τη θεία δόξη σου · συ γαρ, απειρόγαμε
Παρθένε, έσχες εν μήτρα τον επί πάντων Θεόν, και τέτοκας άχρονον
Υιόν, πάσι τοις υμνούσι σε σωτηριαν βραβεύοντα».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Οδόν η κηύσασα ζωής, χείρε, Πανάμωμε, η κατακλυσμού της αμαρτίας σώσασα κόσμον · χείρε, Θεόνυμφε, άκουσμα και λάλημα φρικτόν · χείρε, ενδιαίτημα του Δεσπότου της κτίσεως.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ισχύς και οχύρωμα ανθρώπων, χείρε, Άχραντε, τόπε αγιάσματος της δόξης · νέκρωσις άδου, νυμφών ολόφωτε · χείρε, των Αγγέλων χαρμονή · χείρε, η βοήθεια των πιστώσ δεομένων σου.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Πυρίμορφον όχημα, του Λόγου, χείρε, Δέσπονα, έμψυχε Παράδεισε, το ξύλον εν μέσω έχων ζωής, τον Κύριον, ου ο γλυκασμός ζωοποιεί πίστει τους μετέχοντας και φθορά υποκύψαντας.

Δόξα Πατρί...

Ρωννύμενοι σθένει σου, πιστώσ αναβοώμεν σοι · Χαίρε, πόλις του Παμβασιλέως, δεδοξασμένα και αξιάκουστα περί ης λελάληνται σαφώς · όρος αλατόμητον, χείρε, βάθος αμέτρητον.

Και νυν...

Ευρύχωρον σκίηνωμα, του Λόγου, χείρε, Άχραντε, κόχλος η τον θεϊόν μαργαρίτην προαγαγούσα · χείρε, Πανθαύμαστε, πάντων προς Θεόν καταλλαγή, των μακαριζόντων σε, Θεοτόκε, εκάστοτε.

Και πάλιν: «Εξέστη τα σύμπαντα...»

Ωδή στ' . Ο Ειρμός.

«Την θείαν ταύτην και πάντιμον τελούντες εορτήν οι θεόφρονες της Θεομήτορος, δεύτε τας χείρας κροτήσωμεν, τον εξ αυτής τεχθέντα Θεόν δοξάζοντες».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Παστάς του Λόγου αμόλυντε, απία της των πάντων θεώσεως,
χαίρε, Πανάχραντε, των Προφητών περιήχημα · χαίρε, των
Αποστόλων, το εγκαλλώπισμα.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Εκ σου η δρόσος απέσταξε φλογμόν πολυθειᾶς η λύσσασα · όθεν
βοώμεν σοι · Χαίρε ο πόκος ο ένδροσος, ον Γεδεών, Παρθένε,
προεθεάσατο.

Δόξα Πατρι...

Ιδού σοι, χαίρε, κραυγάζομεν · λιμήν ημίν γενού θαλαττεύουσι,
και ορμητήριον, εν τω πελάγει των θλίψεων και των σκανδάλων πάντων
του πολεμήτορος.

Και νυν...

Χαράς απία, χαρίτωσον ημών τον λογισμόν του κραυγάζειν σοι ·
Χαίρε, η άφλεκτος βάτος, νεφέλη ολόφωτε, η τους πιστούς απαύστως
επισκιάζουσα.

Και πάλιν: «Την θείαν ταύτην...»

Ωδή ζ´. Ο Ειρμός.

«Ουκ ελάτρευσαν, τη κτίσει οι θεόφρονες παρά τον Κτίσαντα ·
αλλά πυρός απειλήν ανδρείως πατήσαντες, χαίροντες έψαλλον ·
Υπερύμνητε, ο των Πατέρων Κύριος και Θεός, ευλογητός ει».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ανυμνούμεν σε βοώντες · Χαίρε, όχημα ηλίου του νοητού ·
άμπελος αληθινή, τον βότρυν τον πέπειρον, η γεωργήσασα, οίνον
στάζοντα, τον τας ψυχάς ευφραίνοντα των πιστών σε δοξαζόντων.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ιατήρα των ανθρώπων η κυήσασα, χαίρε, Θεόνυμφε · η ράβδος η
μυστική, άνθος το αμάραντον η εξανθήσασα · χαίρε, Δέσπονα, δί ης
χαράς πληρούμεθα και ζώην κληρονομούμεν.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ρητορεύουσα ου σθένει γλώσσα, Δέσπονα, υμνολογήσαι σε ·
υπέρ γαρ τα Σεραφείμ υψώθης κυήσασα τον Βασιλέα Χριστόν · ον
ικέτευε πάσης νυν βλάβης ρύσασθαι τους πιστών σε προσκυνούντας.

Δόξα Πατρί...

Ευφημεί σε μακαρίζοντα τα πέρατα και ανακράζει σοι · Χαίρε, ο
τόμος, εν ω δακτύλω εγγέγραπται Πατρός ο Λόγος, Αγνή · ον ικέτευε
βίβλω ζωής τους δούλους σου καταγράψαι, Θεοτόκε.

Και νυν...

Ικετεύομεν οι δούλοι σου και κλίνομεν γόνυ καρδίας ημών ·
κλίνον το ους σου, Αγνή, και σώσον τους θλίψεσι βυθιζομένους ημάς ·
και συντήρησον πάσης εχθρών αλώσεως την σην Πόλιν, Θεοτόκε.

Και πάλιν: «Ουκ ελάτρευσαν...»

Ωδή η' · Ο Ειρμός.

«Παιδας ευαγείς εν τη καμίνω ο τόκος της Θεοτόκου διεσώσατο,
τότε μεν τυπούμενος · νυν δε ενεργούμενος, την οικουμένην άπασαν
αγείρει ψάλλουσιν · Τον Κύριον υμνείτε, τα έργα, και υπερυψούτε εις
πάντας τους αιώνας».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Νηδυΐ τον Λόγον υπεδέξω, τον πάντα βαστάζοντα εβάστασας,
γάλακτι εξέθρεψας νεύματι τον τρέφοντα την οικουμένην άπασαν,
Αγνή, ω ψάλλομεν · Τον Κύριον υμνεΐτε, τα έργα, και υπερυψούτε, εις
πάντας τους αώνας.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Μωσής κατενόησεν εν βάτω το μέγα μυστήριον του τόκου σου ·
Παιδες προεικόνισαν τούτο εμφανέστατα, μέσον πυρός ιστάμενοι και μη
φλεγόμενοι, ακήρατε αγία Παρθένε · όθεν σε υμνούμεν, εις πάντας
τους αώνας.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Οι πρώην απάτη γυμνωθέντες στολήν αφθαρσίας ενεδύθημεν τη
κυοφορία σου · και οι καθεζόμενοι εν σκότει παραπτώσεων φώς
κατωπτεύσαμεν, φωτός κατοικητήριον, Κόρη · όθεν σε υμνούμεν, εις
πάντας τους αώνας.

Δόξα Πατρι...

Νεκροί δια σου ζωοποιούνται · ζωήν γαρ την ενυπόστατον
εκύησας · εύλαλοι οι άλαλοι πρώην χρηματίζονται · λεπροί
αποκαθαΐρονται · νόσοι δώκονται · πνευμάτων αερίων τα πλήθη
ήπτηνται, Παρθένε, βροτών η σωτηρία.

Και νυν...

Η κόσμω τεκούσα σωτηριάν, δί ης από γης εις ύψος ήρθημεν,
χαΐροις, Παντευλόγητε, σκέπη και κραταΐωμα, τείχος και οχύρωμα των
μελοδούντων, Αγνή · Τον Κύριον υμνεΐτε, τα έργα, και υπερυψούτε εις
πάντας τους αώνας.

Και πάλιν: «Παῖδας ευαγεῖς...»

Ωδὴ θ' . Ο Εἰρμός.

«Ἄπας γηγενῆς σκιρτάτω, τῷ πνεύματι λαμπαδοχούμενος ἵ
πανηγυρίζετω δὲ αὐτῶν Νόων φύσις, γεραίρουσα τὴν ἱεράν πανήγυριν
τῆς Θεομήτορος, καὶ βοάτω ἵ Χαίροις, παμμακάριστε Θεοτόκε, ἀγνή,
αιεπάρθενε».

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ἴνα σοὶ πιστοὶ τὸ Χαίρει κραυγάζωμεν, οἱ διὰ σοῦ τῆς χαρᾶς μέτοχοι
γενόμενοι τῆς αἰδίου, ρύσαι ἡμᾶς πειρασμοῦ, βαρβαρικῆς αλώσεως καὶ
πάσης ἄλλης πληγῆς, διὰ πλῆθος, Κόρη, παραπτώσεων ἐπιούσης
βροτοῖς αμαρτάνουσιν.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ἵφθης φωτισμός, ἡμῶν καὶ βεβαίως ἵ ὅθεν βοώμεν σοὶ ἵ
Χαίρει, ἄστρον ἄδυτον, εἰσάγον κόσμῳ τὸν μέγαν ἥλιον ἵ Χαίρει, Εδέμ
ανοῖξασα τὴν κεκλεισμένην, Ἀγνή ἵ Χαίρει, στύλε πύρνε, εἰσάγουσα εἰς
τὴν ἄνω ζωὴν τὸ ἀνθρώπινον.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Στώμεν ευλαβῶς ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐκβοήσωμεν ἵ Χαίρει,
κόσμου Δέσποινα ἵ χαίρει, Μαρία, Κυρία πάντων ἡμῶν ἵ χαίρει, ἡ μόνη
ἄμωμος ἐν γυναίξῃ καὶ καλή ἵ χαίρει, σκεῦος, μύρον τὸ ἀκένωτον ἐπὶ σε
κενωθέν ἐσδεξάμενον.

Δόξα Πατρὶ...

Ἡ περιστέρα, ἡ τὸν Ελεήμονα ἀποκησασα, χαίρει, Αἰεπάρθενε ἵ
οσίων πάντων, χαίρει, τὸ καύχημα, τῶν ἀθλητῶν στεφάνωμα ἵ χαίρει,

απάντων τε των δικαίων θεῖον εγκαλλώπισμα, και ημών των πιστών το διάσωσμα.

Και νυν...

Φείσαι ο Θεός της κληρονομίας σου, τας αμαρτίας ημών πάσας παραβλέπων νυν, εις τούτο έχων εκδυσωπούσαν σε την επί γης ασπόρως σε κυοφορήσασαν, δια μέγα έλεος θελήσαντα μορφωθήναι, Χριστέ, το αλλότριον.

Και πάλιν: «Άπας γηγενής...»

Κοντάκιον. Ήχος πλ. δ΄.

Τη υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια, ως λυτρωθείσα των δεινών ευχαριστήρια, αναγράφω σοι η Πόλις σου, Θεοτόκε. Αλλ΄ ως έχουσα το κράτος απροσμάχητον, εκ παντοίων με κινδύνων ελευθέρωσον, ίνα κράζω σοι · Χαίρε, Νύμφη Ανύμφευτε.

Στάσις Α΄

(Η Α΄ Στάσις του Ακαθίστου Ύμνου ψάλλεται τη Παρασκευή της Α΄ Εβδομάδος των Νηστειών, ήτοι της Μ. Τεσσαρακοστής.)

Άγγελος πρωτοστάτης ουρανόθεν επέμφθη ειπείν τη Θεοτόκω τω Χαίρε (τρικ) · και συν τη ασωμάτω φωνή σωματούμενον σε θεωρών, Κύριε, εξίστατο και ίστατο κραυγάζων προς αυτήν τοιαύτα ·

Χαίρε, δ΄ ης η χαρά εκλάμπει · χαίρε δ΄ ης η αρά εκλείπει.

Χαίρε, του πεσόντος Αδάμ η ανάκλησις · χαίρε, των δακρύων της Εύας η λύτρωσις.

Χαίρε, ύψος δυσανάβατον ανθρωπίνοις λογισμοίς · χαίρε, βάθος δυσθεώρητον και Αγγέλων οφθαλμοίς.

Χαίρε, ότι υπάρχεις Βασιλέως καθέδρα · χαίρε, ότι βαστάζεις τον βαστάζοντα πάντα.

Χαίρε, αστήρ εμφανίων τον ήλιον · χαίρε, γαστήρ ενθέου σαρκώσεως.

Χαίρε, δίης νεουργείται η κτίσις · χαίρε, δίης βρεφουργείται ο Κτίστης.

Χαίρε Νύμφη ανύμφευτε.

Βλέπουσα η Αγία εαυτήν εν αγνεία, φησί τω Γαβριήλ θαρσαλέως · Το παράδοξόν σου της φωνής δυσπαράδεκτόν μου τη ψυχή φαίνεται. Ασπόρου γαρ συλλήψεως την κύησιν πως λέγεις; κράζων ·

Αλληλούϊα

Γνώσιν άγνωστον γνώσαι η Παρθένος ζητούσα, εβόησε προς τον λειπουρούντα · εκ λαγόνων αγνών υιόν πώς εστι τεχθήναι δυνατόν; λέξον μοι. Προς ην εκείνος έφησεν εν φόβω, πλήν κραυγάζων ούτω ·

Χαίρε, βουλής απορρήτου μύστις · χαίρε, σιγής δεομένων πίστις.

Χαίρε, των θαυμάτων Χριστού το προοίμιον · χαίρε, των δογμάτων αυτού το κεφάλαιον.

Χαίρε, κλίμαξ επουράνιε, δίης κατέβη ο Θεός · χαίρε, γέφυρα μετάγουσα τους εκ γης προς ουρανόν.

Χαίρε, το των Αγγέλων πολυθρύλητον θαύμα · χαίρε, το των δαιμόνων πολυθρήνητον τραύμα.

Χαίρε, το φως αρρήτως γεννήσασα · χαίρε, το πώς μηδένα διδάξασα.

Χαίρε, σοφών υπερβαίνουσα γνώσιν · χაίρε, πιστών καταυγάζουσα φρένας.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Δύναμις του Υψίστου επεσκίασε τότε προς σύλληψιν τη Απειρογάμω · και την εύκαρπον ταύτης νηδύν ως αγρόν υπέδεξεν ηδύν άπασι τοις θέλουσι θερίζεν σωτηριάν, εν τω ψάλλεν ούτως ·

Αλληλούϊα

Έχουσα Θεοδόχον η Παρθένος την μήτραν, ανέδραμε προς την Ελισάβετ · το δε βρέφος εκείνης ευθύς επιγνόν τον ταύτης ασπασμόν έχαιρε · και άλμασιν ως άσμασιν, εβόα προς την Θεοτόκον ·

Χαίρε, βλαστού άμαράντου κλήμα · χαίρε, καρπού ακηράτου κτήμα.

Χαίρε, γεωργόν γεωργούσα φιάνθρωπον · χαίρε, φυτουργόν της ζωής ημών φύουσα.

Χαίρε, άρουρα βλασάνουσα ευφοριάν οικτιρμών · χαίρε, τράπεζα βαστάζουσα ευθηνίαν ιλασμών.

Χαίρε, ότι λειμώνα της τρυφής αναθάλλεις · χαίρε, ότι λιμένα των ψυχών ετοιμάζεις.

Χαίρε, δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα · χαίρε, παντός του κόσμου εξίλασμα.

Χαίρε, Θεού προς θνητού ευδοκία · χαίρε, θνητών προς Θεόν παρηρησία.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων λογισμῶν ἀμφιβόλων, ὁ σώφρων Ἰωσήφ
εταράχθη, πρὸς τὴν ἀγαμὸν σε θεωρῶν καὶ κλεψίγαμον υπονοῶν,
Ἄμεμπτε ἄμαθῶν δε σου τὴν σύλληψιν ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, ἔφη ἄ

Ἀλληλουῖα.

Στάσις Β΄

(Ἡ Β΄ Στάσις τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνοῦ ψάλλεται τῆ Παρασκευῇ τῆς
Β΄ Ἑβδομάδος τῶν Νηστειῶν.)

Ἦκουσαν οἱ ποιμένες τῶν Ἀγγέλων ὑμνούντων τὴν ἑνσαρκὸν
Χριστοῦ παρουσίαν ἄ και δραμόντες ὡς πρὸς ποιμένα, θεωροῦσι
τοῦτον ὡς ἀμνὸν ἀμωμον ἐν τῇ γαστρὶ Μαρίας βοσκηθέντα, ἠν
ὑμνούντες εἶπον ἄ

Χαίρε, ἀμνοῦ καὶ ποιμένος μήτηρ ἄ χαίρε, αὐλὴ λογικῶν προβάτων.

Χαίρε, ἀοράτων ἐχθρῶν ἀμυντήριον ἄ χαίρε, παραδείσου θυρῶν
ἀνοικτήριον.

Χαίρε, ὅτι τὰ οὐράνια συναγάλλεται τῇ γῇ ἄ χαίρε, ὅτι τὰ ἐπίγεια
συγχορεύει οὐρανοῖς.

Χαίρε, τῶν Ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον στόμα ἄ χαίρε, τῶν
ἀθλοφόρων τὸ ἀνίκητον θάρσος.

Χαίρε, στερρόν της πίστεως έρεισμα · χαίρε, λαμπρόν της χάριτος γνώρισμα.

Χαίρε, δ΄ ης εγυμνώθη ο άδης · χαίρε, δ΄ ης ενεδύθημεν δόξαν.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Θεοδρόμον αστέρα θεωρήσαντες μάγοι, τη τούτου ηκολούθησαν αίγλη · και ως λύχνον κρατούντες αυτόν, δ΄ αυτού ηρεύνων κραταιόν Άνακτα · και φθάσαντες τον άφθαστον εχάρησαν, αυτό βιώντες ·

Αλληλουΐα.

Ιδον παιδες Χαλδαίων, εν χειρί της Παρθένου, τον πλάσαντα χειρί τους ανθρώπους · και Δεσπότην νοούντες αυτόν, ει και δούλου έλαβε μορφήν, έσπευσαν τοις δώροις θεραπεύσαι και βοήσαι τη Ευλογημένη ·

Χαίρε, αστέρος αδύτου Μήτηρ · χαίρε, αυγή μυστικής ημέρας.

Χαίρε, της απάτης την κάμινον σβέσασα · χαίρε, της Τριάδος τους μύστας φωτίζουσα.

Χαίρε τύραννον απάνθρωπον εκβαλούσα της αρχής · χαίρε Κύριον φιλάνθρωπον επιδεξασα Χριστόν.

Χαίρε, η της βαρβάρου λυτρουμένη θρησκείας · χαίρε, η του βορβόρου ρυομένη των έργων.

Χαίρε, πυρός προσκύνησιν παύσασα · χαίρε, φλογός παθών απαλλάπτουσα.

Χαίρε, πιστών οδηγέ σωφροσύνης · χαίρε, πασών γενεών ευφροσύνη.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Κήρυκες θεοφόροι γεγονότες οι μάγοι, υπέστρεψαν εις την Βαβυλώνα · εκτελέσαντές σου τον χρησμόν και κηρύξαντές σε τον Χριστόν άπασιν, αφέντες τον Ηρώδη, ως ληρώδη μη ειδότα ψάλλειν ·

Αλληλουϊα.

Λάμπας εν τη Αιγύπτω φωτισμόν αληθείας, εδίωξας του ψεύδους το σκότος · τα γαρ είδωλα ταύτης, Σωτήρ, μη ενέγκαντά σου την ισχύν πέπτωκεν · οι τούτων δε ρυσθέντες εβών προς την Θεοτόκον ·

Χαίρε, ανόρθωσις των ανθρώπων · χαίρε, κατάπτωσις των δαιμόνων.

Χαίρε, της απάτης την πλάνην πατήσασα. · χαίρε, των ειδώλων τον δόλον ελέγξασα.

Χαίρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραώ τον νοητόν · χαίρε, πέτρα η ποτίσασα τους διψώντας την ζωήν.

Χαίρε, πύρινε στύλε, οδηγών τους εν σκότει · χαίρε, σκέπη του κόσμου, πλατυτέρα νεφέλης.

Χαίρε, τροφή του μάννα διάδοχε · χαίρε, τρυφής αγίας διάκονε.

Χαίρε, η Γή της Επαγγελίας · χαίρε, εξ ης ρέει μέλι και γάλα.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Μέλλοντος Συμεώνος του παρόντος αιώνας μεθίστασθαι του
απατεώνος, επεδόθης ως βρέφος αυτώ, αλλ' εγνώσθης τούτω και Θεός
τέλειος · δίοπερ εξεπλάγη σου την άρρητον σοφίαν, κράζων ·

Αλληλουΐα.

Στάσις Γ'

(Η Γ' Στάσις του Ακαθίστου Ύμνου ψάλλεται τη Παρασκευή της
Γ' Εβδομάδος των Νηστειών.)

Νέαν έδεξεν κτίσιν, εμφανίσας ο Κτίστης, υμίν τοίς υπ' αυτού
γενομένοις, εξ ασπόρου βλαστήσας γαστρός και φυλάξας ταύτην
ώσπερ ην άφθορον · ίνα το θαύμα βλέποντες, υμνήσωμεν αυτήν,
βοώντες ·

Χαίρε, το άνθος της αφθαρσίας · χαίρε, το στέφος της εγκρατείας.

Χαίρε, αναστάσεως τύπον εκλάμπουσα · χαίρε, των Αγγέλων τον
βιον εμφανίουσα.

Χαίρε, δένδρον αγλαόκαρπον, εξ' ου τρέφονται πιστοί · χαίρε,
ξύλον ευσκίοφυλλον, υφ' ου σκέπονται πολλοί.

Χαίρε, κυοφορούσα οδηγόν πλανωμένοις · χαίρε, απογεννώσα
λυτρωτήν αιχμαλώτοις.

Χαίρε, Κριπού δικαίου δυσώπησις · χαίρε, πολλών παιόντων
συγχώρησις.

Χαίρε, στολή των γυμνών παρρησίας · χαίρε, στοργή πάντα πόθον νικώσα.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ξένον τόκον ἰδόντες, ξενωθώμεν του κόσμου, τον νούν εις ουρανόν μεταθέντες · δια τούτο γαρ ο υψηλός Θεός επί της γης εφάνη ταπενός άνθρωπος · βουλόμενος ελκύσαι προς το ύψος τους αυτώ βιώντας ·

Αλληλουΐα.

Όλος ην εν τοις κάτω, και των άνω ουδόλως απήν, ο απεριγραπτος Λόγος · συγκατάβασις γαρ θεϊκή, ου μετάβασις δε τοπική γέγονε · και τόκος εκ Παρθένου θεολήπτου ακουούσης ταύτα ·

Χαίρε, Θεού αχωρήτου χώρα · χαίρε, σεπτού μυστηρίου θύρα.

Χαίρε, των απίστων αμφίβολον άκουσμα · χαίρε, των πιστών αναμφίβολον καύχημα.

Χαίρε, όχημα πανάγιον του επί των Χερουβίμ · χαίρε, οίκημα πανάριστον του επί των Σεραφείμ.

Χαίρε, η τανατία εις ταυτό αγαούσα · χαίρε, η παρθενίαν και λοχείαν ζευγνύσα.

Χαίρε, δί ης ελύθη παράβασις · χαίρε, δί ης ηνοιχθη Παράδεισος.

Χαίρε, η κλεις της Χριστού βασιλείας · χαίρε, ελπίς αγαθών αιωνών.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Πάσα φύσις Αγγέλων κατεπλάγη το μέγα της σης ενανθρωπήσεως
έργον · τον απρόσπον γαρ, ως Θεόν, εθεώρει πάσι προσπόν
άνθρωπον, ημίν μεν συνδιάγοντα, ακούοντα δε παρά πάντων ούτως ·

Αλληλουΐα.

Ρήτορας πολυφθόγγους ως ιχθύας αφώνους ορώμεν επί σοι,
Θεοτόκε · απορούσι γαρ λέγειν το πως και Παρθένος μένεις και τεκείν
ίσχυσας · ημείς δε το μυστήριον θαυμάζοντες, πιστώς βοώμεν ·

Χαίρε, σοφίας Θεού δοχείον · χαίρε, προνοίας αυτού ταμείον.

Χαίρε, φιλοσόφους ασόφους δεικνύουσα · χαίρε, τεχνολόγους
αλόγους ελέγχουσα.

Χαίρε, ότι εμωράνθησαν οι δεινοί συζητηταί · χαίρε, ότι
εμαράνθησαν οι των μύθων ποιηταί.

Χαίρε, των Αθηναίων τας πλοκάς διασπώσα · χαίρε, των αλέων
τας σαγήνας πληρούσα.

Χαίρε, βυθού αγνοίας εξέλκουσα · χαίρε, πολλούς εν γνώσει
φωτίζουσα.

Χαίρε, ολκάς των θελόντων σωθήναι · χαίρε, λιμήν των του βίου
πλωτήρων.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Σώσαι θέλων τον κόσμον ο των όλων Κοσμήτωρ, προς τούτον
αυτεπάγγελτος ήλθε · και Ποιμήν υπάρχων ως Θεός, δί' ημάς εφάνη
καθ' ημάς άνθρωπος · ομοίω γαρ το όμοιον καλέσας, ως Θεός ακούει.

Αλληλουΐα.

Στάσις Δ'

(Η Δ' Στάσις του Ακαθίστου Ύμνου ψάλλεται τη Παρασκευή της
Δ' Εβδομάδος των Νηστειών.)

Τείχος ει των παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε, και πάντων των εις σε
προστρεχόντων · ο γαρ του ουρανού και της γης κατεσκεύασέ σε
Ποιητής, Άχραντε, οικήσας εν τη μήτρα σου, και πάντας σοι
προσφωνεΐν διδάξας ·

Χαίρε, η στήλη της παρθενίας · χαίρε η πύλη της σωτηρίας.

Χαίρε, αρχηγέ νοητής αναπλάσεως · χαίρε, χορηγέ θεϊκής
αγαθότητος.

Χαίρε, σύ γαρ ανεγέννησας τους συλληφθέντας αισχρώς · χαίρε,
σύ γαρ ενουθέτησας τους συληθέντας τον νούν.

Χαίρε, η τον φθορέα των φρενών καταργούσα · χαίρε, η τον
σπορέα της αγνείας τεκούσα.

Χαίρε, παστάς ασπόρου νυμφεύσεως · χαίρε, πιστούς Κυρίω
αρμόζουσα.

Χαίρε, καλή κουροτρόφε παρθένων · χαίρε, ψυχών νυμφοστόλε αγίων.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ύμνος άπας ηττάται, συνεκτείνεσθαι σπεύδων τω πλήθει των πολλών οικτιρμών σου · ισριθμους γαρ τη ψάμμω ωδάς αν προσφέρωμέν σοι, Βασιλεύ Άγιε, ουδέν τελούμεν άξιον, ων δέδωκας ημίν τοις σοι βοώσιν ·

Αλληλουϊα.

Φωτοδόχον λαμπάδα, τοις εν σκότει φανείσαν, ορώμεν την αγίαν Παρθένον · το γαρ άυλον άπτουσα φως, οδηγεί προς γνώσιν θεικήν άπαντας, αυγή τον νούν φωτίζουσα, κραυγή δε τιμωμένη ταύτα ·

Χαίρε, ακτίς νοητού Ηλίου · χαίρε, βολίς του αδύτου φέγγους.

Χαίρε, αστραπή τας ψυχάς καταλάμπουσα · χαίρε, ως βροντή τους εχθρούς καταπλήττουσα.

Χαίρε, ότι τον πολύφωτον ανατέλλεις φωτισμόν · χαίρε, ότι τον πολύρρητον αναβλύζεις ποταμόν.

Χαίρε, της κολυμβήθρας ζωγραφούσα τον τύπον · χαίρε, της αμαρτίας αναιρούσα τον ρύπον.

Χαίρε, λουτήρ εκπλύνων συνειδησιν · χαίρε, κρατήρ κινρών αγαλλίασιν.

Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας · χαίρε, ζωή μυστικής ευωχίας.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Χάρην δούναι θελήσας οφλημάτων αρχαίων ο πάντων χρεωλύτης
ανθρώπων, επεδήμησε δί' εαυτού προς τους αποδήμους της αυτού
χάρπος · και σχίσας το χειρόγραφον, ακούει παρά πάντων ούτως ·

Αλληλουΐα.

Ψάλλοντές σου τον τόκον, ανυμνούμεν σε πάντες ως έμψυχον
ναόν, Θεοτόκε · εν τη ση γαρ οίκησας γαστρί ο συνέχων πάντα τη χειρί
Κύριος, ηγίασεν, εδόξασεν, εδίδαξε βοάν σοι πάντας ·

Χαίρε, σκηνή του Θεού και Λόγου · χαίρε, Αγία αγίων μείζων.

Χαίρε, κιβωτέ χρυσωθείσα τω Πνεύματι · χαίρε, θησαυρέ της ζωής
αδαπάνητε.

Χαίρε, τίμιον δάδημα βασιλέων ευσεβών · χαίρε, καύχημα
σεβάσμιον ιερέων ευλαβών.

Χαίρε, της Εκκλησίας ο ασάλευτος πύργος · χαίρε, της βασιλείας
το απόρθητον τείχος.

Χαίρε, δί' ης εγείρονται τρόπαια · χαίρε, δί' ης εχθροί
καταπίπτουσι.

Χαίρε, χρωτός του εμού θεραπεία · χαίρε, ψυχής της εμής
σωτηρία.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ω πανύμνητε Μήτηρ, η τεκούσα τον πάντων αγίων αγιώτατον Λόγον (τρικς) · δεξαμένη την νυν προσφοράν, από πάσης ρύσαι συμφοράς άπαντας, και της μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως τους συμβούοντας ·

Αλληλουϊα.

Και πάλιν τον πρώτον οίκον:

Άγγελος πρωτοστάτης ουρανόθεν επέμφθη ειπείν τη Θεοτόκω τω Χαίρε · και συν τη ασωμάτω φωνή σωματούμενον σε θεωρών, Κύριε, εξίστατο και ίστατο κραυγάζων προς αυτήν τοιαύτα ·

Χαίρε, δί ης η χαρά εκλάμπει · χαίρε δί ης η αρά εκλείπει.

Χαίρε, του πεσόντος Αδάμ η ανάκλησις · χαίρε, των δακρύων της Εύας η λύτρωσις.

Χαίρε, ύψος δυσανάβατον ανθρωπίνοις λογισμοίς · χαίρε, βάθος δυσθεώρητον και Αγγέλων οφθαλμοίς.

Χαίρε, ότι υπάρχεις Βασιλέως καθέδρα · χαίρε, ότι βαστάζεις τον βαστάζοντα πάντα.

Χαίρε, αστήρ εμφανίων τον ήλιον · χαίρε, γαστήρ ενθέου σαρκώσεως.

Χαίρε, δί ης νεουργείται η κτίσις · χαίρε, δί ης βρεφουργείται ο Κτίστης.

Χαίρε Νύμφη ανύμφευτε.

Ακολουθως ψάλλεται το
Κοντάκιον. Ήχος πλ. δ'.

Τη υπερμάχῳ στρατηγῷ τα νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα των δεινῶν
ευχαριστήρια, αναγράφῳ σοι ἡ Πόλις σου, Θεοτόκε. Ἀλλ' ὡς ἔχουσα το
κράτος απροσμάχητον, ἐκ παντοίων με κινδύνων ελευθέρῳσον, ἵνα
κράζῳ σοι ὁ Χάϊρε, Νύμφη Ανύμφευτε.

Ο Αναγνώστης:

Τρισάγιον. Δόξα Πατρί. Και νυν. Παναγία Τριάς. Δόξα Πατρί. Και νυν.
Πάτερ ημών... Ο Ιερεύς: Ὅτι σου ἐστὶν ἡ βασιλεία... Ο Αναγνώστης: Ἀμήν.
Το Κοντάκιον. Κύριε ἐλέησον (μ'). Ακολουθως λέγει:

Ο ἐν παντί καιρῷ και πάσῃ ὥρᾳ, ἐν ουρανῷ και ἐπὶ γῆς
προσκυνούμενος και δοξαζόμενος, Χριστός ο Θεός, ο μακρόθυμος, ο
πολυέλαιος, ο πολυεύσπλαχνος, ο τους δικαίους ἀγαπῶν και τους
ἀμαρτωλούς ἐλεῶν, ο πάντας καλῶν προς σωτηρίαν δια της ἐπαγγελίας
των μελλόντων ἀγαθῶν ὁ αὐτός, Κύριε, πρόσδεξαι και ημών τη ὥρᾳ
ταύτη τας ἐντεύξεις, και ἴθυνον την ζωὴν ημών προς τας ἐντολάς σου.
Τας ψυχάς ημών ἀγιάσον, τα σώματα ἀγνίσσον, τους λογισμούς
διόρθῳσον, τας ἐννοίας κάθαρσον, και ρύσαι ημάς ἀπό πάσης θλίψεως,
κακῶν και οδύνης. Τείχισον ημάς ἀγίοις σου Ἀγγέλαις, ἵνα, τη
παρεμβολῇ αὐτῶν φρουρούμενοι και οδηγούμενοι, καταντήσωμεν εἰς
την ἐνότητα της πίστεως, και εἰς την ἐπίγνωσιν της ἀπροσίτου δόξης ὁ
ὅτι εὐλογητός εἶ, εἰς τους αἰῶνας των αἰώνων. Ἀμήν.

Ἐν συνεχείᾳ λέγει: Κύριε, ἐλέησον (τρεις). Δόξα Πατρί. Και νυν. Την
τιμιωτέραν... Ἐν ὀνόματι Κυρίου, εὐλόγησον, Πάτερ. Ο Ιερεύς:

Ο Θεός οικτειρήσαι ημάς και ευλογήσαι ημάς. Επκράναι το πρόσωπον αυτού εφ' ημάς και ελεήσαι ημάς.

Είτα λέγεται υπό του Αναγνώστου η εξής

Ευχή
εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον

Άσπιλε, αμόλυντε, άφθορε, άχραντε, αγνή Παρθένε, θεόνυμφε Δέσπονα · η Θεόν Λόγον τοις ανθρώποις τη παραδόξω σου κυήσει ενώσασα και την απωσθείσαν φύσιν του γένους ημών τοις ουρανίοις συνάψασα · η των απηλπισμένων μόνη ελπίς και των πολεμουμένων βοήθεια · η ετοιμή αντίληψις των εις σε προστρέχόντων και πάντων των Χριστιανών το καταφύγιον · μη βδελύξη με τον αμαρτωλόν, τον εναγή, τον εσχροίς λογισμοίς και λόγοις και πράξεσιν όλον εμαυτόν αχρεώσαντα και τη των ηδονών του βίου ραθυμία γνώμη δούλον γενόμενον. Αλλ' ως του φιλανθρώπου Θεού Μήτηρ, φιλανθρώπως σπλασχνίσθητι επ' εμοί τω αμαρτωλώ και ασώτω και δέξαι μου την εκ ρυπαρών χειλέων προσφερομένην σοι δέησιν · και τον σον Υιόν και ημών Δεσπότην και Κύριον, τη μητρική σου παρρησία χρωμένη, δυσώπησον, ίνα ανοίξη καμοί τα φιλάνθρωπα σπλάχνα της αυτού αγαθότητος · και, παριδών μου τα αναρίθμητα πταίσματα, επιστρέψη με προς μετάνοιαν και των αυτού εντολών εργάτην δόκιμον αναδείξη με. Και πάρεσό μοι αεί ως ελεήμων και συμπαθής και φιλάγαθος · εν μεν τω παρόντι βίω θερμή προστάτις και βοηθός, τας των εναντίων

εφόδους αποτειχίζουσα και προς σωτηρίαν καθοδηγούσα με ἰ και εν τω καιρῷ της εξόδου μου την αθλίαν μου ψυχὴν περιέπουσα και τας σκοτεινάς ὄψεις των πονηρῶν δαιμόνων πόρρω αὐτῆς ἀπελαύνουσα ἰ εν δε τη φοβερᾷ ἡμέρᾳ της Κρίσεως, της αιωνίου με ρυομένη κολάσεως και της απορρήτου δόξης του σου Υἱού και Θεοῦ ἡμῶν κληρονόμον με ἀποδεικνύουσα ἰ ῆς και τύχοιμι, Δέσπονα μου, Υπεραγία Θεοτόκε, δια της σης μεσπείας και ἀντιλήψεως ἰ χάριτι και φιλανθρωπία του μονογενοῦς σου Υἱοῦ, του Κυρίου και Θεοῦ και Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἰ ῶ πρέπει πάσα δόξα, τιμὴ και προσκύνησις, συν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, και τῷ παναγίῳ, και ἀγαθῷ και ζωοποκῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νυν και αεί, και εἰς τους αἰῶνας των αἰῶνων. Ἀμήν.

Ευχὴ εἰς τον Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν

Και δος ἡμῖν, Δέσποτα, προς ὑπνον ἀπιούσιν, ἀνάπαυσιν σώματος και ψυχῆς ἰ και διαφύλαξον ἡμᾶς ἀπὸ του ζοφεροῦ ὑπνου της ἀμαρτίας και ἀπὸ πάσης σκοτεινῆς και νυκτερινῆς ἠδυπαθείας. Παύσον τας ορμᾶς των παθῶν, σβέσον τα πεπυρωμένα βέλη του πονηροῦ, τα καθ' ἡμῶν δολίως κινούμενα ἰ τας της σαρκὸς ἡμῶν ἐπαναστάσεις κατὰστειλον και πᾶν γεῶδες και υλικόν ἡμῶν φρόνημα κοίμισον. Και δώρησαι ἡμῖν, ο Θεός, γρήγορον νοῦν, σώφρονα λογισμόν, καρδιαν νήφουσαν, ὑπνον ελαφρόν, και πάσης σατανικῆς φαντασίας ἀπηλλαγμένον. Διανάστησον δε ἡμᾶς εν τῷ καιρῷ της προσευχῆς ἐστηρημένους εν ταις ἐντολαῖς σου και την μνήμην των σων κριμάτων εν εαυτοῖς ἀπαράθραυστον ἔχοντας. Παννύχιον ἡμῖν την σην δοξολογίαν χάρισαι, εἰς το ὑμνεῖν και εὐλογεῖν και δοξάζειν το πάντιμον και μεγαλοπρεπές ὄνομά σου, του Πατρός και του Υἱοῦ και του Ἁγίου Πνεύματος, νυν και αεί και εἰς τους αἰῶνας των αἰῶνων. Ἀμήν.

Υπερένδοξε, Αειπάρθενε, εὐλογημένη Θεοτόκε, προσάγαγε την ἡμετέραν προσευχὴν τῷ Υἱῷ σου και Θεῷ ἡμῶν και αἰτήσαι, ἵνα σώση δια σου τας ψυχὰς ἡμῶν.

Ἡ ἐλπίς μου ο Πατήρ, καταφυγὴ μου ο Υἱός, σκέπη μου το Πνεῦμα το Ἅγιον. Τριάς Ἁγία, δόξα σοι.

Την πάσαν ελπίδα μου εις σε ανατίθωμι ἰ Μήτηρ του Θεοῦ,
φύλαξόν με υπό την σκέπην σου.

Κατά την Α' Εβδομάδα των Νηστειῶν αναγιώσκειται το Ευαγγέλιον της
Παννυχίδος (Ἰωάν. ιε ' , 1 – 7). Εἶτα ο Ἱερεὺς ποιεῖ ἀπόλυσιν και προ του
«Δι' ευχῶν...» λέγει:

Ευξώμεθα υπέρ ειρήνης του κόσμου.

Υπέρ των ευσεβῶν και ορθοδόξων χριστιανῶν.

Υπέρ ευοδώσεως και ενισχύσεως του φιλοχρίστου ημῶν στρατοῦ.

Υπέρ του Αρχιεπισκόπου ημῶν ..... και πάσης της εν Χριστῷ ημῶν
αδελφότητος.

Υπέρ των ἀπολειφθέντων πατέρων και ἀδελφῶν ημῶν.

Υπέρ των διακονούντων και διακονησάντων ημῖν.

Υπέρ των μισούντων και ἀγαπῶντων ημάς.

Υπέρ των εντειλαμένων ημῖν τοις ἀναξίοις εὐχεσθαι υπέρ αὐτῶν.

Υπέρ ἀναρρύσεως των ἀχμαλῶτων.

Υπέρ των εν θαλάσση καλῶς πλεόντων.

Υπέρ των εν ἀσθενείαις κατακειμένων.

Ευξώμεθα και υπέρ ευφορίας των καρπῶν της γης.

Και υπέρ πάντων των προαναπαυσασμένων πατέρων και ἀδελφῶν
ημῶν, των ενθάδε ευσεβῶς κειμένων και ἀπανταχοῦ Ορθοδόξων.

Εἶπωμεν και υπέρ αὐτῶν το, Κύριε, ἐλέησον ἰ Κύριε, ἐλέησον ἰ
Κύριε ἐλέησον.

Εἶτα ψάλλεται το εξής

Θεοτόκιον. Ἦχος γ' .

Την ωραιότητα της παρθενίας σου και το υπέρλαμπρον το της
αγνείας σου ο Γαβριήλ καταπλαγεῖς, εβόα σοι, Θεοτόκε ἰ Ποῖον σοι
εγκώμιον προσαγάγω ἐπάξιον; τι δε ονομάσω σε; ἀπορώ και ἐξίσταμαι.
Διό, ως προσετάγην, βοῶ σοι ἰ Χαίρε, η Κεχαρπωμένη.

Ο Ἱερεὺς: «Δι' ευχῶν...»

Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Ο Ιερέας:

Ας είναι δοξασμένος ο Θεός μας πάντοτε, και τώρα και εις το μέλλον και εις τους απεράντους αιώνας.

Δόξα πρέπει εις Σε, ω Θεέ μας · ναι! δόξα πρέπει εις Σε.

Άγιον Πνεύμα, Συ, που είσαι ο Βασιλεύς του ουρανού, ο Παρηγορητής, η πηγή και ο διδάσκαλος της αληθείας, Συ, που ως Θεός είσαι πανταχού παρών και γεμίζεις τα πάντα με την παρουσίαν Σου, Συ, που είσαι ο θησαυρός των αγαθών και ο χορηγός της ζωής, ελθέ και κατοίκησε εις τας καρδίας μας, και καθάρισέ μας από όλας τας κηλίδας της αμαρτίας, και σώσε, Αγαθέ, τας ψυχάς μας.

Ο Αναγνώστης:

Άγιος είσαι Συ, ο Θεός Πατήρ · Άγιος ισχυρός ο Υιός · Άγιος αθάνατος το Άγιον Πνεύμα · (Ω Αγία Τριάς) ελέησέ μας.

Δόξα οφείλεται εις τον Πατέρα και εις τον Υιόν και εις το Άγιον Πνεύμα, και τώρα και πάντοτε και εις τους απεράντους αιώνας. Αμήν.

Παναγία Τριάς, ελέησέ μας. Κύριε, δεξέ ευσπλαχνίαν δια τας αμαρτίας μας. Δέσποτα, συγχώρησε εις ημάς τας παραβάσεις του Νόμου Σου. Άγιε, κοίταξε με στοργήν και θεράπευσε τας ασθενείας μας · (κάμε όλα αυτά) χάριν του ονόματός Σου (το οποίον είναι ταυτόσημον με το έλεος και την ευσπλαχνίαν). Κύριε, ελέησέ μας · Κύριε, ελέησέ μας · Κύριε, ελέησέ μας.

Δόξα Πατρί. Και νυν.

Πάτερ ημών, που είσαι εις τους ουρανούς, (αλλά με την πανταχού παρουσίαν Σου γεμίζεις το σύμπαν,) ας δοξασθή το όνομά Σου, αναγνωριζόμενον ως άγιον (από όλους τους ανθρώπους) · ας έλθη η Βασιλεία Σου (δια της εκουσίου υποταγής όλων των ανθρώπων εις Σε) · ας εκτελήται το θέλημά Σου και εις την γην (από τους ανθρώπους), όπως εκτελείται εις τον ουρανόν (από τους Αγγέλους) · δώσε εις ημάς σήμερον τον άρτον, που είναι αναγκαίος δια την συντήρησιν της υπάρξεώς μας · και συγχώρησε εις ημάς τας οφειλάς που έχομεν εις Σε (τας αμαρτίας μας), όπως και ημείς συγχωρούμεν τας οφειλάς εις τους οφειλέτας μας (συγχωρούμεν δηλαδή εκείνους που διέπραξαν εις ημάς αδικίας) · και μη επιτρέψης να περιπέσωμεν εις πειρασμούς και δοκιμασίας, αλλά φύλαξέ μας από τας επιθέσεις του Διαβόλου.

Ο Ιερέας:

(Ζητούμεν αυτά από Σε,) διότι εις Σε ανήκει η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα, εις τον Πατέρα και εις τον Υιόν και εις το Άγιον Πνεύμα, και τώρα και πάντοτε και εις τους απεράντους αιώνας.

Ο Αναγνώστης:

Έλθετε να προσκυνήσωμεν και να προσπέσωμεν λατρευτικώς εις τον Θεόν, που είναι ο Βασιλεύς μας.

Έλθετε να προσκυνήσωμεν και να προσπέσωμεν λατρευτικώς εις τον Χριστόν, που είναι ο Βασιλεύς μας και ο Θεός μας.

Έλθετε να προσκυνήσωμεν και να προσπέσωμεν λατρευτικώς (όχι εις άλλον τινά, αλλά) εις Αυτόν, εις τον Χριστόν, τον Βασιλέα και Θεόν μας.

Ψαλμός Ν' (50)

Ελέησέ με Σύ, ο Θεός, (ελέησέ με πλουσίως,) αναλόγως προς το άπειρον έλεός Σου, και αναλόγως προς την άμετρον ευσπλαχνίαν Σου σβήσε τελείως (από το βιβλίον Σου) την ανομίαν που διέπραξα. Πλύνε με ολοσχερώς και τελείως από τας κηλίδας της ανομίας μου, και καθάρισέ με από την αμαρτίαν μου. (Ναι, Κύριε! Ελέησέ με και ευσπλαχνίσου με,) διότι εγώ συναισθάνομαι και ομολογώ την ανομίαν μου και η αμαρτία μου είνε συνεχώς και ακαταπαύστως ενώπιον των οφθαλμών μου. (Ζητώ το ιδικόν Σου έλεος και την ιδικήν Σου ευσπλαχνίαν, διότι) εις Σε μόνον ημάρτησα, και διέπραξα εκείνο που ενώπιον των οφθαλμών Σου είνε πονηρόν (λέγω ότι ημάρτησα μόνον εις Σε, διότι τον ιδικόν Σου Νόμον παρέβην,αδικήσας ανθρώπους, αλλά και διότι οι άνθρωποι, τους οποίους ηδίκησα, ιδικά Σου πλάσματα ήσαν, και τα όσα κατ' αυτών διέπραξα ιδικήν Σου προσβολήν απετέλουν. Ομολογώ και δημοσία διακηρύσσω ότι είμαι βαρύτατα ένοχος ενώπιόν Σου,) δια να φανή ότι δικαίως ενήργησες, εκφέρων καταδικαστικήν απόφασιν κατ' εμού, και να εξέλθης νικητής, όταν (ανόητοι άνθρωποι, αγνοούντες τα βαρύτατα παραπτώματά μου,) σε κατακρίνουν (δια τας κατ' εμού αποφάσεις Σου). (ομολογώ την ενοχήν μου,) Διότι ιδού! ήμην αμαρτωλός (λόγω της προπατορικής παρακοής) από την στιγμήν που συνελήφθην εν τη κοιλία της μητρός μου και εξηκολούθουν να είμαι αμαρτωλός εν όσω με εκυοφόρει η μήτηρ μου. Συ όμως, ιδού! (αποστρέφεις την ανομίαν,) αγαπάς την ευθύτητα και απεκάλυψες εις εμέ τα άγνωστα και μυστικά της σοφίας Σου (ίνα ούτως αποφύγω την αμαρτίαν και ζήσω συμφώνως προς τον Νόμον Σου). (Εγώ όμως τον παρέβην και τώρα είμαι ακάθαρτος. Δί' αυτό καταφεύγω εις το έλεός Σου και ζητώ την συγχώρησίν Σου.) θα με ραντίσης (με το έλεός Σου, ως) δια ραντιστηρίου εκ δέσμης κλώνων του φυτού υσσώπου, και θα καθαρισθώ, θα με πλύνης (εις τα ύδατα της θείας συγγνώμης Σου) και θα γίνω περισσότερο λευκός από την χίονα. Τότε θα με κάμης να αισθανθώ αγαλλίασιν και ευφροσύνην και θα σκιρτήσουν από χαράν τα (εκ της οδύνης) συντετριμμένα οστά μου. Στρέψε το πρόσωπόν Σου μακράν από τας αμαρτίας μου (ώστε να μη τας βλέπης και οργίζεσαι κατ'

εμού) και σβήσε τελείως (από το βιβλίον Σου) όλας τας ανομίας που διέπραξα. Δημιούργησε μέσα μου, ώ Θεέ μου, καρδιάν νέαν, καθαράν, (διότι αυτή που έχω είνε τελείως διεφθαρμένη,) και εις τα βάθη της ύπαρξεώς μου εγκαθίδρυσε πνεύμα ευθύτητος και ειλικρινείας. Μη με ρίψης μακράν από το πρόσωπόν Σου (ώστε να μη με βλέπης,) και μη αφαιρέσης από εμέ το πνεύμά Σου το άγιον. (Τώρα που ημάρτησα, έχασα την θείαν χαράν που είχαν προηγουμένως. Σε παρακαλώ λοιπόν) Δός μου πάλιν την ευφροσύνην, που προέρχεται από την σωτηρίαν, την οποίαν προσφέρεις Συ, και ενίσχυσέ με με πνεύμα ισχυρόν, που κυριαρχεί και επιβάλλεται (επί των παθών. Τότε, όχι μόνον εγώ δεν θα πέσω πλέον, αλλά και άλλους θα στηρίζω. Προηγουμένως, με την πτώσιν μου, εσκανδάλισα πολλούς. Από τώρα και εις το εξής, αν με αποκαταστήσης, θα οικοδομώ και θα καταρτίζω). Θα διδάξω εις τους ανόμους τας οδούς του θελήματός Σου, και άνθρωποι ασεβείς θα (μετανοήσουν και θα) επιστρέψουν εις Σε. (Λοιπόν, καθάρισέ με! Αποκατάστησέ με!) Απάλλαξέ με, ώ Θεέ μου, Θεέ που δίδεις σωτηρίαν εις εμέ, απάλλαξέ με από την ενοχήν των αιμάτων που έχυσα (φονεύσας ανθρώπους,) και τότε η γλώσσα μου, με ασυγκράτητον χαράν, θα ψάλη ύμνους εις την φιλανθρωπίαν Σου. Κύριε, θα ανοίξης (με την παροχήν της συγγνώμης Σου,) τα χείλη μου (που τώρα είνε κλειστά από εντροπήν και θλίψιν δί όσα έπραξα,) και το στόμα μου θα αναπέμψη ύμνους δοξολογίας εις Σε (θα αρκεσθώ μόνον εις ύμνους,) διότι (δεν θέλεις θυσίας υλικάς) εάν ήθελες θυσίαν (δια να με συγχωρήσης), προθύμως θα την προσέφερα. Συ όμως ουδόλως ευαρεστείσαι εις τας θυσίας ζώων που κατακαίονται ολόκληρα επάνω εις το θυσιαστήριον. Η μόνη αρεστή θυσία εις Σε, τον Θεόν, είνε το ταπεινωμένον φρόνημα (ναι! τοιαύτην θυσίαν, δηλαδή) καρδιάν γεμάτην από ταπεινώσιν και συντριβήν (δια τας αμαρτίας της), ουδέποτε θα καταφρονήση ο Θεός. Ευδόκησε, Κύριε, να δείξης την αγαθότητά Σου προς την Σιών (Ιερουσαλήμ), και ας οικοδομηθούν τα (κατεστραμμένα) τείχη της Ιερουσαλήμ. Τότε θα ευδοκήσης να δεχθής θυσίαν, συμφώνως προς τας διατάξεις του Νόμου προσφερομένην (θα ευδοκήσης να δεχθής) θυσίαν προσφοράς καρπών και θυσίαν ζώων που κατακαίονται ολόκληρα εις το θυσιαστήριον. Τότε θα αναββάσουν επάνω εις το θυσιαστήριόν Σου μόσχους (και θα τους θυσιάσουν εις Σε).

Ψαλμός ΞΘ' (69)

Ω Θεέ, δώσε προσοχήν εις την ανάγκην που έχω δια την βοήθειάν Σου. Κύριε, σπεύσε ταχέως και ελθέ δια να με βοηθήσης. Ας καλυφθούν από αισχύνην και από εντροπήν εκείνοι που επιζητούν να λάβουν την ζωήν μου (να με φονεύσουν). Ας οπισθοχωρήσουν τάχιστα, γεμάτοι από εντροπήν, εκείνοι που λέγουν δι'εμέ: Ωραία! Ωραία! (Καλά να πάθης! Χαίρομεν δια την δυστυχίαν σου!). Ας γεμίσουν από αγαλλίασιν και ας ευφρανθούν εξ απίας Σου όλοι, όσοι Σε επικαλούνται (και καταφεύγουν εις Σε), ω Θεέ, και όλοι αυτοί, που επιζητούν την ιδικήν Σου βοήθειαν και σωτηρίαν, ας λέγουν συνεχώς: «Ας δοξάζεται με μεγάλην δόξαν ο Κύριος!» Εγώ δε είμαι πτωχός και ταλαιίωρος. Βοήθησέ με, ω Θεέ μου! Βοηθός μου και ελευθερωτής μου είσαι Συ. Κύριε, μη βραδύνης (αλλ' ελθέ αμέσως εις βοήθειάν μου).

Ψαλμός ΡΜΒ' (142)

Κύριε, άκουσε ευμενώς την προσευχήν μου, δέξαι εις τα ώτα Σου την ικεσίαν μου, Συ, που είσαι πιστός εις την τήρησιν των υποσχέσεών Σου (ναι, Κύριε,) άκουσέ με ευμενώς, Συ, που είσαι δίκαιος (και προστατεύεις τους αδικουμένους). Και μη θελήσης να εισέλθης εις δικαστήριον μαζί με τον δούλον Σου, διότι ουδείς άνθρωπος θα ευρεθί δίκαιος ενώπιόν Σου (παραπήσου λοιπόν από την εναντίον μου δίκην και άκουσε ευμενώς την ικεσίαν που Σου απευθύνω ίνα με βοηθήσης,) διότι ο εχθρός κατεδίωξε την ύπαρξίν μου, έρριψεν εις το έδαφος την ζωήν μου, και ούτω την εξητέλισε, με έβαλε να καθήσω εις τους σκοτεμούς τόπους (του άδου), όπως (κάθηνται) εκείνοι που απέθανον από τους αρχαιοτάτους χρόνους. Και (ένεκα αυτών των συμφορών μου,) κατελήφθη από αθυμίαν το πνεύμα μου και με βαρύνει, η δε καρδιά μου μέσα εις το εσωτερικόν μου εγέμισεν από ταραχήν (ευρισκόμενος εις αυτήν την αθλίαν κατάστασιν,) έφερα εις την μνήμην μου (δια να αντλήσω παρηγορίαν και θάρρος,) ημέρας παλαιάς (κατά τας οποίας εξεδηλούτο άμεσος και ισχυρά η προστασία Σου), προσήλωσα την σκέψιν μου εις όλας τας ενεργείας Σου (δια των οποίων

μας έσωζες), εσκεπτόμην βαθέως τα έργα των χειρών Σου. Ύψωσα προς Σε (ικετευτικώς) τας χείρας μου, η δε ψυχή μου είνε ενώπιόν Σου όπως η κατάξηρος γη (και αναμένει με πόθον να εκχύσης επάνω της τα ύδατα των οικτιρμών Σου και να την ποτίσης). Ταχέως εισάκουσέ με, Κύριε, (και βοήθησέ με,) διότι (από τας ταλαιπωρίας) σβήνει το πνεύμα μου (κινδυνεύω δηλαδή να αποθάνω). Μη στρέψης μακράν από εμέ το πρόσωπόν Σου, διότι (αν πράξης αυτό,) θα γίνω όμοιος με εκείνους που κατέρχονται (νεκροί) εις τον λάκκον του τάφου. Κάμε να αισθανθώ το πρωί την εκδήλωσιν του ελέους Σου, διότι εις Σς (και όχι εις ανθρώπους) εναπέθεσα τας ελπίδας μου. Κατάστησε, Κύριε, γνωστήν εις εμέ την οδόν που πρέπει να βαδίσω (δια να αποφύγω τους πανταχού ενεδρεύοντας εχθρούς μου), διότι εγώ προς Σε ανύψωσα την ψυχήν μου (ώστε να Σε φθάσω και να λάβω το έλεός Σου). Απάλλαξέ με, Κύριε, από τους εχθρούς μου, διότι εις Σε εζήτησα προστασίαν και καταφύγιον. (Δεν ζητώ όμως μόνον αυτό, την σωτηρίαν μου από τον κίνδυνον ` επιθυμώ και κάτι ακόμη:) Δίδαξέ με, Κύριε, να εκτελώ το θέλημά Σου, διότι Συ είσαι ο Θεός μου (και επομένως οφείλω πάντοτε το δικόν Σου θέλημα να εκτελώ). Το πνεύμα Σου το αγαθόν είθε να με οδηγήσει εις χώραν ομαλήν και ευθείαν (εις την χώραν της αρετής). Χάρην (όχι της ιδικής μου αξίας, αλλά) του ονόματός Σου (το οποίον είνε ταυτόσημον με το έλεος), είθε, Κύριε, να με διατηρήσης εν ζωή (εις πείσμα των εχθρών μου) ` είθε, κινούμενος από την δικαίαν ευσπλαχνία Σου, να εξαγάγης την ψυχήν μου από την θλίψην (εις την οποίαν ευρίσκεται) και, κινούμενος από την (προς εμέ) αγάπην Σου, να εξαφανίσης τους (ζητούντας να με θανατώσουν) εχθρούς μου και να καταστρέψης όλους εκείνους που θλίβουν την ψυχήν μου, διότι εγώ είμαι δούλος Σου (ανήκω εις Σε, είμαι ιδιοκτησία Σου, και επομένως ουδείς έχει δικαίωμα να στρέφεται εναντίον μου).

Δοξολογία

Δόξα ας είνε εις τον Θεόν, ο Οποίος κατοικεί εις τα ύψιστα μέρη του ουρανού, και επάνω εις την γην ας έλθη (η θεία) ειρήνη, (διότι) ο Θεός εξεδήλωσε την άκραν εύνοιάν Του προς τους ανθρώπους (αποστείλας τον μονογενή Υιόν Του). Υμνούμεν, ευχαριστούμεν,

προσκυνούμεν, δοξολογούμεν και ευχαριστούμεν Σε, Κύριε, δια την
διαπέρως μεγάλην δόξαν Σου (δηλαδή την ενανθρώπησιν του Υιού Σου
και την δι' αυτής σωτηρίαν μας). Προσφέρωμεν τα ανωτέρω (δηλαδή
τους ύμνους και τας δοξολογίας μας) εις Σε τον Τριαδικόν Θεόν · εις Σε,
Κύριε και Βασιλεύ, επουράνιε Θεέ, Πάτερ παντοδύναμε · εις Σε, Κύριε
Ιησού Χριστέ, που είσαι ο μονογενής Υιός του Πατρός · και εις Σε,
Πνεύμα Άγιον. Κύριε και Θεέ, Ιησού Χριστέ, που είσαι ο Αμνός του Θεού
(ο δια θυσίαν προωρισμένος), ο Υιός του Πατρός, ο εξαφανίζων (με το
Αίμα Σου) την αμαρτίαν του κόσμου, ελέησέ μας · ναι, ελέησέ μας Συ,
που εξαφανίζεις (με το Αίμα Σου) όλας τας αμαρτίας του κόσμου. Δέξαι
ευμενώς την ικεσίαν μας Συ, που (και ως άνθρωπος επιμήθης από τον
Θεόν Πατέρα και) κάθησαι εις τα δεξιά του Πατρός, και ελέησέ μας.
(Ζητούμεν από Σε να μας ελεήσης,) διότι Συ, ο Ιησούς Χριστός, είσαι ο
μόνος κατά φύσιν και απολύτως Άγιος, Συ είσαι ο μόνος πραγματικώς
Κύριος και Βασιλεύς, ο Οποίος (με την απολύτως αγίαν ζωήν Σου και με
τα εξαισία θαύματά Σου) εδόξασες και δοξάζεις τον Θεόν Πατέρα. Αμήν.
Καθ' εκάστην εσπέραν θα Σε δοξολογώ και θα ανυμνώ το άγιον όνομά
Σου (τόσον εις την παρούσαν ζωήν, όσον και εις την μέλλουσαν,
δηλαδή) εις τους απεράντους αιώνας. Κύριε, υπήρξες το καταφύγιον
(της προστασίας και της σωτηρίας) μας, από της μιας γενεάς εις την
άλλην (καθ' όλας δηλαδή τας εποχάς της ιστορίας των ανθρώπων). Εγώ
είπα (προς Σε): Κύριε, ελέησέ με, θεράπευσε την ψυχήν μου, διότι έχω
αμαρτήσσει εις Σε (και η ψυχή μου είνε γεμάτη από τα τραύματα της
αμαρτίας). Κύριε, προς Σε κατέφυγον (ζητών προστασίαν) · δίδαξέ με
λοιπόν (και κατάστησέ με ικανόν) να εκτελώ το θέλημά Σου, διότι Συ
είσαι ο Θεός (και επομένως το ιδικόν Σου θέλημα πρέπει να εκτελώ) ·
(πρέπει δε να εκτελώ το θέλημά Σου,) διότι πλησίον Σου υπάρχει πηγή
(αιωνίου) ζωής και (μόνον) μέσα εις το ιδικόν Σου φως είναι δυνατόν να
(ανοίξουν οι οφθαλμοί μας και να) ἴδωμεν (Σε, που είσαι) το αληθινόν
φως. Συνέχισε να παρέχης αδιακόπως το έλεός Σου εις εκείνους που Σε
γνωρίζουν (ως μόνον αληθινόν Θεόν). Καταξίωσέ μας, Κύριε, να
διαφυλαχθώμεν αναμάρτητοι κατά την νύκτα που έρχεται. Δοξασμένος
είσαι, Κύριε, Συ, ο Θεός των πατέρων μας, και το άγιον όνομά Σου είνε
ένδοξον και άξιον να υμνήται αιωνίως. Αμήν. Το έλεός Σου, Κύριε, είθε
να εκχυθή επάνω μας τόσον πολύ, όσον μεγάλη υπήρξεν η ελπίς μας εις

Σε. Δοξασμένος είσαι, Κύριε ἵ υπόδειξε εις εμέ τας δικαίας απατήσεις που έχεις από εμέ. Δοξασμένος είσαι, Δέσποτα ἵδος μου σύνεσον, ὥστε να τηρῶ τας δικαίας αυτὰς απατήσεις και εντολάς Σου. Δοξασμένος είσαι, Ἄγιε ἵφώτισέ με δια των εντολών Σου. Κύριε, το ἔλεός Σου εἶνε ἀπειρον και αἰώνιον ἵμη αδιαφορήσης (λοιπόν) δι' ἡμὰς που εἴμεθα πλάσματα των χειρῶν Σου. Εἰς σε αρμόζει αἶνος, εἰς Σε αρμόζει ὕμνος, εἰς Σε αρμόζει δόξα, εἰς τον Πατέρα και εἰς τον Υἱόν και εἰς το Ἅγιον Πνεῦμα, και τῶρα και πάντοτε και εἰς τους ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.

Το Σύμβολον της Πίστεως

Πιστεύω ὅτι ο Θεός εἶνε εἰς ἵ και αὐτός εἶνε Πατήρ, εξουσιαστής του παντός, Δημιουργός του ουρανοῦ και της γῆς και ὅλων των ορατῶν και ἀοράτων κόσμων.

Πιστεύω ὅτι Κύριος εἶνε εἰς, ο Ἰησοῦς Χριστός, ο Οποῖος εἶνε Υἱός του Θεοῦ μονογενῆς και ἐγεννήθη εκ του Πατρός πρό πάντων των αἰῶνων. Εἶνε φως εκ φωτός, Θεός ἀληθινός εκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθεῖς και ὄχι δημιουργηθεῖς ἵεἶνε της αὐτῆς με τον Πατέρα ουσίας ἵτα πάντα ἐδημιουργήθησαν δι' Αὐτοῦ.

Αὐτός κατήλθεν ἀπό τους ουρανοῦς και ἔλαβε σάρκα εκ Πνεύματος Ἁγίου και Μαρίας της Παρθένου και ἐγένεν ἄνθρωπος, χάριν ἡμῶν των ἀνθρώπων και προς σωτηρίαν μας.

Και ἐσταυρώθη υπέρ ἡμῶν κατὰ την ἐποχήν του Ποντίου Πιλάτου και υπέμενε παθήματα και (ἀποθανόν) ἐτάφη.

Και ἀνέστη κατὰ την τρίτην ἡμέραν, συμφώνως προς τας προφητείας της Παλαιᾶς Διαθήκης.

Και ἀνῆλθεν εἰς τους ουρανοῦς και ἐκάθισεν εἰς τα δεξιά του Πατρός.

Και πάλιν θα ἔλθῃ ἐνδόξως δια να κρίνῃ ζῶντας και νεκρούς ἵη Βασιλεία Αὐτοῦ θα εἶνε αἰωνία και ἀτελεύτητος.

Πιστεύω ἀκόμη ὅτι ὑπάρχει το Ἅγιον Πνεῦμα, το Οποῖον εἶνε κυρίαρχος και ζωοποιός Ὑπόστασις, εκπορεύεται εκ του Πατρός, ἔχει την ἴδιαν ἀξίαν και (δι' αὐτό) πρέπει να λατρεύεται και να δοξολογεῖται εἰς

ίσον βαθμόν με τον Πατέρα και με τον Υίόν. Αυτό ελάλησε δια μέσου των προφητών.

Πιστεύω ότι μία Εκκλησία υπάρχει και αυτή είναι αγία, καθολική, και αποστολική.

Διακυρύσσω ότι μίαν φοράν γίνεται το βάπτισμα εις άφεσιν αμαρτιών.

Ζω με την πίστιν και την αναμονήν της αναστάσεως των νεκρών

Και της απολαύσεως νέας ζωής εις την μέλλουσαν να εμφανισθή Βασιλείαν του Θεού. Αμήν.

Ορθόν και πρέπον είναι αληθώς να μακαρίζωμεν σε, την Θεοτόκον, διότι είσαι πάναγνος και Μήτηρ του Θεού μας και σου αξίζουν ακατάπαυστα εγκώμια. Δοξάζομεν, ω Παρθένε, με μεγάλην δόξαν σε, που είσαι ασυγκρίτως τιμωτέρα από τα Χερουβείμ και ασυγκρίτως ενδοξότερα από τα Σεραφείμ (δηλαδή είσαι υψηλότερα και ανωτέρα όλων των Αγγελικών ταγμάτων), σε, που χωρίς να φθαρή η παρθενία σου, εγέννησες τον Θεόν Λόγον, σε, που πραγματικώς είσαι Μήτηρ του Θεού.

Απολυτίκιον. Ήχος πλ. δ΄.

Ο ασώματος Αρχάγγελος Γαβριήλ, λαβών γνώσιν, κατά τρόπον ακατάληπτον εις ημάς, της προσταγής του Θεού, παρουσιάσθη αμέσως εις την κατοικίαν του (προστάτου της Παρθένου) Ιωσήφ και είπεν εις την μη έχουσαν πείραν γάμου Κόρην: Αυτός, ο Οποίος, με την απόφασιν της απεριγράπτου και απερνοήτου ταπεινώσεώς Του να γίνη άνθρωπος, εχαμήλωσε ¹ τους ουρανούς (δια να κατέλθη εις την γην), εισέρχεται (τώρα) ολόκληρος εντός σου, χωρίς να υποστή καμμίαν μετατροπήν και αλλοίωσιν (εις την θείαν φύσιν Του). Βλέπων δε ήδη Αυτόν μέσα εις την κοιλίαν σου να λαμβάνη μορφήν δούλου, (δηλαδή να γίνεται άνθρωπος,) καταλαμβάνομαι από θαυμασμόν και δέος και κραυγάζω εις σε: Χαίρε Νύμφη Ανύμφευτε ².

Είτα ψάλλεται ο Κανών:

Ωδή α'. Ήχος δ'. Ο Ειρμός.

Θα ανοίξω το στόμα μου και αυτό θα γεμίσει από την χάριν του Αγίου Πνεύματος και θα είπω λόγους (εγκωμιαστικούς) προς την Βασίλισσαν Μητέρα (του Κυρίου) και θα με ίδουν να πανηγυρίζω με λαμπρότητα, και θα ανυμνήσω γεμάτος από ευφροσύνη τα θαυμαστά μεγαλεία, των οποίων αυτή ηξιώθη.

---

1. Οι παραπομπές αναφέρονται εις σημειώσεις, οι οποίες ευρίσκονται εις το τέλος του βιβλίου

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ω Αγνή, ο μέγας Αρχάγγελος Γαβριήλ (που εστάλη από τον Θεόν δια να σου είπη ότι θα γεννήσης τον Σωτήρα του κόσμου), βλέπων σε να είσαι το έμψυχον βιβλίον του Χριστού³, το εσφραγισμένον από το Άγιον Πνεύμα, ανεφώνει πανηγυρικώς προς σε: Χαίρε, συ, που (εδέχθης εις την κοιλίαν σου την χαράν όλου του κόσμου, δηλαδή τον Κύριον, και τοιουτοτρόπως) είσαι το σκεύος της χαράς (χαίρε,) συ, μέσω της οποίας θα καταργηθή η κατάρα που έλαβε (δια την παρακοήν της) η πρόγονός μας Εύα⁴.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, Παρθέने, Νύμφη του Κυρίου, συ, που (με το να φέρης εις τον κόσμον τον Λυτρωτήν) ανορθώνεις από την πτώσιν του τον Αδάμ και θανατώνεις τον άδην. Χαίρε, πάναγνε Κόρη, που είσαι το ανάκτορον του μοναδικού Βασιλέως. Χαίρε, συ, που είσαι ο πύρμος θρόνος του Παντοκράτορος⁵.

Δόξα Πατρί...

Χαίρε, συ, που εβλάστησες το (θείον) τριαντάφυλλον, το οποίον δεν μαραίνεται ποτέ (δηλαδή τον Κύριον). Χαίρε, συ, που εγέννησες το μήλον, το οποίον ευωδιάζει, συ, που εγέννησες Εκείνον που αποτελεί

την ευωδία την οποίαν οσφραίνεται ⁶ ο Βασιλεύς των όλων. Χαίρε, συ, που δεν έλαβες πείραν γάμου, συ, που είσαι η σωτηρία του κόσμου.

Και νυν...

Χαίρε, ω Θεοτόκε, θησαυρέ της παρθενίας, συ, μέσω της οποίας ηγέρθημεν από την πτώσιν μας. Χαίρε, ω Δέσπομα, συ, που είσαι το ευώδες κρίνον, το οποίον αναδίδει την ευωδία του εις τους πιστούς · είσαι ακόμη εύοσμον θυμίαμα και πολύτιμον μύρον.

Και πάλιν: «Ανοιξω το στόμα μου...»

Ωδή γ'. Ο Ειρμός.

Θεοτόκε, συ, που είσαι η ζωντανή και αστείρευτος πηγή, στερέωσε (εις την πέτραν της πίστεως) όλους εκείνους, οι οποίοι, συγκροτήσαντες πνευματικόν χορόν, σε υμνολογούν, και αξίωσέ τους να λάβουν στεφάνους δόξης εις την θείαν δόξαν του ουρανού, όπου κατοικείς.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, συ, η οποία, ωσάν αγρός ⁷ που πραγματικώς δεν ωργώθη ποτέ, (έμενες δηλαδή πάντοτε Παρθένος,) εβλάστησες τον θείον στάχυν (τον Ιησούν) · (χαίρε), συ, που είσαι η έμψυχος τράπεζα ⁸, η οποία εχώρησε τον Άρτον της ζωής (τον Κύριον). Χαίρε, ω Δέσπομα, που είσαι η ανεξάντλητος πηγή του ύδατος της ζωής ⁹.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, συ, η (θεία) Δάμαλις, που εγέννησες χάριν (της σωτηρίας) των πιστών τον Μόσχον τον άμωμον (που ήτο προωρισμένος να θυσιασθή δι' αυτούς). Χαίρε, συ, η (θεία) Αμνάς, που εγέννησες τον Αμνόν του Θεού, ο Οποίος (δια του αίματός Του) εξαλείφει όλου του κόσμου τα παίσματα. Χαίρε, συ, η οποία είσαι το θερμόν λαστήριον ¹⁰.

Δόξα Πατρί...

Χαίρε, συ, η φωτεινή αυγή ¹¹, η οποία βαστάζεις εις τας αγκάλας σου τον ήλιον (της Δικαιοσύνης) Χριστόν και είσαι η κατοικία του φωτός (του Χριστού). Χαίρε, συ, που εξηφάνισες το σκότος (της πλάνης και της αμαρτίας) και εξεμηδένισες τους σκοτενοτάτους δαίμονας.

Και νύν...

Χαίρε, συ, που είσαι η μοναδική πύλη ¹², από την οποίαν επέρασε (και ήλθεν εις τον κόσμον) ο Λόγος του Θεού μόνος (και ουδείς άλλος)· (χαίρε,) συ, ω Δέσπονα, η οποία, με το να γεννήσης τον Σωτήρα, συνέτριψες τους μοχλούς και τας πύλας του άδου (δια να εξέλθουν οι εκεί φυλακισμένοι. Χαίρε, ω αξία παντός ύμνου Κόρη, συ, που είσαι η θεία είσοδος η εισάγουσα εις τον Παράδεισον όλους όσοι σώζονται.

Και πάλιν: «Τους σους υμνολόγους...»

Ωδή δ' . Ο Ειρμός.

Αυτός που κάθηται ενδόξως επάνω εις τον θρόνον της Θεότητος, ο μέγας και ύψιστος Θεός Ιησούς, ήλθεν (εις τον κόσμον) μέσω μιας ελαφράς ¹³ νεφέλης (της Παρθένου Μαρίας και με την άχραντον παλάμην Του (με την θεικήν δηλαδή δύναμιν Του) ωδήγησεν εις σωτηρίαν εκείνους που (με πίστην) κραυγάζουν: Δόξα, Χριστέ, εις την δύναμιν Σου.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Εις σε, ω Θεοτόκε, που είσαι αξία παντός ύμνου, βοώμεν με ιεράς ψαλμωδίας: Χαίρε, συ, που είσαι όρος παχύ και εύφορον ¹⁴, όρος συμπαγές και στερεοποιημένον υπό του Αγίου Πνεύματος, όπως ο πηκτός τυρός. Χαίρε, συ, που είσαι λυχνία ¹⁵, (φέρουσα το θείον φως) και στάμνος, φέρουσα εντός της το (θείον) μάννα ¹⁶, την τροφήν που γλυκαίνει τα (πνευματικά) αισθητήρια των ευσεβών ανθρώπων.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, ω αγνή Δέσπονα, που είσαι το λαστήριον του κόσμου ¹⁷ .
Χαίρε, θεία κλίμαξ («σκάλα») ¹⁸ , που μας ανύψωσες όλους από την
γην (εις τον ουρανόν), χωρίς ημείς να το αξίζωμεν. Χαίρε, συ, που είσαι
η γέφυρα η οποία πραγματικώς μεταφέρεις όλους τους υμνητάς σου
από τον θάνατον προς την (αιώνιον) ζωήν.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, ω αμόλυντε Παρθένε, υψηλοτέρα των ουρανών, συ, που
χωρίς κανένα κόπον εβάστασες εις την κοιλίαν σου (Εκείνον που
αποτελεί) το θεμέλιον ¹⁹ της γης (και ολοκλήρου της Δημιουργίας).
Χαίρε, συ, που είσαι η κογχύλη («αχηβάδα»), η οποία από τα αίματά
σου έβαψες θείαν πορφύραν δια να την φορέση ο Βασιλεύς των
Αγγελικών στρατευμάτων (έδωσες δηλαδή σώμα εις Αυτόν).

Δόξα Πατρί...

Χαίρε, ω Δέσπονα, συ, που εγέννησες αληθώς τον Νομοθέτην, ο
Οποίος συγχωρεί δωρεάν τας αμαρτίας όλων (χαίρε) συ, που είσαι
βάθος εις το οποίον κανείς νους δεν δύναται να διεσδύση, και ύψος το
οποίον κανείς δεν δύναται να περιγράψη, διότι συ, ω Δέσπονα, που δεν
έλαβες πείραν γάμου, είσαι εκείνη δια της οποίας ωδηγήθημεν εις την
θέωσιν.

Και νυν...

Υμνολογούμεν σε, η οποία έπλεξες χάριν του κόσμου στέφανον ²⁰ ,
που δεν τον έκαμαν χείρες ανθρώπων, (εγέννησες δηλαδή τον Χριστόν
άνευ ανδρικού σπέρματος, με μόνην την επισκίασιν του Αγίου
Πνεύματος,) και κραυγάζομεν προς σε: Χαίρε, Παρθένε, που είσαι

δι' όλους μας το φρούριον και το οχυρόν στρατόπεδον και το στήριγμα και το ιερόν καταφύγιον.

Και πάλιν: «Ο καθήμενος εν δόξη...»

Ωδή ε' . Ο Ειρμός.

Όλα τα δημιουργήματα έμεναν εκστατικά, βλέποντα την μεγάλην θεϊαν δόξαν, εις την οποίαν έφθασες, ω Παρθένε, συ, που δεν έλαβες πείραν γάμου ` (είνε δε μεγάλη η δόξα σου,) διότι ηξιώθης να δεχθής εις την κοιλίαν σου τον Θεόν, που εξουσιάζει τα πάντα, και εγέννησες Υιόν, ο Οποίος δεν έχει ούτε αρχήν ούτε τέλος (αφού, ως Θεός, υπήρχε και θα υπάρχει πάντοτε). Ο Υιός σου Αυτός δίδει ως βραβείον, εις εκείνους που (με πίστην) σε υμνούν, την σωτηρίαν.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, ω πάναγνε Παρθένε, συ, που εγέννησες την οδόν ²¹ της ζωής (τον Χριστόν) και έσωσες τον κόσμον από τον κατακλυσμόν ²² της αμαρτίας. Χαίρε, συ, που είσαι Νύμφη του Ιδίου του Θεού, πράγμα το οποίον προκαλεί ιερόν δέος εις όποιον το ακούει ή το λέγει. Χαίρε, ω κατοικία του Κυριάρχου της Κτίσεως.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, άχραντε Θεοτόκε, συ, που είσαι η (προστατευτική) δύναμις και το ισχυρόν φρούριον των ανθρώπων, ο άγιος τόπος τον οποίον έκαμε κατοικίαν Του ο ένδοξος Θεός ` (χαίρε) συ, που εθανάτωσες τον άδην (με το να γεννήσης τον Νικητήν του θανάτου), συ, που είσαι ο ολόφωτος νυμφικός θάλαμος (εντός του οποίου ο Θεός Λόγος ηνώθη με την κτιστήν ανθρωπίνην φύσιν). Χαίρε, η αγαλλίασις των Αγγέλων. Χαίρε, συ, που είσαι η βοήθεια όλων όσοι σε παρακαλούν με πίστην.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, Δέσπομα, συ, η οποία, ωσάν άρμα πύρινον ²³, εδέχθης μέσα σου τον Λόγον του Θεού (και τον μετέφερες από τον ουρανόν εις την γην) ` (χαίρε,) συ, που είσαι ο έμψυχος Παράδεισος ²⁴, ο έχων εν τω μέσω του το δένδρον της ζωής, δηλαδή τον Κύριον. Η γλυκύτης των καρπών αυτού του δένδρου (δηλαδή του Κυρίου) δίδει ζωήν εις εκείνους, οι οποίοι προηγουμένως μεν είχαν υποκύψει εις τον θάνατον (δóτι έφαγον καρπόν από το απηγορευμένον δένδρον, που ήτο εντός του Παραδείσου της Εδέμ), τώρα δε γεύονται με πίστην τους καρπούς του δένδρου αυτού.

Δόξα Πατρί...

Λαμβάνοντες ισχύν δια της ιδικής σου δυνάμεως, κραυγάζομεν προς σε με πίστην: Χαίρε, ω πόλις του Βασιλέως των όλων, δια την οποίαν πολλά ένδοξα και άξια να ακουσθούν ²⁵ ελάλησαν σαφώς οι προφήται (προφητεύοντες τα μελλοντικά μεγαλεία της Ιερουσαλήμ, η οποία ήτο προτύπως ιδική σου). Χαίρε, συ, που είσαι όρος, εις το οποίον δεν ηνοιχθησαν λατομεία ²⁶ (δηλαδή παρθένον όρος), και βάθος (πνευματικόν), το οποίον κανείς δεν δύναται να μετρήση.

Και νυν...

Χαίρε, ω αγνή Κόρη, συ, που αποτελεί ευρύχωρον κατοικίαν του Λόγου, συ, που είσαι η κογχύλη («αχηβάδα»), η οποία έφερεν εις ημάς τον θεión μαργαρίτην (τον Χριστόν). Χαίρε, πανθαύμαστε, συ, που συμφιλώνεις προς τον Θεόν όλους εκείνους, οι οποίοι πάντοτε σε μακαρίζουν.

Και πάλιν: «Εξέστη τα σύμπαντα...»

Ωδή στ' . Ο Ειρμός.

Ημείς οι ευσεβείς, που επιπελούμεν την θείαν και τιμωτάτην αυτήν εορτήν της Μητρός του Κυρίου μας, έλθετε να κτυπήσωμεν (σκιρτώντες

από αγαλλίασιν) τας χείρας, δοξάζοντες (με αυτόν τον ενθουσιώδη τρόπον) τον Θεόν που εγεννήθη εξ αυτής.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, ω άσπιλε Κόρη, συ, που είσαι ο αμόλυντος νυμφικός θάλαμος του Λόγου (μέσα εις τον οποίον Ούτος – ο Λόγος – ηνώθη με την κτιστήν ανθρωπίνην φύσιν), συ, που είσαι η απία της θεώσεως όλων (των πιστών), ο ήχος που ακούεται γύρω από τους προφήτας ²⁷ .
Χαίρε, συ, η οποία είσαι το ένδοξον στόλισμα των αποστόλων.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Από σε έσταξεν η δρόσος (ο Χριστός), που έσβησε την φλόγα της (ειδωλολατρικής) πολυθειάς. Δια τούτο αναφωνούμεν εις σε: Χαίρε, Παρθένε, συ, που είσαι ο γεμάτος από δρόσον πόκος ²⁸ , τον οποίον ο Γεδεών ειδε προφητικώς (κατά την παλαιάν εκείνην εποχήν).

Δόξα Πατρί...

Ιδού, κραυγάζομεν εις σε το, Χαίρε! Γίνε (λοιπόν) λιμήν δι' μας, που πλέομεν μέσα εις την (τρικυμώδη) θάλασσαν (του βίου) · γίνε τόπος οχυρός ανεφοδιασμού και εξορμήσεων δι' ημάς, που είμεθα μέσα εις το πέλαγος των θλίψεων και των πολλών και ποικίλων παγίδων του εχθρού μας Διαβόλου.

Και νυν...

Συ, που είσαι η απία της χαράς (διότι εγέννησες τον Λυτρωτήν του κόσμου), γέμισε με την χάριν σου την σκέψιν μας, ώστε να κραυγάζομεν προς σε: Χαίρε, συ, που είσαι η (φλογίζομένη και) μη καιομένη ²⁹ βάτος, (την οποίαν ειδε συμβολικώς ο Μωϋσής,) και η

ολόφωτος νεφέλη ³⁰ , η συνεχώς ρίπτουσα την προστατευτικήν σκιάν της επί των πιστών.

Και πάλιν: «Την θείαν ταύτην...»

Ωδή ζ ' . Ο Ειρμός.

Οι ευσεβείς εκείνοι τρεις Ισραηλίται νέοι (που ήσαν αχμάλωτοι εις την Βαβυλώνα,) δεν ελάτρευσαν τα δημιουργήματα (όπως ήτο η εικών του βασιλέως Ναβουχοδονόσορος που εστήθη δια να προσκυνήται λατρευτικώς), παραμερίζοντες τον Δημιουργόν. Καταπατήσαντες δε με γενναιότητα την απειλήν ότι θα τους ρίψουν εις το πυρ, (προς τιμωρίαν των,) έψαλλον (από το μέσον της καιομένης καμίνου) γεμάτοι χαράν: Δοξασμένος, είσαι συ, ο Κύριος και Θεός των προγόνων μας, τον οποίον ουδείς δύναται να υμνήση επαξίως.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Σε υμνούμεν, λέγοντες προς σε, ω Θεοτόκε: Χαίρε, συ, που είσαι το (θείον) άρμα του πνευματικού ήλιου (Χριστού) και η πραγματική άμπελος («κληματαριά») που εβλάστησε την ωραίαν και ώριμον σταφυλήν (τον Χριστόν) ' η (θεία) σταφυλή αύτη στάζει (ουράνιον) οίνον, ο οποίος (πινόμενος,) ευφραίνει τας ψυχάς ³¹ εκείνων, που με πίστιν σε δοξάζουν.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Χαίρε, Νύμφη του Κυρίου, συ, η οποία εγέννησες τον Ιατρόν των (ψυχικών και σωματικών ασθενειών των) ανθρώπων ' (χαίρε,) συ, που είσαι η μυστική ράβδος ³² η βλαστήσασα το άνθος (τον Χριστόν), που ποτέ δεν μαραίνεται. Χαίρε, ω Δέσπονα, συ, δια μέσου της οποίας γεμιζομεν από χαράν και κληρονομούμεν την (αίωνιον) ζωήν.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ω Δέσπονα, ούτε η πλέον ρητορική γλώσσα δεν ημπορεί να σε υμνήση όσον πρέπει ' διότι, με το να γεννήσης τον Βασιλέα Χριστόν,

κατέστης υψηλότερα και ανωτέρα και απ'αυτά τα Σεραφείμ (που αποτελούν το ύψιστον Αγγελικόν Τάγμα). Ικέτευε (λοιπόν) Αυτόν να απαλλάξη από οιονδήποτε κακόν ημάς, που με πίστιν σε προσκυνούμεν.

Δόξα Πατρί...

Όλος ο κόσμος, από το έν άκρον έως το άλλο, σε εγκωμιάζει με μακαρισμούς και αναφωνεί προς σε: Χαίρε, ω αγνή Παρθένε, που είσαι ο πίναξ ³³, εις τον οποίον με τον δάκτυλον του Θεού Πατρός έχει γραφή ο Λόγος. Ικέτευε (λοιπόν) Αυτόν, Θεοτόκε, να γράψη τους δούλους σου εις το βιβλίον της (αιωνίου) ζωής ³⁴.

Και νυν...

Ημείς οι δούλοι σου σε ικετεύομεν και κάμπτομεν (ενώπιόν σου) τα γόνατα της καρδιάς μας. Πλησίασε το ους σου (δια να ακούσης την ικεσίαν μας), ω Αγνή, και σώσε ημάς που βυθίζομεθα μέσα εις το πέλαγος των θλίψεων, και φύλαξε την πόλιν σου, ω Θεοτόκε, από πάσης εχθρικής επιθέσεως.

Και πάλιν: «Ουκ ελάτρευσαν...»

Ωδή η' . Ο Ειρμός.

Ο Υίος της Θεοτόκου, κατά την παλαιάν εποχήν, προτυπούμενος με τον εμφανισθέντα Άγγελον ³⁵, διεφύλαξεν (αβλαβείς) τους ευσεβείς (Ισραηλίτας) νέους, που ήσαν μέσα εις την κάμνον του πυρός. Τώρα δε, φανερούμενος (όχι πλέον με τύπους και σύμβολα, αλλά) ενεργώς, σωματικώς, σηκώνει επάνω ολόκληρον την οικουμένην και την κάμνει να ψάλλη: Όλα τα δημιουργήματα, δοξολογείτε τον Κύριον και (δια των ύμνων σας) υψώνετε Αυτόν υπεράνω παντός ύψους και ανθρωπίου μεγαλείου εις πάντας τους αιώνας.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Εδέχθης εις την κοιλίαν σου, ω αγνή Παρθένε, τον Λόγον του Θεού · εβάστασες (εις τας αγκάλας σου) Εκείνον που βαστάζει όλην την δημιουργίαν. Έθρεψες με το γάλα σου Εκείνον που με ένα νεύμα του τρέφει όλην την οικουμένην. Εις Αυτόν ψάλλομεν: Όλα τα δημιουργήματα, δοξολογείτε τον Κύριον και (δια των ύμνων σας) υψώνετε Αυτόν υπεράνω παντός ύψους και ανθρωπίνου μεγαλείου εις πάντας τους αιώνας.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ο Μωϋσής αντελήφθη ότι εις την βάτον ³⁶ εικονίζετο το μέγα μυστήριον της υπό σου γεννήσεως του Κυρίου (διότι, όπως η βάτος εφλογίζετο χωρίς να καίεται, τοιουτοτρόπως και συ εδέχθης εντός σου το πυρ της Θεότητος χωρίς να κατακαής). Αλλά και οι (τρεις ευσεβείς Ισραηλίται) νέοι προετύπωσαν σαφέστατα το μυστήριον αυτό, με το να ευρίσκωνται μέσα εις το πυρ και να μη καίονται. Δι' αυτό, λοιπόν, ω καθαρωτάτη αγία Παρθένε, σε υμνούμεν ακαταπαύστως.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ημείς, που λόγω της απάτης (του όφεως) εγυμνώθημεν ³⁷ κατά την παλαιάν εκείνην εποχήν, τώρα λογω της ιδικής σου εγκυμοσύνης ενεδύθημεν άφθαρτον στολήν · και ακόμη, ημείς οι ευρισκόμενοι εις το σκότος των αμαρτιών, είδομεν άπλετον φως, ω Κόρη, που είσαι η κατοκία του φωτός. Δι' αυτό, λοιπόν, σε υμνούμεν ακαταπαύστως.

Δόξα Πατρί...

Δια σου οι νεκροί γίνονται πάλιν ζωντανοί, διότι εγέννησες την ζωήν, η οποία είνε (όχι μία απλή κατάσταση, αλλά) πραγματική υπόστασις, πρόσωπον (δηλαδή εγέννησες το Δεύτερον Πρόσωπον της Αγίας Τριάδος, τον Υιόν του Θεού). Δια σου επίσης εκείνοι, που ήσαν πριν άλαλοι, γίνονται ομιλητικώτατοι · οι λεπροί καθαρίζονται, αι

ασθένεια εξαφανίζονται, τα πλήθη των εναερίων σατανικών πνευμάτων συντρίβονται, ω Παρθένε, που είσαι η σωτηρία των ανθρώπων.

Και νυν...

Χαίρε, συ, που είσαι κατά πάντα ευλογημένη, συ, η οποία εγέννησες χάριν του κόσμου τον Σωτήρα, συ, μέσω της οποίας ανυψώθημεν από την γην εις τα ύψη του ουρανού. Είσαι σκέπη και στερέωμα και τείχος και ισχυρόν φρούριον, ω αγνή Παρθένε, εκείνων οι οποίοι ψάλλουν: Όλα τα δημιουργήματα, δοξολογείτε τον Κύριον και (δια των ύμνων σας) υψώνετε Αυτόν υπεράνω παντός ύψους και ανθρωπίνου μεγαλείου εις πάντας τους αιώνας.

Και πάλιν: «Παίδας ευαγείς...»

Ωδή θ' . Ο Ειρμός.

Όλα τα τέκνα της γης ας σκιρτούν εξ αγαλλιάσεως, δεχόμενα εις το πνεύμα των θείας ελλάμψεως ³⁸, τα δε τάγματα των πνευματικών και ασωμάτων Αγγέλων ας πανηγυρίζουν εγκωμιάζοντα την αγίαν εορτήν της Μητρός του Κυρίου, και ας αναφωνούν προς αυτήν: Χαίρε Θεοτόκε, αγνή Αειπάρθενε, αξία παντός μακαρισμού.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Απάλλαξέ μας, ω αγνή Κόρη, από πειρασμούς, από βαρβαρικές επιθέσεις και από οιαδήποτε άλλην συμφοράν, η οποία επέρχεται εναντίον ημών των αμαρτωλών ανθρώπων, ένεκα του πλήθους των παραβάσεών μας, και τότε ημείς οι πιστοί, θα κραυγάζωμεν εις σε το Χαίρε.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Απεδείχθη ότι είσαι ο ιδικός μας φωτισμός και η ιδική μας πεποιθήσις. Δι' αυτό αναφωνούμεν εις σε: Χαίρε, συ, ανέσπερον άστρον, που φέρεις εις τον κόσμον τον μέγα ήλιον (τον Χριστόν). Χαίρε, ω αγνή Κόρη, που ήνοιξες τον παράδεισον της Εδέμ, τον οποίον είχε κλείσει η παρακοή μας. Χαίρε, συ, που είσαι ο πύρνος στύλος ³⁹, ο οδηγών το ανθρώπινον γένος εις την ζωήν της ουρανίου Βασιλείας.

Υπεραγία Θεοτόκε...

Ας σταθώμεν με ευλάβειαν εις τον οίκον του Θεού μας και ας αναφωνήσωμεν (προς την Θεοτόκον): Χαίρε, Δέσπονα του κόσμου. Χαίρε, Μαρία, Βασίλισσα όλων ημών. Χαίρε, συ, που μεταξύ των γυναικών είσαι η μοναδική άμωμος και εκλεκτή. Χαίρε, θείον σκεύος, που εδέχθης εντός σου το ακένωτον μύρον, το οποίον εκενώθη και εξεχύθη επάνω σου ⁴⁰.

Δόξα Πατρί...

Χαίρε, Αειπάρθενε, συ, που είσαι η (θεία) περιστερά ⁴¹ η γεννήσασα τον ελεήμονα Θεόν. Χαίρε, συ, που είσαι το καύχημα όλων των οσίων και το στεφάνωμα των μαρτύρων. Χαίρε, συ, που είσαι όλων των δικαίων το θείον στόλισμα και ημών των πιστών η σωτηρία.

Και νυν...

Λυπήσου, ω Θεέ, ημάς, οι οποίοι είμεθα ιδικοί Σου και αποτελούμεν την περιουσίαν Σου, και παράβλεψε όλας τας αμαρτίας μας, αφού μάλλιστα Σε ικετεύει δι' αυτό εκείνη που εγέννησε και έφερεν εις την γην άνευ ανδρικού σπέρματος, Σε, ω Χριστέ, ο Οποίος από μεγάλην ευσπλαχνίαν ηθέλησες να λάβης μορφήν ξένην προς την θεϊκήν Σου φύσιν (δηλαδή μορφήν ανθρωπίνην).

Και πάλιν: «Άπας γηγενής...»

Κοντάκιον. 'Ηχος πλ. δ'.

Εἰς σε, ὦ Θεοτόκε, τὴν Υπέρμαχον Στρατηγόν, ἀποδίδω εὐγνωμόνως τὴν ἐνδοξον νίκην, ἐγὼ ἡ πόλις σου, ἐπειδὴ (με τὴν ἰδικὴν σου βοήθειαν) ἀπηλλάγην ἀπὸ τὰς φοβεράς συμφοράς (πὺ ἐπὶρχοντο ἐναντίον μου). Σὺ δε, πὺ ἡ δύναμις σου εἶνε ἀκατανίκητος, ἐλευθέρωσέ με ἀπὸ παντοειδῆς κινδύνου, ὡστε νὰ ἀναφωνῶν πρὸς σε:

Χαίρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Στάση Α'

(Ἡ Α' Στάση τοῦ Ἀκάθιστου Ὑμνοῦ ψάλλεται τὴν Παρασκευὴ τῆς Α' Ἑβδομάδας τῶν Νηστειῶν, δηλαδὴ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς.)

Ἄγγελος πρῶτην θέσιν κατέχων μετὰξὺ τῶν Ἀγγέλων (δηλαδὴ ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ) ἐστάλη (ὑπὸ τοῦ Θεοῦ) ἀπὸ τὸν οὐρανὸν (εἰς τὴν γῆν) διὰ νὰ εἶπῃ εἰς ἐκείνην, ἡ ὁποία ἐμέλλε νὰ γίνῃ ἡ Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, τὸ Χαίρε! (42)

Βλέπων δε ὁ Ἄγγελος Σε, Κύριε, νὰ ἀρχίζῃς νὰ λαμβάνῃς υλικὴν σάρκα (μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς) τὴν ἴδιαν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐχαίρετίζε με τὴν ἄυλον φωνὴν τοῦ τὴν Παρθένον, κατελαμβάνετο ἀπὸ μεγάλην ἐκπληξιν καὶ θαυμασμὸν καὶ, ἰστάμενος ἐμπρὸς εἰς τὴν Παρθένον, ἔλεγε πρὸς αὐτὴν τὰ ἐξῆς:

Χαίρε, σὺ, μέσω τῆς ὁποίας θὰ λάμψῃ (εἰς τὸν κόσμον) ἡ χαρὰ (τῆς λυτρώσεως)· χαίρε, σὺ, μέσω τῆς ὁποίας θὰ εξαφανισθῇ ἡ κατὰρα (πὺ ἐδόθη εἰς τὸ ἀνθρώπινον

γένος δια την παρακοήν του).

Χαίρε, συ, που γίνεσαι η απία να επανέλθη εις τον
Παράδεισον ο εκπεσών Αδάμ· χαίρε, συ, που γίνεσαι
η απία να απαλλαγή η Εύα από τας λύπας και τα
δάκρυά της (43).

Χαίρε, συ, που είσαι ύψος, το οποίον δυσκόλως δύνανται
να φθάσουν και να κατανοήσουν αι διάνοιαι των
ανθρώπων· χαίρε, συ, που είσαι βάθος, το οποίον
δυσκόλως δύνανται να ίδουν και αυτών των Αγγέλων
οι οφθαλμοί.

Χαίρε, διότι είσαι θρόνος του Βασιλέως Χριστού·
χαίρε, διότι βαστάζεις εις την κοιλίαν σου Εκείνον,
που βαστάζει ολόκληρον το σύμπαν.

Χαίρε, συ, ο (πρωϊνός) αστήρ (αυγερινός), που προμηνύει την
εμφάνισιν του ηλίου (Χριστού)· χαίρε, συ, εις της οποίας
την κοιλίαν λαμβάνει σάρκα ο Θεός.

Χαίρε, σύ, μέσω της οποίας ανακαινίζεται η (εκ της
αμαρτίας διαφθαρείσα) Δημιουργία· χαίρε, συ, μέσω
της οποίας ο Δημιουργός γίνεται βρέφος.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Η Αγία Παρθένος, γνωρίζουσα ότι ήτο απολύτως αγνή και
αμόλυντος, λέγει με θάρρος εις τον Γαβριήλ: Οι λόγοι σου είνε παράδοξοι
και δεν εύκολον να τους παραδεχθή η ψυχή μου.

Διότι συ μου λέγεις ότι θα γεννήσω, αφού συλλάβω άνευ ανδρικού
σπέρματος! Πώς είνε τούτο δυνατόν; Και όμως συ αυτό λέγεις και
κράζεις:

Ανείτε τον Θεόν.

Η Παρθένος, επιζητούσα να αποκτήσει γνώσιν αποκρύφων και αγνώστων πραγμάτων (δια τα οποία της ωμίλει ο Άγγελος), ανεφώνησε προς το υπηρετικόν όργανον του Θεού (δηλαδή τον Άγγελον): Από παρθενικήν κοιλίαν

(όπως είνε η ιδική μου), πώς είνε δυνατόν να γεννηθή υός;

Απάντησέ μου! Τότε ο Άγγελος είπεν εις αυτήν με φόβον, αλλά και με σθεράν φωνήν, τα εξής:

Χαίρε, διότι είσαι η μύστις της αποκρύφου βουλής του Θεού

(44) ` χαίρε, διότι είσαι η πίστις όλων εκείνων των

θαυμαστών πραγμάτων, που (δεν επιδέχονται έρευναν,

αλλά) γίνονται δεκτά με σιγήν (45).

Χαίρε, διότι είσαι η απαρχή των θαυμάτων του Χριστού`

χαίρε, διότι είσαι η βάσις των δογμάτων της Πίστεως

Αυτού (46).

Χαίρε, διότι είσαι η επουράνιος κλίμαξ («σκάλα») (47),

δια της οποίας κατέβη ο Θεός (εις την γην) ` χαίρε,

διότι είσαι η γέφυρα η μεταφέρουσα τους εκ γης

πλασθέντας ανθρώπους εις τον ουρανόν.

Χαίρε, συ, που είσαι μέγας θρύλος και αντικείμενον

θαυμασμού δια τους Αγγέλους `

χαίρε, συ, που δια τους Δαίμονας είσαι το προκαλούν

πολλούς θρήνους τραύμα.

Χαίρε, συ, που ανερμηνεύτως εγέννησες (48) το φώς`

χαίρε, συ, που εις κανένα δεν εφανέρωσες τον τρόπον

της γεννήσεως αυτής.

Χαίρε, συ, που είσαι υπεράνω της γνώσεως και αυτών ακόμη

των σοφών (διότι ούτε αυτοί δύνανται να κατανοήσουν

πως εκ σου έλαβε σάρκα ο Θεός)` χαίρε, συ, που

φωτίζεις με άπλετον φως τας διανοίας των πιστών.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Αμέσως τότε (όταν δηλαδή η Παρθένος είπε το «Ίδού η δούλη Κυρίου· γένοπό μοι κατά το ρήμα σου»,) η δύναμις του Υψίστου Θεού επεσκίασε την μη έχουσα πείραν γάμου Κόρην, δια να συλλάβη (τον Υιόν του Θεού). Και τοιουτοτρόπως την καρποφόρον κοιλίαν της ανέδειξεν αγρόν (φέροντα καρπόν) γλυκύν δί όλους εκείνους, που θέλουν να θερίζουν την σωτηρίαν των με το να ψάλλουν ούτως:

Ανείπε τον Θεόν.

Αφού πλέον είχε δεχθή η Παρθένος εντός της κοιλίας της τον Θεόν, μετέβη προς επίσκεψιν της (συγγενούς της) Ελισάβετ. Το δε βρέφος (που ήτο εις την κοιλίαν) της Ελισάβετ (ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος,) αντελήφθη αμέσως τον (προς την Ελισάβετ) χαιρετισμόν της Παρθένου (εννόησε, δηλαδή, ότι ο χαιρετισμός αυτός προήρχετο όχι από απλήν γυναίκα, αλλ' από την Μητέρα του Θεού) και εγέμισεν από χαράν. Χρησιμοποιών δε ως άσματα σκιρτήματα, έλεγε προς την Θεοτόκον:

Χαίρε, κλήμα, που παρήγαγες τον αμάραντον βλαστόν
(τον Χριστόν) χαίρε, κλήμα που μας έδωσες τον άφθαρτον
καρπόν.

Χαίρε, συ, που κυοφορείς μέσα εις τα σπλάχνα σου τον
φιλάνθρωπον Γεωργόν χαίρε, συ, που γεννάς τον
Δημιουργόν της ζωής μας.

Χαίρε, γη ευφορωτάτη, που βλαστάνεις αφθονίαν (όχι
υλικών καρπών, αλλά θείας) ευσπλαγχνίας χαίρε,
τράπεζα, που βαστάζεις επάνω σου τον πλούτον
του ελέους.

Χαίρε, διότι κάμνεις να ανθίξη λειβάδιον (πνευματικής)
απολαύσεως (49) χαίρε, διότι ετοιμάζεις λιμένα δια
τας ψυχάς μας.

Χαίρε, διότι είσαι το θυμίαμα πρεσβείας (50) που το δέχεται
ο Θεός χαίρε, συ, που εξιλεώνεις (με τας πρεσβείας σου)
δί' όλον τον κόσμον τον Θεόν.

Χαίρε, διότι μέσω σου ο Θεός έδειξε την εύνοϊαν και
αγαθότητά Του προς τους θνητούς ανθρώπους χαίρε,
διότι μέσω σου οι άνθρωποι απέκτησαν θάρρος να
πλησιάζουν τον Θεόν.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε

Ο (προστάτης σου) σώφρων Ιωσήφ, ώ άμεμπτε Παρθένε, έχων
εσωτερικώς λογισμούς αμφιβολίας, επειδή σε εγνώριζεν άγαμον και (ως
εκ τούτου) υπωπεύετο ότι είχες ανόμους σχέσεις (εις τας οποίας απέδιδε
την εγκυμοσύνην σου), εταράχθη. Όταν όμως επληροφορήθη (από τον
Άγγελον) ότι η σύλληψις βρέφους εν τη κοιλία σου ήτο εκ Πνεύματος
Αγίου, ανεφώνησεν:

Ανείτε τον Θεόν.

Στάση Β'

(Η Β' Στάση του Ακάθιστου Ύμνου ψάλλεται την Παρασκευή της
Β' Εβδομάδος των Νηστειών.)

Οι βοσκοί (που ήσαν πλησίον του σπηλαιού όταν εγεννήθη ο
Κύριος,) ήκουσαν τους Αγγέλους να υμνούν το γεγονός, ότι ο Χριστός
παρουσιάσθη (εις την γην) με ανθρωπίνην σάρκα. Και ενώ έσπευσαν
προς Αυτόν, με της σκέψιν ότι θα Τον έβλεπον ως Ποιμένα (ως Ηγέτην,
δηλαδή, εν όλη τη λαμπρότητι και μεγαλοπρεπεία Του), εν τούτοις

βλέπουν Αυτόν ως άμωμον (51) αρνίον (κατάλληλον δια θυσίαν), το οποίον είχε τραφή μέσα εις την κοιλίαν της Μαρίας. Υμνούντες δε αυτήν, της είπον:

Χαίρε, συ, που είσαι Μήτηρ Εκείνου, ο Οποίος είνε και Αμνός (ως άνθρωπος) και Ποιμήν (ως Θεός) χαίρε, συ, που είσαι η μάνδρα των λογικών προβάτων (δηλαδή των πιστών).

Χαίρε, συ, που είσαι το όπλον, δια του οποίου αμυνόμεθα κατά των αοράτων εχθρών (Δαιμόνων) χαίρε, συ, που είσαι το κλειδίον, δια του οποίου ανοίγονται αι θύραι του Παραδείσου.

Χαίρε, διότι εξ απίας σου τα ουράνια αγάλλονται μαζί με την γην χαίρε, διότι εξ απίας σου τα επίγεια πανηγυρίζουν μαζί με τους ουρανούς.

Χαίρε, συ, που είσαι το αδιάκοπον κήρυγμα των αποστόλων (οι οποίοι συνεχώς ωμίλουν δια τον εκ σου σαρκωθέντα Θεόν) χαίρε, συ, που εμπνέεις εις τους μάρτυρας (της Πίστεως) ακατάβλητον θάρρος.

Χαίρε, συ, που είσαι το ασάλευτον βάθρον της Πίστεως χαίρε, συ, εις το πρόσωπον της οποίας εγνωρίσαμεν την λαμπρότητα της χάριτος (του Θεού).

Χαίρε, συ, μέσω της οποίας εγυμνώθη ο άδης (από την εξουσίαν του) χαίρε, σύ, μέσω της οποίας ημείς ενεδύθημεν (ουράνιον) δόξαν.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Όταν οι μάγοι είδον τον αστέρα, ο οποίος εδεικνυε τον δρόμον που έφερε προς τον (γεννηθέντα) Θεόν, ηκολούθησαν την λάμπιν του. Έχοντες δε αυτόν ως λύχνον (δεικνύοντα τον δρόμον), ερευνούσαν με

αυτὸν να εὕρουν τον (νεογέννητον) ισχυρὸν Βασιλέα. Αφοῦ δε ἐφθασαν τοπικῶς πλησίον Εκείνου, που (ως Θεός) εἶνε ἀφθαστος και ἀπλησίαστος, ἐγέμισαν ἀπὸ χαρὰν και εἶπον δὶ Αυτὸν:

Ανεῖτε τον Θεόν.

Εἶδον (λοιπὸν) οι μάγοι, οι ἀπόγονοι των Χαλδαίων, εἰς τας χεῖρας της Παρθένου Εκείνον, που ἐπλασε με τας χεῖρας Του τους ανθρώπους. Και, αισθανόμενοι ὅτι το βρέφος αὐτὸ ἦτο ο Κύριος, ἔστω και αν εἶχε λάβει μορφὴν δούλου (ανθρώπου δηλαδὴ), ἔσπευσαν να εκδηλώσουν την πρὸν Αυτὸν λατρείαν των με την προσφορὰν δῶρων και να εἶπουν εἰς την ελογημένην Μητέρα Του:

Χαίρε, συ, που εἶσαι η Μήτηρ του αστέρος ο οποίος ουδέποτε
δύει (52) χαίρε, συ, που εἶσαι η αυγή της μυστικής ημέρας
(δηλαδὴ της αιωνίου Βασιλείας του Θεού).

Χαίρε, συ, που ἐσβησες την κάμνον της (ειδωλολατρικής)
πλάνης χαίρε, συ, που φωτίζεις τους οπαδούς της
Τριαδικῆς Θεότητος.

Χαίρε, συ, που ἐξεθρόνισες τον ἀπάνθρωπον τύρρανον (τον
Διάβολον) ἀπὸ την ἐξουσίαν του χαίρε, συ, που
παρουσίασες (εἰς τον κόσμον) του Χριστὸν ως
φιλάνθρωπον Κύριον (53).

Χαίρε, σύ, που μας ἀπαλλάτεις ἀπὸ την βάρβαρον θρησκείαν
(της πολυθεΐας) χαίρε, σύ, που μας ἐλευθερώνεις ἀπὸ
τον βόρβορον των (αισchrών) ἔργων.

Χαίρε, σύ, που ἐπαυσες την λατρείαν (54) του πυρός (το
οποῖον ἐπιστεύετο ως θεός) χαίρε, σύ, που μας σώζεις
ἀπὸ τας φλόγας των (αμαρτωλῶν) παθῶν.

Χαίρε, σύ, που εἶσαι ὁδηγὸς σωφροσύνης διὰ τους πιστούς

χαίρε, σύ, που είσαι χαρά και ευφροσύνη όλων των γενεών.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Οι μάγοι, αφού (μετά τα όσα είδον εις την Βηθλεέμ) κατέστησαν κήρυκες του Θεού, επέστρεψαν (δί' άλλης οδού, όπως τους είπεν ο Θεός,) εις την (πατρίδα των) Βαβυλώνα και αφού (με την προσφοράν των δώρων των) εξεπλήρωσαν τον χρησμόν Σου(55), Σε εκήρυξαν εις όλους ως τον από Θεόν κεχρισμένον Μεσσίαν, άφησαν δε τον Ηρώδη, ο οποίος, ως μωρολόγος και ανόητος που ήτο, δεν εγνώριζε να ψάλλη:

Ανείτε τον Θεόν.

Αφού διέσχυσες εις την Αίγυπρον (όπου έφυγες δια να σωθής από την μανίαν του Ηρώδου,) το φως της αληθινής θεογνωσίας, εξηφάνισες το σκότος της ψευδούς (ειδωλολατρικής) θρσκειάς. Διότι τα είδωλα της Αιγύπτου, Σωτήρ, κατέπεσαν, επειδή δεν υπέφεραν την ισχύν της παρουσίας Σου. Εκείνοι δε που απηλλάγησαν από την απαισίαν υποδούλωσιν εις την λατρείαν των ειδώλων, εκραύγαζον προς την Θεοτόκον:

Χαίρε, σύ, που είσαι η ανόρθωσις των ανθρώπων χαίρε, σύ, που είσαι η κατάπτωσις των Δαιμόνων.

Χαίρε, σύ, που επάτησες (και εξηφάνισες) την πλάνην της απάτης (του Διαβόλου) χαίρε, σύ, που εφανέρωσες τον δόλον (του Σατανά) που υπεκρύπτετο εις τα είδωλα (56).

Χαίρε, θάλασσα, που εβύθισες (57) τον νοητόν Φαραώ (τον Διάβολον) χαίρε, βράχε, που (ανέβλυσες ύδωρ και) επότισες (58) όσους εδίψων την ζωήν.

Χαίρε, πύρνε στύλε (59), που φωτίζεις και (με ασφάλειαν)

οδηγείς όσους πορεύονται εις το σκότος χείρε, σκέπη
του κόσμου, που είσαι πλατυτέρα της (παλαιάς εκείνης)
νεφέλης (60).

Χείρε, σύ, που είσαι η τροφή μας, η οποία διεδέχθη το μάννα
(61) χείρε, σύ, που είσαι η διάκονος αγίας (πνευματικής)
απολαύσεως (62).

Χείρε, σύ, που είσαι η Γη (63) της Επαγγελίας (εκείνη δηλαδή
που είχαν υποσχεθή ο Θεός) χείρε, σύ, εκ της οποίας ρέει
(πνευματικόν) μέλι και γάλα.

Χείρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Όταν ο (πρεσβύτες) Συμεών έμελλε να φύγη από την παρούσαν
ζωήν, την ματαίαν και απατηλήν, εδόθη εις τας χείρας του ως βρέφος
(κατά την ημέραν του «Σαραντισμού»), αλλά τον έκαμες να εννοήση ότι
είσαι (όχι μόνον τέλειος άνθρωπος, αλλά) και τέλειος Θεός. Δια τούτο
εστάθη με έκπληξιν και θαυμασμόν εμπρός εις την απερίγραπτον σοφίαν
Σου και ανεφώνησεν:

Ανείτε τον Θεόν.

Στάση Γ'

(Η Γ' Στάση του Ακάθιστου Ύμνου ψάλλεται την Παρασκευή της
Γ' Εβδομάδος των Νηστειών.)

Νέαν έκαμε Δημιουργίαν ο Δημιουργός και την εφανέρωσεν εις
ημάς τα πλάσματά Του. Τούτο έπραξε με το να γεννηθή εκ κοιλίας, η
οποία δεν εγνώρισεν ανδρικών σπέρμα, και με το να διατηρήση ταύτην
παρθενικήν και αδιάφθορον, όπως ήτο και προηγουμένως, ίνα ημείς,
βλέποντες το θαύμα, υμνήσωμεν την Παρθένον, βοώντες προς αυτήν:

Χαίρε, σύ, που είσαι το άφθαρτον και αμάταντον άνθος χαίρε,
σύ, που είσαι ο στέφανος της παρθενίας.

Χαίρε, σύ, που μας δίδεις μίαν λαμπράν εικόνα του πως θα
ζώμεν μετά την ανάστασιν (64) χαίρε, σύ, που (με τον
ιδιόν σου άσπιλον βίον) μας φανερώνεις τον βίον των
Αγγέλων.

Χαίρε, δένδρον, γεμάτον από λαμπρούς καρπούς, εκ των
οποίων τρέφονται οι πιστοί χαίρε, δένδρον παχύσκιον,
κάτω από το οποίον ευρίσκουν πολλοί (αναπαυτικήν)
σκιάν.

Χαίρε, σύ, διότι κυοφορείς οδηγόν δια τους πλανωμένους
(εις τα σκότη της πλάνης) χαίρε, σύ, διότι γεννάς
απελευθερωτήν δια τους αιχμαλώτους (εις τον Διάβολον).

Χαίρε, σύ, που ικετεύεις (υπέρ ημών) τον Δίκαιον Κρητήν
χαίρε, σύ, που εξ απίας των ικεσιών σου δίδεται εις
πολλούς πταίστας συγχώρησις.

Χαίρε, σύ, που είσαι στολή όσων στερούνται παρρησίας
ενώπιον του Θεού (εξ απίας των αμαρτιών των)
χαίρε, σύ, της οποίας την στοργήν ποθούμεν
περισσότερον παντός άλλου πράγματος (65).

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Επειδή είδομεν την ξένην και παράδοξον γέννησιν του Κυρίου, ας
αποξενωθώμεν από το κοσμικόν φρόνημα και από τας υλικάς μερίμνας,
και ας μεταθέσωμεν την σκέψιν μας εις τον ουρανόν. Διότι δί αυτόν ο
υψηλός Θεός εχαμήλωσε και παρουσιάσθη εις την γην ως ταπεινός
άνθρωπος, επειδή ήθελε να ελκύση προς το ύψος του ουρανού εκείνους,
οι οποίοι (Τον πιστεύουν και) αναφωνούν δί Αυτόν:

Ανείτε τον Θεόν.

Ο (Υιός και) Λόγος (του Θεού), τον Οποίον ουδείς τόπος δύναται να περιχωρήσει, ήτο ολόκληρος εις την γην (ηνωμένος με την ανθρωπίνην φύσιν που προσέλαβεν) αλλ' ουδόλως απουσίαζε και από τον ουρανόν. Αυτό συνέβανε, διότι η ενανθρώπιση του Λόγου δεν απετέλει μετάβασιν του Θεού από τον ένα τόπον (τον ουρανόν) εις τον άλλον (την γην), αλλά μίαν συγκατάβασιν και ταπείνωσιν, την οποίαν μόνον ο Θεός ηδύνατο να κάμη. Η συγκατάβασις δε αυτή επραγματοποιήθη με το γεγονός, ότι ο Κύριος (έγενεν άνθρωπος και) εγεννήθη από μίαν Παρθένον αφωσκιωμένην εξ ολοκλήρου εις τον Θεόν, η οποία ακούει να της λέγουν (τώρα) αυτά τα (εγκωμιαστικά) λόγια:

Χαίρε, σύ, που εχώρησες (εις την κοιλίαν σου) τον Θεόν, τον Οποίον δεν χωρεί ουδείς τόπος χαίρε, σύ, που είσαι η θύρα (δηλαδή όργανον πραγματοποιήσεως) του σεπτού μυστηρίου (της σαρκώσεως του Θεού).

Χαίρε, σύ, την οποίαν οι άπιστοι ακούουν με πολλάς αμφιβολίας (διότι δεν πιστεύουν ότι εκ σου εγεννήθη ο Θεός) χαίρε, σύ, δια την οποίαν οι πιστοί καυχώνται με πεποίθησιν βαθείαν.

Χαίρε, άρμα πανάγιον Εκείνου, ο Οποίος κάθηται επάνω εις τα Χερουβεϊμ (66) χαίρε, υπερτέλειε τόπε κατοικίας Εκείνου, ο Οποίος κάθηται επάνω εις τα Σεραφεϊμ.

Χαίρε, σύ, που ήνωσες (67) τα αντίθετα (την γην με τον ουρανόν) χαίρε, σύ, που συνδυάζεις παρθενίαν και εγκυμοσύνην.

Χαίρε, σύ, διά της οποίας συνεχωρήθη (68) η παράβασις του (Αδάμ) χαίρε, σύ, δια της οποίας ηνοιχθη ο Παράδεισος (τον οποίον είχε κλείσει η αμαρτία των πρωτοπλάστων).

Χαίρε, σύ, που είσαι το κλειδίον δια του οποίου ανοίγεται
η Βασιλεία του Χριστού χαίρε, σύ, που είσαι η ελπίς
δ' ημάς ότι θα απολαύσωμεν τα αιώνια αγαθα.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Όλα τα τάγματα των Αγγέλων, Κύριε, κατελήφθησαν από
έκπληξιν και θαυμασμόν εμπρός εις το μέγα γεγονός της ενανθρωπήσεως
Σου (συνέβη δε αυτό,) διότι έβλεπον Σε, που είσαι απλησίαστος ως Θεός,
να έχης γίνει άνθρωπος ευκολοπλησίαστος από όλους τόσον, ώστε να ζης
μαζί με ημάς και να ακούης από όλους τούτο:

Ανείπε τον Θεόν.

Εις την ιδικήν σου περίπτωσιν, ώ Θεοτόκε, βλέπομεν τους
ρήτορας, οι οποίοι εις άλλα θέματα ομιλούν χωρίς να τελειώνουν, να
μένουν άφωνοι όπως οι ιχθύες. Διότι είναι αδύνατον εις αυτούς να
εξηγήσουν πως και Παρθένος μένεις και να γεννήσης ηδυνήθης. Ημείς δε
(πιστεύοντες ακραδάντως και μη ζητούντες δια της λογικής να
εξηγήσωμεν τα ακατάληπτα έργα του Θεού,) θαυμάζομεν το μυστήριον
και αναφωνούμεν εις σε με πίστην:

Χαίρε, σύ, που έγινες το σκεύος της σοφίας (69) του Θεού
(διότι εις σε ετελέσθησαν τόσα απερινόητα μυστήρια)
χαίρε, σύ, που έγινες το θησαυροφυλάκιον των
προαιωνίων σχεδίων Αυτού.

Χαίρε, σύ, που αποδεικνύεις ανοήτους τους φιλοσόφους
χαίρε, σύ, που φανερώνεις ότι οι τεχνολόγοι (70) δεν
έχουν λογικήν.

Χαίρε, διότι εξ απίας σου απεδείχθησαν μωροί οι φημιζόμενοι
ως ακαταμάχητοι διαλεκτικοί χαίρε, διότι εξ απίας σου
εξηφανίσθησαν οι μυθολόγοι.

Χαίρε, σύ που διαλύεις τα περίτεχνα λογικά κατασκευάσματα των Αθηναίων (δηλαδή των φιλοσόφων) χαίρε, σύ, που γεμίζεις τα (πνευματικά) δίκτυα των αλέων (των μαθητών δηλαδή του Χριστού).

Χαίρε, σύ, που μας ανασύρεις από τον βυθόν της (περί του αληθινού Θεού) αγνοίας χαίρε, σύ, που φωτίζεις πολλούς με θείαν γνώσιν.

Χαίρε, σύ, που είσαι το (ασφαλές) πλοίον δι' όσους θέλουν να σωθούν χαίρε, σύ, που είσαι ο λιμήν των πλεόντων εις το πέλαγος του βίου.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Επειδή Αυτός που (εδημιούργησε και) εστόλισε τα πάντα ηθέλησε να σώση τον κόσμον, ήλθεν εις αυτόν κινούμενος από την ιδίαν Του θέλησιν και αγάπην και ενώ ως Θεός, ήτο Βασιλεύς και Κύριος, έγινε χάριν ημών όμοιος με ημάς, δηλαδή άνθρωπος. Ούτω λοιπόν καλέσας εις σωτηρίαν τους ομοίους (ημάς δηλαδή τους ανθρώπους,) μέσω του ομοίου (της ανθρωπίνης δηλαδή φύσεώς Του), ακούει (τώρα) από όλους, ως Θεός πού είναι, τούτον τον ύμνον:

Ανείτε τον Θεόν.

Ώ Θεοτόκε Παρθένε, είσαι το (προστατευτικόν) τείχος των παρθένων και όλων εκείνων που καταφεύγουν εις σε. Είσαι δε, ώ Αγνή Κόρη, τείχος (ισχυρόν και απόρθητον), διότι (όχι άνθρωπος, αλλ' Αυτός) ο Ποιητής του ουρανού και της γης σε κατέστησε με το να κατοικήση εν τη κοιλία σου (και να λάβη σάρκα εκ των αγνών αιμάτων σου). Ούτω δε edίδασεν όλους να λέγουν εις σε:

Χαίρε, σύ, που είσαι η στήλη της παρθενίας χαίρε, σύ, που είσαι η πύλη δια της οποίας εισερχόμεθα εις την σωτηρίαν.

Χαίρε, σύ, που απετέλεσες την αρχήν της πνευματικής νέας δημιουργίας (71) χαίρε, σύ, που παρέχεις εις ημάς το θείον έλεος.

Χαίρε, διότι συ εγέννησες εις νέαν (πνευματικήν) ζωήν όλους ημάς, που από την στιγμήν της συλλήψεως (εν τη κοιλία της μητρός) μας ήμεθα αμαρτωλοί χαίρε, διότι συ έδωσες σύνεσιν εις ημάς, των οποίων τον νουν είχεν αφαιρέσει ο Σατανάς.

Χαίρε, σύ, που καταργείς τον Διάβολον, ο οποίος διαφθείρει την ορθοφροσύνην μας χαίρε, σύ, που εγέννησες τον σπορέα της αγνότητος.

Χαίρε, σύ, που έγινες νυμφικός θάλαμος γάμου υπερφυσικού (72) χαίρε, σύ, που ενώνεις, ως νυμφαγωγός, τας ψυχάς των πιστών με τον Κύριον.

Χαίρε, σύ, που είσαι η ιδεώδης τροφός (και διδάσκαλος) των παρθένων (73) χαίρε, σύ, που στολίζεις με νυμφικά ενδύματα τας αγίας ψυχάς (και τας οδηγείς εις την Βασιλείαν του Θεού).

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Όλοι οι ύμνοι αποδεικνύονται μηδαμινοί, όσον και αν προσπαθούν να ανταποκριθούν προς το πλήθος της απείρου ευσπλαχνίας Σου. Διότι και αν ακόμη προσφέρωμεν εις Σε, ώ Άγιε Βασιλεύ, ψαλμωδίας τόσας εις αριθμόν, όσος είναι ο αριθμός των κόκκων της άμμου, δεν πράττομεν τίποτε το αντάξιον των ευεργεσιών που έκαμες εις ημάς, οι οποίοι βοώμεν δια Σε:

Ανείτε τον Θεόν.

Βλέπομεν την αγίαν Παρθένον ως φωτεινήν λαμπάδα, η οποία εδόθη χάριν εκείνων που πορεύονται εις το σκότος (της πλάνης και της αμαρτίας). Διότι αύτη, ανάπτουσα το άϋλον φως, (γεννώσα δηλαδή τον Χριστόν,) οδηγεί όλους προς την αληθινήν θεογονσίαν, φωτίζουσα με την λάμπην της τον νουν μας. Δί αυτό και τιμάται από ημάς, οι οποίοι κραυγάζομεν προς αυτήν τα εξής:

Χαίρε, ακτίς του πνευματικού ηλίου(Χριστού) χαίρε,λάμπις
του άστρου που δεν δύει ποτέ.

Χαίρε, αστραπή που φωτίζεις και λαμπρύνεις τας ψυχάς
χαίρε, σύ, που ως βροντή συνταράσσεις και τρομοκρατείς
τους εχθρούς (Δαίμονας).

Χαίρε, διότι ανατέλλεις (διά της γεννήσεως) τον πολύφωτον
φωτισμόν (τον Χριστόν) χαίρε, διότι αναβλύζεις τον
πολύρρητον ποταμόν (74).

Χαίρε, σύ, που παριστάς και συμβολίζεις (76) την
κολυμβήθραν (δια της οποίας γεννώμεθα εις νέαν ζωήν)
χαίρε, σύ, που (δια της γεννήσεως του Λυτρωτού)
εξαφανίζεις τον μολυσμόν της αμαρτίας.

Χαίρε, σύ, που ως (θείον) λουτρόν καθαρίζεις την
συνειδησίμ μας χαίρε, σύ, που είσαι το ποτήριον, το
οποίον μας προσφέρει αγαλλίασιν.

Χαίρε, σύ, που αναδίδεις την ευωδίαν του Χριστού χαίρε,
σύ, που είσαι ζωή τροφοδοτουμένη από μυστικόν
συμπόσιον (76).

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Επειδή ο Κύριος, ο εξοφλών τα χρέη όλων των ανθρώπων,
ηθέλησε να δώση χάριν εις παλαιάς οφειλάς μας προς Αυτόν (να

συγχωρήση δηλαδή όλας τας αμαρτίας μας, από της εποχής του Αδάμ), ήλθε προς ημάς, οι οποίοι είχομεν απομακρυνθή από την χάριν Του ήλθε δε δια του Ιδίου του Εαυτού Του (δηλαδή με το να προσφέρει χάριν ημών τον Εαυτόν Του ως θυσίαν). Επειδή δε (με την θυσίαν Του) έσχισε το γραμμάτιον του χρέους μας, ακούει (τώρα) από όλους την εξής (ευγνώμονα) αναφώνησιν:

Ανείτε τον Θεόν.

Με το να δοξολογώμεν τον Υιόν Σου, ώ Θεοτόκε, ανυμνούμεν σε όλοι ως έμψυχον Ναόν (του Υιού Σου). Διότι ο Κύριος, που συγκρατεί το σύμπαν με την χεϊρά Του, κατοικήσας εις την κοιλίαν σου, σε ηγίασε και σε εδόξασε και εδίδαξεν όλους να αναφωνούν προς σε:

Χαίρε, Σκηνή (κατοικία δηλαδή) του Χριστού, που είνε Λόγος του Θεού και Θεός χαίρε, Αγία, που είσαι υπερτέρα από τα Άγια των Αγίων (77).

Χαίρε, Κιβωτέ (78), που σε εχρύσωσεν (όχι χεϊρ ανθρωπίνη, όπως την Κιβωτόν της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά) το Πνεύμα το Άγιον χαίρε,σύ, που είσαι ο ανεξάντλητος θησαυρός της ζωής.

Χαίρε, σύ, που είσαι πολύτιμον στέμμα βασιλέων ευσεβών
Χαίρε, σύ, που είσαι σεβάσμιον καύχημα ιερέων ευλαβών.

Χαίρε, σύ, που είσαι ο ακλόνητος πύργος της Εκκλησίας (ο προφυλάσσωσιν αυτήν από τας επιθέσεις των εχθρών)
χαίρε, σύ, που είσαι της (χριστιανικής) πολιτείας το απόρθητον τείχος.

Χαίρε, σύ που είσαι η θεραπεία (των ασθενειών) του σώματος μου χαίρε, σύ, που είσαι η σωτηρία της ψυχής μου.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Ὡ Μήτηρ του Θεοῦ, που αξίζεις απείρους ὕμνους, σὺ, ἡ γεννήσασα τον Λόγον του Θεοῦ, τον υπερέχοντα εἰς αγιότητα ὅλους τους αγίους! Δέχθητι την παρούσαν προσφορὰν των προς σε ὕμνων μας και ἀπάλλαξέ μας ἀπὸ οἰανδήποτε συμφορὰν και σώσε ἀπὸ την μέλλουσαν τιμωρίαν ὅλους ἡμᾶς που με μίαν φωνὴν βοῶμεν:

Ανεῖτε τον Θεόν.

Ἄγγελος πρώτην θέσιν κατέχων μεταξὺ των Ἀγγέλων (δηλαδὴ ο Ἀρχάγγελος Γαβριήλ) ἐστάλη (υπὸ του Θεοῦ) ἀπὸ τον ουρανόν (εἰς την γην) δια να εἶπη εἰς εκείνην, ἡ οποία ἐμελλε να γίνῃ ἡ Μήτηρ του Θεοῦ, το Χαίρε! Βλέπων δε ο Ἄγγελος Σε, Κύριε, να αρχίζης να λαμβάνης υλικὴν σάρκα (μέσα εἰς την κοιλίαν της) την ἰδίαν στιγμὴν, κατὰ την οποίαν εχαίρετιζε με την αὔλον φωνὴν του την Παρθένον, κατελαμβάνετο ἀπὸ μεγάλην ἐκπληξιν και θαυμασμόν και, ἰστάμενος εμπρὸς εἰς την Παρθένον, ἔλεγε προς αὐτήν το ἐξῆς:

Χαίρε, σὺ, μέσω της οποίας θα λάμψη (εἰς τον κόσμον) ἡ χαρὰ της (λυτρώσεως) χαίρε, σὺ, μέσω της οποίας θα εξαφανισθῇ ἡ κατὰρα (που ἐδόθη εἰς το ἀνθρώπινον γένος δια την παρακοὴν του).

Χαίρε, σὺ, που γίνεσαι ἡ ἀπία να ἐπανεέλθῃ εἰς τον Παράδεισον ο ἐκπεσὼν Ἀδὰμ χαίρε, σὺ, που γίνεσαι ἡ ἀπία να ἀπαλλαγῇ ἡ Εὐὰ ἀπὸ τας λύπας και τα δάκρυά της.

Χαίρε, σὺ, που εἶσαι ὕψος, το οποίον δυσκόλως δύνανται να φθάσουν και να κατανοήσουν αἱ δianoiai των ἀνθρώπων χαίρε, σὺ, που εἶσαι βάθος, το οποίον δυσκόλως δύνανται να ἴδουν και αὐτῶν των Ἀγγέλων οἱ οφθαλμοί.

Χαίρε, διότι εἶσαι θρόνος του Βασιλέως Χριστοῦ χαίρε, διότι βαστάζεις εἰς την κοιλίαν σου Εκείνον, που βαστάζει ολόκληρον το σύμπαν.

Χαίρε, σύ, ο (πρωϊνός) αστήρ (αυγερινός), που προμηνύει
την εμφάνισιν του ηλίου (Χριστού) χαίρε,σύ, εις της
οποίας την κοιλίαν λαμβάνει σάρκα ο Θεός.

Χαίρε, σύ, μέσω της οποίας ανακαίνιζεται η (εκ της αμαρτίας
διαφθαρείσα) Δημιουργία χαίρε, σύ, μέσω της οποίας ο
Δημιουργός γίνεται βρέφος.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Εις σε, ώ Θεοτόκε, την Υπέρμαχον Στρατηγόν, αποδίδω
ευγνωμόνως την ένδοξον νίκην, εγώ η πόλις σου, επειδή (με την ιδικήν
σου βοήθειαν) απηλλάγην από τας φοβεράς συμφοράς (που επήρχοντο
εναντίον μου). Σύ δε, που η δύναμις σου είνε ακατανίκητος, ελευθέρωσέ
με από παντοειδείς κινδύνους, ώστε να αναφωνώ προς σε:

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Σύ, Χριστέ, ο Θεός μας, ο Οποίος συνεχώς και ακαταπαύστως
προσκυνείσαι και δοξολογείσαι (από όλα τα κτίσματα) και εις τον
ουρανόν και εις την γήν Σύ, που είσαι μακρόθυμος και πολυέλεος και
πολυεύσπλαγχνος και αγαπάς τους δικαίους ανθρώπους και
ευσπλαγχνίζεσαι τους αμαρτωλούς και όλους προσκαλείς διά να τους
σώσης, υποσχόμενος (εις αυτούς) τα πνευματικά αγαθά της μελλούσης
Βασιλείας Σου (την μακαριότητα του Παραδείσου) Σύ (λοιπόν), ο Ίδιος,
Κύριε, δέξαι ευμενώς και τας ιδικάς μας προσευχάς, που αναφέρομεν εις
Σε κατ' αυτήν την ώραν, και καθοδήγησε την ζωήν μας ώστε να είνε
σύμφωνος προς τας εντολάς Σου. Αγίασε τας ψυχάς μας, εξάγνισε τα
σώματά μας, κάμε ορθάς τας σκέψεις μας, καθάρισε τα διανοήματά μας,
και απάλλαξέ μας από οιαδήποτε θλίψιν και συμφοράν και από
οιονδήποτε πόνον. Παράταξε γύρω μας, ως ισχυρόν τείχος, αγίους
Αγγέλους Σου, ώστε η ετοιμοπόλεμος στρατιά των να μας προφυλάσση
(από τας ενέδρας των Δαιμόνων) και να μας οδηγή με ασφάλειαν, δια να
φθάσωμεν όλοι εις την ενότητα της Πίστεως και εις την τελείαν γνώσιν

της δόξης Σου, την οποία δεν δύναται κανείς να πλησιάση (άνευ της δικής Σου βοήθειας) (ζητούμεν από Σε όλα αυτά,) διότι είσαι ευλογημένος εις τους απεράντους αιώνας. Αμήν.

Ο Θεός εἶθε να μας λυπηθῆ και να μας ευλογήση εἶθε να εμφανίση το (γλυκύ και ἰαρόν) πρόσωπόν Του εις ημάς και να ελεήση ημάς.

Ευχή εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον

Ἄσπιλε, ἀμόλυντε, ἀδιάφθορε, ἀκηλίδωτε, ἀγνή Παρθένε, Θεονύμφευτε Δέσπονα, σύ, που με την παράδοξον και ἀπερνόητον γέννησίν σου ἠνώσες τον Θεόν Λόγον με τους ἀνθρώπους και συνέδεσες με τα ουράνια την φύσιν του ἀνθρωπίνου γένους, η οποία εἶχε γίνει ἐξόριστος και εἶχεν ἀπομακρυνθῆ (ἀπό τον Θεόν ἕνεκα της παρακοῆς) σύ, που εἶσαι η μοναδική ἐλπίς των ἀπηλπισμένων και η μοναδική βοήθεια ὅσων πολεμοῦνται (ἀπό τον Διάβολον) σύ, που εἶσαι η ταχεία προστασία ὅλων ἐκείνων που σε επικαλοῦνται και το καταφύγιον ὅλων των χριστιανῶν, μη περκφρονήσης και μη ἀποστραφῆς ἐμέ τον ἀμαρτωλόν, τον μολυσμένον ἀπό τας κακίας μου, ἐμέ, ο οποίος με ἀισχροῦς λογισμούς και με ἀισχρά λόγια και με ἀισχράς πράξεις κατέστησα ἀθλίαν και ἐλεεινήν ὅλην την ὑπαρξίν μου, και με την πνευματικήν ἀποχαύνωσίν που φέρουν αι ἡδοναί του βίου, κατήντησα ἐκουσίως δούλος (μη με περκφρονήσης,) ἀλλά, ως Μήτηρ του

φιλανθρώπου Θεού που είσαι, δέξε με πολλήν φιλανθρωπίαν την ευσπλαγχνίαν σου και εις εμέ τον αμαρτωλόν και άσωτον, και δέξαι την δέησίν μου που σου την προσφέρω από τα ακάθαρτα χείλη μου. Και , χρησιμοποιούσα το θάρρος που έχεις προς Αυτόν ως Μητήρ Του, παρακάλεσε τον ιδιόν Υιόν και ιδιόν μας Βασιλέα και Κύριον, δια να ανοξη και εις εμέ τα γεμάτα από φιλανθρωπίαν σπλάγχνα της αγαθότητός Του και, αφού παραβλέψη τας αναρίθμητους αμαρτίας μου, με οδηγήση εις μετάνοιαν και μου δώση δύναμιν να εκτελώ καλώς τας εντολάς Του. Πάντοτε δε να παρίστασαι πλησίον μου (και να με βοηθής), σύ, που είσαι εύσπλαγχνος και αγαθή και γεμάτη συμπάθειαν. (Να είσαι πλησίον μου πάντοτε, τόσο κατά την παρούσαν ζωήν, όσον και κατά την στιγμήν του θανάτου μου, καθώς και κατά την ημέραν της Κρίσεως). Και κατά μεν την διάρκεια της παρούσης ζωής μου, να μου δίδης την θερμήν προστασίαν και βοήθειάν σου, να απόκρούης τας επιθέσεις των εχθρών (Δαιμόνων) και να με καθοδηγής προς την σωτηρίαν κατά δε την ώραν του θανάτου μου, να περικρουργής την ταλαίπωρον ψυχήν μου και να εκδώκης μακράν από αυτήν τους πονηρούς Δαίμονας που έχουν σκοτεινά πρόσωπα και τέλος, κατά την φοβεράν ημέραν της Κρίσεως, να με απαλλάξης από την αιώνιον Κόλασιν και να με καταστήσης κληρονόμον της ανεκφράστου δόξης του Υιού σου και Θεού μας. Αυτήν την δόξαν είθε να επιτύχω, μέσω της ιδικής σου πρεσβείας και βοήθειας, ώ Δέσπονά μου, Υπεραγία Θεοτόκε, δια της χάριτος και φιλανθρωπίας του μονογενοús Υιού σου, του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος μας Ιησού Χριστού. Εις Αυτόν οφείλεται πάσα δόξα, τιμή και προσκύνησις, καθώς και εις τον μη έχοντα αρχήν Πατέρα Του και εις το πανάγιον και αγαθόν και παρέχον ζωήν Πνεύμα Του, και τώρα και πάντοτε και εις τους απεράντους αιώνας. Αμήν.

Ευχή εις τον Κύριον ημών
Ιησούν Χριστόν.

Δώσε, Κύριε, εις ημάς, που απερχόμεθα τώρα δια να υπνώσωμεν, ανάπαυσιν σώματος και ψυχής, και διαφύλαξέ μας από τον σκοτεινόν ύπνον της αμαρτίας και από οιαδήποτε εφάμαρτον ηδονήν, που συμβαίνει εις το σκότος της νυκτός. Παύσε τας ορμάς των παθών μας,

σβήσε τα πύρινα βέλη του πονηρού Διαβόλου, τα οποία ρίπτει με δόλον εναντίον μας, κατάστειλε τας επαναστάσεις της σαρκός μας και αποκοίμισε οιαδήποτε γήϊνην και κοσμικήν σκέψιν μας (ώστε να μη μας ενοχλή). Επιπροσθέτως δώρησαί μας, ώ Θεέ, δianoian αγρυπνούσαν, σκέψεις σώφρονας, καρδίαν που δεν την καταλαμβάνει η αμέλεια και η απροσεξία, ύπνον ελαφρόν και απηλλαγμένον από πάσαν σατανικήν φαντασίαν (εις τα όνειρα). Δώσε δε εις ημάς πνευματικήν ανάτασιν και εγρήγορσιν, όταν έλθη η ώρα της (νυκτερινής) προσευχής (79), και βοήθησέ μας να ευρεθώμεν (όταν εξυπνήσωμεν δια την προσευχήν) εστηριγμένοι εις τας εντολάς Σου και έχοντες μέσα εις την ψυχήν μας σταθεράν και αμετακίνητον την ενθύμησιν των θείων προσταγμάτων Σου. Χάρισε δε εις ημάς την διάθεσιν και την δύναμιν της ιδικής Σου ολονυκτίου δοξολογίας, δια να υμνώμεν και να ευλογώμεν και να δοξάζωμεν το μεγαλοπρεπές και άξιον πάσης τιμής όνομά Σου, του Πατρός και Υιού και του Αγίου Πνεύματος, και τώρα και πάντοτε και εις τους απεράντους αιώνας. Αμήν.

Ώ ευλογημένη Θεοτόκε, Αειπάρθενε Κόρη, υπερτέρα πάσης δόξης, μετάφερε πλησίον του Υιού Σου και Θεού μας την προσευχήν μας, και ζήτησε να σώση, δια των πρεσβειών σου, τας ψυχάς μας.

Η ελπίς μου είναι ο Πατήρ το καταφύγιόν μου είναι ο Υιός η (προστατευτική) σκέπη μου είναι το Πνεύμα το Άγιον. Ώ Αγία, δόξα Σοι.

Ολόκληρον την ελπίδα (της σωτηρίας) μου εις σε εναποθέτω (διότι πιστεύω ότι θα μεσπεύσης δι' εμέ εις τον Υιόν σου). Ώ Μητέρα του Θεού, φύλαξέ με κάτω από την σκέπη σου (όπου υπάρχει ασφάλεια).

Ας προσευχηθώμεν δια την ειρήνην του κόσμου.

Ας προσευχηθώμεν δια τους ευσεβείς και ορθοδόξους χριστιανούς.

Ας προσευχηθώμεν δια τον Αρχιεπίσκοπόν μας (δείνα) και δι' όλους τους Κληρικούς, που είναι εν Χριστώ αδελφοί μας.

Ας προσευχηθώμεν δι' όσους πατέρας και αδελφούς μας δεν ηδυνήθησαν να έλθουν εις την ιεράν αυτήν Ακολουθίαν.

Ας προσευχηθώμεν δι' εκείνους που μας υπηρετούν ή μας υπηρέτησαν κατά το παρελθόν.

Ας προσευχηθώμεν δι' εκείνους που μας αγαπούν, αλλά και δι' όσους μας μισούν.

Ας προσευχηθώμεν δι' όσους εζήτησαν από ημάς τους αναξίους να προσευχώμεθα δι' αυτούς.

Ας προσευχηθώμεν δι' εκείνους που πλέουν εις την θάλασσαν με καλούς σκοπούς (80).

Ας προσευχηθώμεν δι' εκείνους που είνε κατάκοποι λόγω ασθενείας.

Ας προσευχηθώμεν και δια την άφθονον παραγωγήν των καρπών της γης.

Ας προσευχηθώμεν και δι' όλους τους μέχρι σήμερον αποθανόντας πατέρες και αδελφούς μας δι' όλους όσοι με ευσέβειαν απέθανον, δι' όλους τους ορθοδόξους, τόσον τους ταφέντας εδώ, όσον και τους απανταχού του κόσμου.

Ας είπωμεν δε και δια τους εαυτούς μας το:

Κύριε, ελέησον Κύριε, ελέησον Κύριε, ελέησον.

Ώ Θεοτόκε, ο Γαβριήλ, καταληφθείς από δέος και θαυμασμόν ενώπιον της ωραιότητος την οποίαν είχεν η παρθενία σου, και της υπερβολικής λάμψεως, την οποίαν ηκτινοβόλει η αγνότης σου, ανεφώνει προς σε: Ποίον εγκώμιον, αντάξιον σου, να σου προσφέρω; Ποίαν δε ονομασίαν να σου δώσω; Δεν δύναμαι να εύρω ούτε εγκώμιον ούτε ονομασίαν ανταξίαν σου, και μένω εκστατικός (ενώπιόν σου) (επειδή δε, δεν δύναμαι να εύρω λόγια αντάξια δια σε,) δι' αυτό (δεν λέγω τίποτε άλλο, παρά), ως με διέταξεν ο Θεός, βιώ προς σε: Χαίρε, σύ, που έλαβες από τον Θεόν πολλάς και εξαιρετικάς χάριτας!

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

1. Η φράσις «ο κλίνας τη καταβάσει τους ουρανούς» είνε εμπνευσμένη από τους Ψαλμούς. Ο Ψαλμός ιζ' (στ. 10) λέγει ότι ο Θεός «έκλινεν ουρανούς και κατέβη», εννοών ότι ο Θεός κατήλθεν από τους ουρανούς δια να βοηθήση τον δούλον Του Δαυίδ. (Ιδέ και Ψαλμ. ρμγ' , 5.) Αλλ' αυτό ήτο βεβαίως ποιητική έκφρασις, ίσως δε και προφητικός υπαινιγμός. Ο Θεός πραγματικώς μίαν φοράν εχαμήλωσε τους ουρανούς και κατέβη εις την γην: όταν έγενεν άνθρωπος εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου.
2. Η Παναγία ονομάζεται «Νύμφη ανύμφευτος», διότι ενώ κατέστη θεόνυμφος Μήτηρ του Ιησού Χριστού, έμεινε πάντοτε παρθένος και δεν εγνώρισεν άνδρα νυμφίον. Είνε λοιπόν και «νύμφη», εφ' όσον συνέλαβε και εγέννησεν Υιόν – πράγμα που προϋποθέτει «γάμον» - και «ανύμφευτος» , εφ' όσον η σύλληψις του Υιού της έγενεν όχι φυσικώς, αλλ' εκ Πνεύματος Αγίου. Η Αειπάρθενος υπήρξε «Νύμφη Κυρίου».
3. Η φράσις «βιβλος εσφραγισμένη» ενθυμίζει το ε' κεφ. της Αποκαλύψεως, όπου γίνεται λόγος περι «βιβλίου γεγραμμένου έσωθεν και όπισθεν, κατεσφραγισμένου σφραγίσιν επτά». Το μυστηριώδες εκείνο βιβλίον, ουδεις άλλος ηδυνήθη να ανοίξη πλην του Αρνίου – Χριστού. Ο υμνωδός ονομάζει εδώ την Αειπάρθενον «Χριστού βιβλον έμψυχον εσφραγισμένην Πνεύματι», διότι: α') Όπως το μυστηριώδες «βιβλίον» της Αποκαλύψεως περιείχε τα σωτηριώδη σχέδια της θείας Προνοίας δια το μέλλον, τοιουτοτρόπως και η Αειπάρθενος υπήρξε φορέυς του μεγάλου σχεδίου της θείας Προνοίας δια την σάρκωσιν του Υιού του Θεού και την σωτηριάν μας. β') Όπως το «βιβλίον» εκείνο ήτο «εσφραγισμένον», τοιουτοτρόπως και η Παναγία ήτο αμόλυντος παρθένος. γ') Όπως το «βιβλίον» εκείνο μόνο ο Ιησούς Χριστός ηδυνήθη να ανοίξη, ούτω και η Παρθένος μόνον του Ιησού Χριστού έγενε Μήτηρ, κατά τρόπον υπερφυσικόν, και ουδενός άλλου. – Η έννοια της λέξεως «εσφραγισμένη» δεν πρέπει να περιορισθή εις μόνην την παρθενίαν της Παναγίας, αλλά να επεκταθή και εις τα μέγιστα χαρίσματα με τα οποία εστόλσεν αυτήν το Πνεύμα το Άγιον. Δί αυτό

ακριβώς ο ποιητής λέγει ότι η Αειπάρθενος είναι «εσφραγισμένη Π ν ε ύ μ α τ ».

4. Ο Θεός επιμώρησε, μετά την παρακοήν των, τον μεν Αδάμ να τρώγη με τον ιδρώτα του προσώπου του τον άρτον του έως ότου αποθάνη, την δε Εύαν να γεννά με ωδίνας τα τέκνα της (Γεν. γ' 16-19), εξώρισε δε αμφοτέρους εκ του Παραδείσου. Η Θεοτόκος, δια της γεννήσεως του Λυτρωτού μας, έγινε απία να απαλλαγούν και οι πρωτόπλαστοι και όλον το ανθρώπινον γένος από την δουλείαν της αμαρτίας και την καταδυναστείαν του Διαβόλου.
5. Η φράσις «χαίρε, θρόνε πύρνε του Παντοκράτορος» ενθυμίζει το χωρίον του προφήτου Δανιήλ (ζ' ,9): «Εθεώρουν έως ότου οι θρόνοι ετέθησαν, και Παλαιός ημερών εκάθητο... Ο θρόνος αυτού φλόξ πυρός, οι τροχοί αυτού πυρ φλέγον». Η Παναγία, δεχθείσα εντός της τον Δημιουργόν, απετέλεσε πράγματι τον «πύρνον θρόνον», όπου εκάθησεν ο Θεός.
6. Η φράσις «οσφράδιον του πάντων Βασιλέως», είναι δυνατόν να εννοηθή και δια τον Κύριον (όπως και την ερμηνεύομεν) και δια την Παναγίαν. Ενώπιον του Θεού και η Παναγία είναι μοναδική ευωδία. – Η λέξις «οσφράδιον» σημαίνει ισχυράν αρωματώδη ουσίαν, η οποία χρησιμεύει εις την ιατρικήν δια να συνέρχωνται οι λιποθυμούντες. Άρα εδώ το «οσφράδιον» σημαίνει το άρωμα, την ευωδίαν. Ο Κύριός μας λοιπόν είναι η υπερτάτη πνευματική ευωδία, είναι το «οσφράδιον» του ουρανού Πατρός του, του «μόνου Βασιλέως». Επαναλαμβάνομεν ότι και η Παναγία, κατ' άλλον βεβαίως αυτή τρόπον, είναι δυνατόν να θεωρηθή «οσφράδιον» του Βασιλέως Θεού.
7. Με την φράσιν «ως χώρα ανήροτος» ο ποιητής μας μεταφέρει εις την αγεώργητον γήν, εν αρχή της Δημιουργίας, η οποία, χωρίς αροτρίασιν και χωρίς σποράν, με μόνον το πρόσταγμα του Θεού, βλαστάνει τα φυτά της. (Γεν. α' , 11-12). Τοιουτοτρόπως και η Αειπάρθενος, χωρίς ανθρωπίνην μεσολάβησιν, χωρίς ανθρώπινον σπέρμα, δια μόνης της επισκέψεως του Αγίου Πνεύματος, βλαστάνει το θείον φυτόν της, τον Κύριόν μας και Σωτήρά μας.

8. Ο Μωϋσής, κατ' εντολήν του Θεού, είχε κατασκευάσει εν τη «Σκηνή του Μαρτυρίου», όπου ελατρεύετο ο Θεός, μίαν χρυσήν τράπεζαν, επί της οποίας έθετον άρτους «εναντίον (ενώπιον) του Θεού δια παντός» (Εξ. κε', 29. Πρβλ. και λθ' , 18 και Λευϊτ. κδ', 5-6 και Αρ. δ', 7). Η Παναγία, ως «έμψυχος (ζώσα) τράπεζα», είχε μέσα της όχι υλικούς άρτους, αλλά τον «Άρτον της ζωής» (Ιωάν. ζ' , 35), τον Κύριόν μας Ιησούν Χριστόν.
9. Ο υμνωδός έχει κατά νουν το χωρίον Ιωάν. δ' , 14. όπου ο Κύριος, συνομιλών μετά της Σαμαρείτιδος, λέγει εις αυτήν: «Ει ήδεις την δωρεάν του Θεού και τις έστιν ο λέγων σοι, δος μοι πιείν, συ αν ήτησας αυτόν, και έδωκεν αν σοι ύδωρ ζων...Ός δ' αν πih εκ του ύδατος ου εγώ δώσω αυτώ, ου μη διψήση εις τον αιώνα, αλλά το ύδωρ ό δώσω αυτώ γενήσεται εν αυτώ πηγή ύδατος αλλομένου εις ζωήν αιώνιον».
10. Το «λαστήριον» ήτο το σκέπασμα της «Κιβωτού της Διαθήκης» (δηλαδή του κιβωτίου που περιήχε τας πλάκας του Νόμου, τας οποίας ο Θεός έδωσεν εις τον Μωϋσήν). Επί του «λαστηρίου» αυτού ο Θεός εφανέρωνε τον Εαυτόν Του και ελάλει εις τον Ισραηλικόν λαόν (Εξ. κε', 16-21) και Λευϊτ. ιζ', 2). Ερραντίζετο δε το «λαστήριον» με το αίμα των θυσιαζομένων ζώων προς εξιλέωσιν των αμαρτιών του λαού (Λευϊτ. ιζ', 10-16). Η Παναγία ονομάζεται «λαστήριον», διότι: α') Δι' αυτής εφανερώθη ο Θεός εις τους ανθρώπους και ελάλησεν εις αυτούς, και β') Με το αίμα που επήρην ο Κύριος από' αυτήν, έγινε θυσία δια τας αμαρτίας μας, έγινε «λαστήριον» δι' ημάς. («Το αίμα Ιησού Χριστού...καθαρίζει ημάς από πάσης αμαρτίας», «Αυτός Ιλασμός εστι περί των αμαρτιών ημών» (Α' Ιωάν. α', 7,β', 2).
11. Η φράσις « όρθρος φαεινός» ενθυμίζει το χωρίον του Άσματος των Ασμάτων (ζ', 10): «Τις αύτη η εκκύπτουσα ωσει όρθρος, καλή ως σελήνη, εκλεκτή ως ο ήλιος, θάμβος ως τετεγμέναι;» (Δηλαδή: Ποία είναι αυτή η οποία προβάλλει ως η αυγή, ωραία ως η σελήνη, λαμπρά ως ο ήλιος, και προκαλεί θάμβος, όπως προκαλούν αι παρατεταγμέναι στρατιωτικάί δυνάμεις;) Τα λόγια αυτά, λεγόμενα δια την συμβολικήν νύμφην του Άσματος, εφαρμόζονται κατ' εξοχήν εις την Παναγίαν

Μητέρα του Κυρίου, εις την θεόνυμφον Παρθένον. Ουδέν άλλο πρόσωπον εν ουρανώ και επί γης, ουδείς Άγγελος ή άνθρωπος, έχει την ωραιότητα και την λαμπρότητα της Παρθένου και προκαλεί τον θαυμασμόν που προκαλεί αυτή. Δανείσασα σάρκα εις τον Θεόν, κατέστη «η τιμωτέρα των Χερουβείμ και η ενδοξοτέρα ασυγκρίτως των Σεραφείμ».

12. Η φράσις έχει ληφθή από τον προφήτην Ιεζεκιήλ (μδ' 1 κ. ε.). Ο προφήτης ούτος είδεν εν οράματι «την πύλην των αγίων (του Ναού) την εξωτέραν την βλέπουσαν κατά ανατολάς, και αύτη ήν κεκλεισμένη». Ήκουσε δε από τον Θεόν, ότι «η πύλη αύτη κεκλεισμένη έσται, ουκ ανοιχθήσεται και ουδείς μη δέλθη δί αυτής, ότι Κύριος ο Θεός Ισραήλ εισελεύσεται δί αυτής, και έσται κεκλεισμένη». Θαυμασία πράγματι προτύπως της Θεοτόκου! Την «πύλην» αυτήν μόνος ο Κύριος «δίδωδευσε» , δηλαδή εγεννήθη εξ αυτής , αλλά και αφήκεν αυτήν πάλιν «κεκλεισμένην», ήτοι διεφύλαξεν αλώβητον την παρθενίαν αυτής. Ας παραληρούν αλώβητον την παρθενίαν αυτής. Ας παραληρούν οι αρετικοί ότι η Μήτηρ του Κυρίου εγέννησεν ακολούθως και άλλα τέκνα δια της φυσικής οδού. Η Θεοτόκος ήτο Παρθένος «και προ τόκου και εν τόκω και μετά τόκον». Ουδείς άλλος πλην του Λόγου «δίδωδευσε» την «πύλην» του Θεού.
13. Ο προφήτης Ησαΐας (ή', 1) είδεν εν οράματι, ότι ο Κύριος «κάθηται επί νεφέλης κούφης και ήξει εις Αίγυπτον και σεισθήσεται τα χειροποίητα (είδωλα) Αιγύπτου από προσώπου Αυτού». Και τούτο είνε προτύπως της Παναγίας. Αύτη εχρησίμευσεν ως «Νεφέλη κούφη», δηλαδή ελαφρά, τρόπον τινά εξαύλωμένη, επί της οποίας καθήμενος «ήλθεν Ιησούς ο υπέρθεος» εις την γην, η οποία ήτο γεμάτη από είδωλα όπως η παλαιά Αίγυπτος, και κατέλυσε την πλάνην και το σκότος, ωδήγησε δε προς το φως της αληθινής θεογνωσίας τους ανθρώπους και έσωσεν αυτούς.
14. Η φράσις «όρος πίων και τετυρωμένον...» ενθυμίζει το χωρίον των Ψαλμών (ξζ', 16) «όρος του Θεού, όρος πίων, όρος τετυρωμένον», που αναφέρεται εις την Ιερουσαλήμ (Σών). Η Ιερουσαλήμ ήτο και αυτή προτύπως της Παναγίας.

15. Ο Θεός έδωσεν εντολήν εις τον Μωϋσήν να κατασκευάση «λυχνίαν εκ χρυσίου καθαρού» (Εξ. κε' , 30 κ.ε.) και να την τοπαθετήση εις την Σκηνήν όπου ελατρεύτο ο Θεός. Η «λυχνία» αύτη είχεν «επτά λύχνους», ήτο δε προτύπως της Παναγίας, η οποία, ως αληθινή και ζώσα «Λυχνία», είχεν ως «Λύχνον» πάμφωτον τον Χριστόν, το «φως του κόσμου» (Ιωάν.η', 12).
16. Όταν οι Ιουδαίοι εξήλθον εκ της Αιγύπτου και περιεπλανώντο εις την έρημον, εγγόγουζον κατά του Θεού δι' έλλειψιν τροφής. Ο Θεός τότε έστειλεν εις αυτούς μίαν ουράνιον τροφήν, που την ωνόμασαν οι ίδιοι «μάννα» (Εξ. ιζ', 13 κ.ε.). Ο Μωϋσής δε είπεν εις τον Ααρών να γεμίση με «μάννα» εν δοχείον, μίαν στάμμον χρυσήν, και να εναποθέση αυτήν εις την « Κιβωτόν της Διαθήκης» , μέσα εις την «Σκηνήν του Μαρτυρίου» (Εξ. ιζ' , 33-34), ώστε να ενθυμιζη διαρκώς εις τους Ισραηλίτας το θαύμα αυτό του Θεού. Η στάμνος αύτη ήτο προτύπως της Θεοτόκου, η οποία έφερεν εντός της τον «Άρτον της ζωής» (Ιωάν. ζ', 35), τον Κύριον Ιησούν , ο Οποίος είνε δια τους πιστούς τροφή πραγματική εν τω Μυστηρίω της θ. Ευχαριστίας, απείρως γλυκυτέρα του παλαιού «μάννα».
17. Βλ. την υπ' αριθμόν 10 σημείωσιν.
18. Ο Ιακώβ είδεν εις τον ύπνον του «κλίμακα εστηριγμένην εν τη γη, ής η κεφαλή αφικνείτο εις τον ουρανόν...ο δε Κύριος επεστήρικτο επ' αυτής» (Γεν. κη' , 12 – 13). Η Θεοτόκος είνε πράγματι «κλίμαξ» («σκάλα»), διότι δι' αυτής κατήλθεν ο Θεός από τον ουρανόν εις την γην και ανύψωσε τους ανθρώπους από την γην εις τον ουρανόν.
19. Η φράσις «γης το θεμέλιον» δεν αναφέρεται υπό του υμνωδού εις την Θεοτόκον , όπως έγγραφαν εσφαλμένως ερμηνευταί τινες, αλλ' εις τον Κύριον. Η Θεοτόκος «ε β ά σ τ α σ ε ν» ακόπως εν τη κοιλία της «γης το θεμέλιον», δηλαδή τον Ιησούν Χριστόν. Η φράσις «ακόπως βαστάσασα» σημαίνει ότι η Θεοτόκος εκυοφόρησε τον Υιόν της χωρίς να αισθανθή ουδόλως κόπον ή βάρος. Ο Κύριός μας συνελήφθη α σ π ό ρ ω ς, εκυοφορήθη α κ ό π ω ς, εγεννήθη α ν ω δ ί ν ω ς.

20. Η φράσις «πλέξασα αχειρόπλοκον στέφανον» εἶνε δυνατόν να λάβη δύο ερμηνείας: α΄) Η Θεοτόκος ἔδωσε σάρκα εις τον Κύριον, «ἔπλεξε στέφανον» επειδή ὁμως ο Κύριος συνελήφθη ασπόρως, εἶνε στέφανος «αχειρόπλοκος». β΄ Η Θεοτόκος ἔδωσε σάρκα, «ἔπλεξε στέφανον», εις τον ἀκτιστον και αδημιούργητον (αχειρόπλοκον») Θεόν. Η πρώτη δηλαδή ερμηνεία και τας δύο λέξεις («πλέκω» – «αχειρόπλοκος») αναφέρει εις την ανθρωπίνην φύσιν του Κυρίου· η δευτέρα ερμηνεία ὁμως την μίαν λέξιν («πλέκω») αναφέρει εις την ανθρωπίνην φύσιν του Κυρίου και την ἄλλην («αχειρόπλοκος») εις την θείαν.
21. Ο Κύριος εἶπεν: «Εγώ εἰμι η οδός και η ἀλήθεια και η ζωή· ουδεὶς ἔρχεται προς τον Πατέρα εμῆ δὲ εμοῦ» (Ιωάν. ιδ΄ , 6). Ἄλλη οδός οδηγούσα εις το φως, εις την ζωὴν, εις την ἀλήθειαν, εις την Βασιλείαν του Θεοῦ, δεν υπάρχει. Ο Κύριος εἶνε η μοναδική οδός.
22. Ὅταν ο Θεός ἔκαμε τον παλαιόν κατακλυσμόν, ο Νώε και τα μέλη της οικογένειάς του εσώθησαν με την Κιβωτόν (Γεν.κεφ. ζ΄, κ.ε.). Ο κόσμος ὁμως εκτός ἀπὸ αὐτόν τον φυσικόν κατακλυσμόν, εγνώρισε και ἄλλον κατακλυσμόν, πνευματικόν: Τον κατακλυσμόν της αμαρτίας. Η Παναγία, γεννήσασα Εκείνον που εἶνε «η οδός της ζωῆς», μας ἔσωσεν ἀπὸ αὐτόν τον κατακλυσμόν και μας ωδήγησεν εις τας υψηλάς κορυφάς της αγίας ζωῆς, εκεί ὅπου τα κύματα της αμαρτίας δεν ἠμποροῦν να φθάσουν.
23. Η φράσις «πυρίμορφον ὄχημα» ενθυμίζει το «ἄρμα πυρός» (το πύρνον δηλαδή, το φλεγόμενον ἄρμα), με το οποίον ο προφήτης Ηλίας ανελήφθη προς τους ουρανοὺς (Δ΄ Βασιλ. β΄ , 11). Η Θεοτόκος, ως «πυρίμορφον ὄχημα» , εἶχε μέσα εις την κοιλίαν της τον Λόγον του Θεοῦ, τον Βασιλέα του σύμπαντος.
24. Ο παλαιός Παράδεισος της Εδέμ εἶχεν εντός του, ως κέντρον του, το «ξύλον της ζωῆς» (Γεν. β΄ 9,). Η Παναγία, ως ἔμψυχος και ζων Παράδεισος, εἶχεν εντός της κοιλίας της την αρχὴν και το τέλος και το κέντρον των πάντων, τον Θεάνθρωπον Ἰησοῦ Χριστόν, ο Οποῖος εἶνε ὄντως το «ξύλον της ζωῆς» και δίδει ζωὴν ἀπείρως καλλπέραν και ανωτέραν εκείνης την οποίαν ἔδιδε το δένδρον του Παραδείσου της Εδέμ. Ο «γλυκασμός» των καρπῶν του δένδρου αὐτοῦ, δηλαδή το

Σώμα και το Αίμα του Κυρίου, το Μυστήριο της θ. Ευχαριστίας, ανιστά και ζωοποιεί όλους εκείνους που εθανάτωσεν η αμαρτία.

25. Η φράσις έχει ληφθή από τους Ψαλμούς (πς΄ , 3), όπου λέγεται: «Δεδοξασμένα ελαλήθη περί σου, η πόλις του Θεού». Πρόκειται βεβαίως περί της αγίας πόλεως Ιερουσαλήμ, η οποία όμως, ως είπομεν και προηγουμένως, ήτο εις πολλά προτύπως της Παναγίας. Αν εις την Ιερουσαλήμ υπήρχεν ο Ναός όπου ελατρεύετο ο Θεός, η Παναγία έγενεν η ίδια έμψυχος Ναός, πραγματική κατοικία της Θεότητος. Πόσον λοιπόν μεγαλυτέρα η δόξα της Θεοτόκου!
26. Εις τον προφήτην Δανιήλ (β΄ , 34-35) ανατρέχει προφανώς ο ποιητής. Εκεί αναφέρεται εν αποκαλυπτικόν όνειρον, κατά το οποίον εκ τινος όρους «ετμήθη (εκόπη) λίθος άνευ χειρών» και συνέτριψεν εν πελώριον άγαλμα, ακολούθως δε ο λίθος αυτός εμεγάλωσε και έγενεν όρος που εκάλυψεν όλην την γην. Η Παναγία συγκρίνεται προς το όρος αυτό του Δανιήλ, διότι εξ αυτής, άνευ ανθρωπίνης μεσολαβήσεως, προήλθε κατά σάρκα ο Χριστός, ο ακρογωνιαίος Λίθος του σύμπαντος. Η διδασκαλία δε του Κυρίου κατ΄ αρχάς μεν προσείλκυσεν ολίγους, έπειτα όμως εξηπλώθη εις όλην την οικουμένην, όπως ο μικρός λίθος.
27. Ο υμνωδός ονομάζει την Θεοτόκον «περιήχημα» των προφητών, έχων υπ΄ όψιν του όχι μόνον την σαφή προφητείαν του Ησαΐου «Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει και τέξεται υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Εμμανουήλ» (Ης. ζ΄ , 14), αλλά και πλείστας προτυπώσεις της Θεοτόκου, αι οποίαι απαντούν εις τους προφήτας, από του Μωϋσέως μέχρι του Δανιήλ. Η ράβδος του Ααρών, η στάμνος του μάννα, η κιβωτός της Διαθήκης, η τράπεζα της προθέσεως, η χρυσή λυχνία, η κεκλεισμένη πύλη, το αλατόμητον όρος κ.τ.λ. κ.τ.λ. τι άλλο ήσαν ειμή σύμβολα και προτυπώσεις της Θεοτόκου; Ποίαν άλλην «προκατήγγειλε των προφητών ο σύλλογος στάμνον και ράβδον και πλάκα και αλατόμητον όρος»; (Εξαποστειλάριον της 21^{ης} Νοεμβρίου.) «Ρήσεις προφητών και ανίγματα (υπανιγμοί) την σάρκωσιν (του Χριστού υπέφηναν την εκ Παρθένου». (Καταβασία της 15^{ης} Αυγούστου.) Δί αυτό η Παρθένος είνε το «περήχημα». (Δοξαστικόν του Εσπερνού της 8^{ης} Σεπτεμβρίου).

28. Ο κρηής του Ισραήλ Γεδεών, όταν εκλήθη από τον Θεόν να σώση τον Ισραήλ, είχε ζητήσει έν θαύμα εις απόδειξιν ότι όντως θα σωθή ο Ισραηλιτικός λαός δί αυτού. Το θαύμα συνίστατο εις τούτο: Ενώ πανταχού θα υπήρχε ξηρασία την επομένην πρωΐαν, εις ένα «πόκον ερίου» («ποκάρ» μαλλιών), το οποίον ο Γεδεών έθεσεν έξω εις το ύπαιθρον, θα υπήρχε δρόσος. Ο Θεός επετέλεσε το θαύμα και ο «πόκος» είχε τόσην δρόσον, ώστε ο Γεδεών, πιάσας τον «πόκον», εγέμισε μίαν λεκάνην ύδατος (Κρη. ζ' , 37 κ.ε.). ο υμνωδός ονομάζει «πόκον ένδροσον» την Παναγίαν, διότι αύτη, όλως θαυματουργικώς και υπερφυσικώς, συνέλαβε και εγέννησε τον Κύριον, ο Οποίος, ως ουράνιος δρόσος, κατήλθεν εις αυτήν ησύχως και αθорύβως, χωρίς να προξενήση φθοράν εις την παρθενίαν της.
29. Ο Μωϋσής, ευρισκόμενος εις τους πρόποδας του όρους Χωρήβ, αντελήφθη φλόγας εις μίαν βάτον. Επλησίασε και είδε τότε «ότι ο βάτος καίεται πυρί, ο δε βάτος ού κατεκαίετο» (Εξ. γ' , 2). Η βάτος αυτή προεικόνιζε την Παναγίαν, η οποία, καίτοι εδέχθη εντός της το φοβερόν πυρ της Θεότητος, εν τούτοις, κατά τρόπον θαυμαστόν και υπερφυσικόν, δεν εκάη.
30. Κατά την έξοδον των Ισραηλιτών εκ της Αιγύπτου ο Θεός εσκέπαζε και επροστάτευεν αυτούς κατά την ημέραν με μίαν νεφέλην, η οποία τους εδεικνυε και την οδόν που έπρεπε να βαδίσουν, κατά δε την νύκτα τους εφώτιζε με ένα «στύλον πυρός» (Εξ. ιγ' , 21). Επίσης πολύ συχνά εις την Παλαιάν Διαθήκην ο Θεός ή η «δόξα Κυρίου» εμφανίζεται εν νεφέλη (Εξ. ις' , 10, κδ' , 15 κ.τ.λ.). Η νεφέλη αύτη ήτο η φανέρωσις της δόξης του Θεού, της παρουσίας του Θεού. Η Παναγία υπερβαίνει ασυγκρίτως την παλαιάν νεφέλην, διότι δί αυτής έλαμψεν εις τον κόσμον σωματικώς αυτός ο Θεός. Ρίπτει δε την προστατευτικήν σκιάν της επί όλων των πιστών και τους οδηγεί με το παράδειγμά της και με τας πρεσβείας της προς την νέαν Γην της Επαγγελίας, την Άνω Ιερουσαλήμ, την Βασιλείαν των Ουρανών.
31. Η φράσις ενθυμίζει το χωρίον των Ψαλμών (ργ' , 15) «και οίνος ευφραίνει καρδίαν ανθρώπου». Αν ο υλικός οίνος ευφραίνει τον άνθρωπον, πόσον μάλλον ευφραίνει και ζωοποιεί αυτόν ο θεός και

ουράνιος Οίνος, το γλυκύτερον Αίμα του Κυρίου μας, το οποίον πίνομεν εν τω Μυστηρίω της θ. Ευχαριστίας!...

32. Εις την Παλαιάν Διαθήκην η ξηρά ράβδος του Ααρών εβλάστησε θαυματουργικώς · «εξήνεγκε βλαστόν και εξήνθησεν άνθη» (Αρ. ιζ' , 23). Και αυτό το θαύμα ήτο προτύπως της γεννήσεως του Κυρίου εκ της Παναγίας, η οποία, ενώ ήτο Παρθένος, εγέννησεν Υιόν. Θαύμα μέγα το να ανθήση η ξηρά ράβδος! Αλλά θαύμα απείρως μεγαλύτερον και παραδοξότερον το να γεννήση η Παρθένος!
33. Ο προφήτης Ησαΐας έλαβε παρά Θεού την διαταγήν να γράψη εις «τόμον καινού μεγάλου» (δηλαδή εις πίνακα καινουργή και μέγαν) προφητείαν περί μελλόντων πραγμάτων (Ησ.η' , 1). Ο υμνωδός ονομάζει την Παναγίαν «τόμον», δηλαδή πίνακα, βιβλίον, εις το οποίον έχει γραφή, όχι δια χειρός ανθρώπου, αλλά δια του δακτύλου του Θεού Πατρός, ο Υιός και Λόγος του Θεού. Με αυτό εννοεί ότι η γέννησις του Κυρίου έγινε υπερφυσικώς, δια μόνης της προσταγής του Θεού.
34. Εν τη Αποκαλύψει του Ιωάννου (κα', 27) αναφέρεται , ότι εις την Άνω Ιερουσαλήμ ουδεις άλλος θα εισέλθη «ειμή οι γεγραμμένοι εν τω βιβλίω της ζωής του αρνίου». (Βλ. και γ' , 5, ιγ' , 8 και κ' , 12 και Φλιπ. δ' , 3). Ο υμνωδός ζητεί από την Θεοτόκον να ικετεύση τον Υιόν της, ίνα γράψη ημάς εις αυτό το βιβλίον, όπου αναγράφονται οι λυτρωθέντες δια του αίματος του Κυρίου και προοριζόμενοι δια την αώνιον Αυτού Βασιλείαν. Οι άνθρωποι χαίρουν πολλάκις, διότι το όνομά των εγράφη εις επίσημα βιβλία του κόσμου τούτου, εις Καταλόγους δηλαδή επισήμων προσώπων, Υπουργών, Καθηγητών Πανεπιστημίων, Πρεσβευτων κ.τ.λ. Αλλ' οι Κατάλογοι αυτοί είνε φευ! τόσο μάταιοι! Μόνον αν το όνομά μας γραφή εις τον Κατάλογον του Ουρανού, εις το αώνιον και αθάνατον «βιβλίον της ζωής του αρνίου», πρέπει να χαίρωμεν.
35. Ο βασιλεύς της Βαβυλώνος Ναβουχοδονόσορ κατεσκεύασε μίαν πελωρίαν «εικόνα χρυσήν» και διέταξεν όλους να προσφέρουν εις αυτήν λατρευτικάς τιμάς. Οι τρεις ευσεβείς Ισραηλίται νέοι Ανανίας , Αζαρίας και Μισαήλ, πιστοί υπήκοοι του αληθινού Θεού, ηρνήθησαν να προσκυνήσουν το είδωλον αυτό. Ο βασιλεύς τότε διέταξε να τους

ρίψουν εις την κάμνον του πυρός, αφού αυτή πυρακτωθή «επταπλασίως». Η διαταγή του βασιλέως εξετελέσθη και οι τρεις νέοι ερρίφθησαν δεμένοι εις τας φλόγας της φοβεράς καμίνου. «Ο δε Άγγελος Κυρίου συγκατέβη άμα τοις περι τον Αζαρίαν εις την κάμνον και εξετίναξε την φλόγα του πυρός εκ της καμίνου και εποίησε το μέσον της καμίνου ως πνεύμα δρόσου διασυρίζουν» (Δαν. κεφ. γ'). Ποίος ήτο άραγε ο Άγγελος αυτός; Ήτο απλούς Άγγελος; Ο νεώτερος Πατήρ της Εκκλησίας μας, ο θείος Νικόδημος ο Αγιορείτης, λέγει περι αυτού τα εξής: «Ο Άγγελος ούτος δεν ήτον ένας από τους απλούς Αγγέλους, αλλ' ήτον ο μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού και Πατρός , ο της μεγάλης βουλής Άγγελος, Όστις δια της συγκαταβάσεως Του ταύτης ε π ρ ο μ ή ν υ ε την δια σαρκός αυτού προς ημάς γεννησομένην κατάβασιν.» («Εορτοδρόμιον» σελ.45). Την γνώμην αυτήν, στηριζομένην και εις τινά χωρία παλαιότερων Πατέρων, ευνοεί και η υμνογραφία της Εκκλησίας μας. Βλ. π.χ. τους ειρμούς της η' Ωδής των Κανόνων της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού («...υμνείτε τον συγκαταβάντα Λόγον και το πυρ εις δρόσον μεταποιήσαντα...»), της Υπαπαντής του Κυρίου («Σε τον εν πυρί δροσίσαντα παιδας θεολογήσαντας και Παρθένω ακηράτω ενοικήσαντα Θεόν Λόγον υμνούμεν ...») και της Κοιμήσεως της Θεοτόκου («Φλόγα δροσιζουσαν οσίους, δυσσεβείς δε καταφλέγουσαν, Άγγελος Θεού ο πανσθενής έδεξε παισί ζωαρχικήν δε πηγήν ειργάσατο την Θεοτόκον...»). Παράβαλε ακόμη και τον ειρμόν της ζ' Ωδής του Μ.Σαββάτου «...Ο εν καμίνω ρυσάμενος τους οσίους παιδας εκ φλογός, εν τάφω νεκρός άπνους κατατίθεται...», ως και τινά έτερον ειρμόν ζ' Ωδής «Θεού συγκατάβασιν το πυρ ηδέσθη εν Βαβυλώνι ποτε...».

Ο ποιητής του Κανόνος του Ακαθίστου Ύμνου, λέγων δια τον Κύριον την φράσιν «τότε μεν τυπούμενος», ή εκλαμβάνει τον εις την κάμνον κατελθόντα «Άγγελον» ως απλούν Άγγελον, προτυπούντα τον εκ Παρθένου θαυμαστώσ τεχθέντα Κύριον, ή εκλαμβάνει αυτόν ως τον Υιόν και Λόγον του Θεού και βλέπει το σχήμα του Αγγέλου, που έλαβε τότε, ως προτύπωσιν και ως προμήνυμα της μελλούσης σαρκώσεώς Του.

36. Βλ. την υπ' αριθ. 29 σημείωσιν.

37. Ο ποιητής αναφέρεται εις την εξαπάτησιν των πρωτοπλάστων υπό του Σατανά με μορφήν όφεως. Τότε οι πρωτόπλαστοι, αφού δηλαδή εξηπατήθησαν και έφαγον εκ του απηγορευμένου δένδρου, «έγνωσαν ότι γυμνοί ήσαν και έραψαν φύλλα συκής και εποίησαν εαυτοίς περιζώματα» (Γεν. γ' , 7). Πλήν αυτής όμως της γυμνώσεως, οι πρωτόπλαστοι υπέστησαν και άλλην γύμνωσιν: Εγυμνώθησαν και από τα θεία χαρίσματα με τα οποία τους είχε κοσμήσει ο Θεός, καθώς και από την οικειότητα και παρρησίαν που είχαν προς τον Δημιουργόν των. Η Παναγία εγέννησεν Εκείνον ο Οποίος μας ενέδυσεν «στολήν αφθαρσίας» και μας «προσήγαγε προς τον Πατέρα» (Εφεσ. β' ,18).
38. Η λέξις «λαμπαδουχούμενος» (εκ του «λαμπαδούχος») είνε σπανιωτάτη. Ίσως δεν απαντά εις ουδένα εκ των παλαιών (κλασικών) συγγραφέων. Απαντά εις αυτούς το ρήμα, αλλά μόνον εις την ενεργητικήν του φωνήν (λαμπαδουχώ). Επειδή δε το «λαμπαδουχώ» σημαίνει κρατώ εις χείρας λαμπάδας, επομένως φωτίζω, το «λαμπαδουχούμα» σημαίνει προφανώς φωτίζομαι, δέχομαι ελλάμψεις. Άρα «λαμπαδουχούμενος», τω πνεύματι» (η λέξις «πνεύματι» του κειμένου πρέπει να συνδεθή προς το επόμενον «λαμπαδουχούμενος», και όχι προς το προηγούμενον «σκικτάτω»), σημαίνει : «δεχόμενος εις το πνεύμα του θείας ελλάμψεις». Αν δε η λέξις «πνεύματι» θεωρηθή ως αναφερομένη εις το Άγιον Πνεύμα («...σκικτάτω , τω Πνεύματι λαμπαδουχούμενος»), τότε θα έχωμεν την εξής έννοιαν: «Όλοι οι εκ της γης πλασθέντες άνθρωποι ας σικρτούν εξ αγαλλιάσεως, φωτιζόμενοι και λαμπρυνόμενοι από το Άγιον Πνεύμα...».
39. Βλ. την υπ' αριθμόν 30 σημείωσιν.
40. Εις το Άσμα Ασμάτων (α' ,3) λέγεται δια τον Χριστόν «Μύρον εκκενωθέν όνομά σου». Ο Χριστός ονομάζεται «μύρον», το οποίον (εκ) κενούται (πρβλ. Φλιπ. β' , 7)· δηλαδή ο Λόγος του Θεού ταπεινώνεται με το να γίνη άνθρωπος. Η «κένωσις» αυτή του Θεού Λόγου γίνεται εν τη σαρκώσει Του, αλλά παραμένει ο Ίδιος Θεός αναλλοίωτος· δια τούτο και λέγεται «μύρον ακένωτον».
41. Ο υμνωδός έχει εις την σκέψιν του την περιστεράν του Νώε, η οποία αποστέλλεται υπ' αυτού έξω της Κιβωτού και επιστρέφουσα φέρει

«φύλλον ελαίας», εις απόδειξιν ὅτι ο κατακλισμός εκόπασε (Γεν. η΄ , 8-11). Ο «ελεήμων» Χριστός, τον Οποῖον ἔφερεν εις τον κόσμον η αγία «Περιστερά», η Θεοτόκος , εἶνε η «καλλέλαιος» (Ρωμ. ια΄ , 24). Ο κλάδος ελαίας που ἔφερεν η περιστερά του Νῶε, ἦτο σύμβολον ειρήνης Θεοῦ και κόσμου· ο «ελεήμων» Χριστός, τον Οποῖον εγγένησεν η Παναγία, εἶνε η μοναδική και τελεία «εἰ ρ ἦ ν η» ημών (Εφεσ. β΄ , 14 κ.ε.) και η «καταλλαγὴ» (συμφιλίωσις) ημών προς τον Θεόν (Ρωμ. ε΄ , 11).

42. Πολλὰς φορές ο Θεός ἔστειλεν Ἀγγέλους να διαβιβάσουν μηνύματα Του εις ανθρώπους, ως βλέπομεν εις την Αγία Γραφήν. Ουδέποτε ὁμως τα μηνύματα αὐτὰ περιείχον την λέξιν «χαίρει!» . Η γη ἦτο πάντοτε κατηραμένη και η θλίψις – ἀποτέλεσμα της αμαρτίας – εσφράγιζεν ὅλα τα πλάσματα του Θεοῦ. Τῶρα ὁμως ευρισκόμεθα εμπρός εις την χαραυγὴν της λυτρώσεως. Το «σκεῦος της εκλογῆς» ευρέθη. Εἶνε η Παρθένος Μαρία. Ἦλθε λοιπόν «το πλήρωμα του χρόνου». Ο Θεός ἔχει πλέον τόπον καθαρὸν διὰ να κατοικήσῃ εν τη γῆ. Και, «κλίνας ουρανοῦς», κατέρχεται δια να καταργήσῃ την λύπην και να παύσῃ τα δάκρυα. Δι' αὐτό ο Ἄγγελος ευαγγελίζεται την Παρθένον: «Χαίρει!» Την λύπην διαδέχεται πλέον η χαρά, την κατάραν η ευλογία, τους στεναγμούς οι αλαλαγμοί. Η Εκκλησία μας ἀπὸ την στιγμὴν της γεννήσεως της Παρθένου ὑπὸ των ἀγίων γονέων της ψάλλει: «Σήμερον της παγκοσμίου χαρὰς τα προοίμια...» (Στιχηρὸν ἰδιόμελον του Εσπερινοῦ της 8^{ης} Σεπτεμβρίου.)

43. Βλ. την ὑπ' ἀριθμὸν 4 σημειώσιν.

44. «Βουλή ἀπορρητος» του Θεοῦ ἦτο το σχέδιον της σαρκώσεως του Λόγου και της ὑπ' Αὐτοῦ σωτηρίας μας. Η Παρθένος καθίσταται ἤδη «μύστις» αὐτῆς της ἀπορρήτου βουλῆς», ἦτοι καθίσταται κοινῶς των θείων βουλῶν, εισάγεται εις την γνώσιν των σχεδίων του Θεοῦ.

45. Η φράσις αὐτὴ δύναται να λάβῃ πολλὰς ἐρμηνείας. Σημειωτέον δε ὅτι ὑπάρχουν και χειρόγραφα με την γραφήν «σἰ γ ἡ δεομένων πῖ σ τ ι ς», ἦτοι « π ῖ σ τ ι ς αὐτῶν που προσεύχονται εν σιγῇ». Εἶνε προτιμότερα η γραφή «σιγῆς δεομένων πίστις», διότι αὐτὴ ἀντιστοιχεῖ προς την φράσιν του προηγουμένου στίχου «βουλῆς ἀπορρητου

μύστις». Ό,τι ανωτέρω ο ποιητής ωνόμασεν «απόρρητον βουλήν», κατωτέρω ονομάζει, εν πληθυντικώ αριθμώ, «σιγής δεόμενα», ήτοι ανέκφραστα, ανερμήνευτα, μυστηριώδη πράγματα. Η Παναγία λοιπόν επίστευσεν απολύτως εις τα απερνόητα μυστήρια, τα οποία εις αυτήν και δι' αυτής επετέλεσεν ο Θεός, και τοιουτοτρόπως απέβη η προσωποποίησις της τελείας πίστεως εις πράγματα τα οποία γίνονται δεκτά όχι με συζητήσεις και ερεύνας της ταλαιπώρου ανθρωπίνης λογικής, αλλά με ταπείνωσιν και σιγήν. Την ακράδαντον πίστιν της Παναγίας εις όσα θαυμαστά και παράδοξα της ειπεν ο Θεός δια του Αγγέλου, επήνεσε και η «πλησθείσα Πνεύματος Αγίου» συγγενής της Ελισάβετ, η οποία ειπεν εις αυτήν: «Μακαρία η πιστεύσασα ότι έσται τελείωσις της λελαλημένοισ αυτή παρά Κυρίου» (Λουκ. α', 45). – Άλλη ερμηνεία θα ήτο η εξής: Η Παναγία είνε δι' ημάς η διαπίστωσις, η βεβαίωσις η απόδειξις των πραγμάτων που γίνονται δεκτά με σιγήν, με ταπείνωσιν, με υποταγήν. Βλέποντες δηλαδή τα όσα θαυμαστά έγναν εις αυτήν, αποκτών βεβαιότητα περί της αληθείας και των άλλων θαυμαστών και υπέρ νουν και έκφρασιν πραγμάτων της Θρησκείας μας.

46. Η Θεοτόκος έχει βασικήν και θεμελιώδη θέσιν εις την Χριστιανικήν Πίστιν. Και μόνη η λέξις Θεοτόκος αποτελεί συγκεφαλαίωσιν των δογμάτων της Πίστεώς μας. Τούτο το όνομα, λέγουν οι Πατέρες, «άπαν το μυστήριον της οικονομίας συνίστησιν· ει γαρ Θεοτόκος η γεννήσασα, πάντως Θεός ο εξ αυτής γεννηθείς, πάντως δε και άνθρωπος» (Ι.Δαμασκηνού «Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου Πίστεως», Γ', 12). Δι' αυτό και κατωτέρω (οίκος 8^{ος}) ονομάζεται η Παρθένοσ «στερρόν της Πίστεωσ έρεισμα», ήτοι ασάλευτον βάθρον της Πίστεωσ. Η λέξις Θεοτόκος αποτελεί κυματοθραύστην των αιρέσεων.

47. Βλ. την υπ' αριθμόν 18 σημείωσιν.

48. Ο Χριστός είνε το «φωσ του κόσμου» και όποιος Τον ακολουθεί «ου μη περιπατήση εν τη σκοτία, αλλ' έξει το φωσ της ζωής» (Ιωάν. η', 12).

49. Η φράσις «λειμώνα της τρυφής αναθάλλεις» ενθυμίζει τον «Παράδεισον (κήπον) της τρυφής» (Γεν. β', 15), μέσα εις τον οποίον ο Θεός ετοποθέτησε τους πρωτοπλάστους. Επειδή εχάσαμεν εκείνον τον

«λειμόνα της τρυφής» λόγω της παρακοής μας, η Παναγία κάμνει τώρα να βλασάνη χάριν ημών νέος «λειμών τρυφής», απείρως τερπνότερος του παλαιού. Ποίος ο νέος «λειμών»; Ο Χριστός, η διδασκαλία Του, τα Μυστήριά Του με μίαν λέξη: η Εκκλησία Του.

50. Το θυμίαμα ανέκαθεν εθεωρήθη σύμβολον της προσευχής. «Κατευθυνθήτω η προσευχή μου ως θυμίαμα ενώπιόν σου» (Ψαλμ. ρμ', 2), έλεγεν ο Δαυΐδ. Ο Ιωάννης δε ομιλεί εις την Αποκάλυψίν του περί των είκοσι τεσσάρων πρεσβυτέρων, οι οποίοι «έπεσαν ενώπιον του αρνίου, έχοντες έκαστος κθάραν και φάλας χρυσάς γεμούσας θυμιαμάτων, αί εισίν αι προσευχαί των αγίων» (Αποκ. ε', 8).
51. Η φράσις του υμνωδού «αμνός ά μ ω μ ο ς υπενθυμίζει, ως νομιζομεν, τον «άμωμον αμνόν» της Παλαιάς Διαθήκης. (Εξ. κθ', 38, Λευϊτ. α', 10, γ', 6 κ.α.), δηλαδή τον χωρίς σωματικόν ελάττωμα αμνόν, ο οποίος προσεφέρετο θυσία δια την εξιλέωσιν των αμαρτιών του λαού. Ο υμνωδός θέλει άραγε να είπη μόνον, ότι ο Κύριος εφανερώθη όχι ως μέγας και ισχυρός Ηγεμών (Ποιμήν λαών), αλλ' αδύνατος και ταπεινός ως μικρόν αρνίον; Φρονούμεν ότι ο υμνωδός θέλει να είπη και αυτό βεβαίως, αλλά και τούτο επί πλέον: ότι ο Κύριος εφανερώθη από αυτήν ακόμη την στιγμήν της γεννήσεώς Του ως αρνίον π ρ ο ο ρ ι ζ ό μ ε ν ο ν δια θυσίαν. Η λέξις «άμωμος» δεν είναι δυνατόν παρά να έχη αναφοράν εις την θυσίαν, αφού ρητή ήτο η εντολή της Παλαιάς Διαθήκης, όπως οι θυσιαζόμενοι αμνοί είναι «άμωμο».
52. Ωραιοτάτη η έκφρασις «Αστέρος αδύτου Μήτηρ». Πράγματι! Πολλοί άνθρωποι έλαμψαν κατά καιρούς ως αστέρες. Βασιλείς, κυβερνήται, στρατηλάται, εφευρέται, μεγιστάνες του πλούτου, φιλόσοφοι, λογοτέχναι, ηθοποιοί, ακόμη και ...ποδοσφαιρισται, εθεωρήθησαν ως αστέρες περιλαμβροι και εκατομμύρια ανθρώπων επεθύμησαν να είχαν την δόξαν των. Όλων όμως αυτών των «αστέρων» η λάμψις ήτο φευγαλέα και παροδική. Απήλθον εκ του ματαίου τούτου κόσμου και το «μνημόσυνον αυτών απώλετο μετ' ήχου». Ούτε τα ονόματά των πολλάς φορές δεν δέσωσεν η ιστορία. Πόση διαρορά μεταξύ αυτών και του Υιού της Παρθένου! Αυτός σελαγίζει συνεχώς εις τους αιώνας και καταυγάζει με το θείον φως Του όλους τους κόσμους, ορατούς και

αοράτους. Ο χρόνος που παρέρχεται δεν μειώνει την λάμψη Του. Τρισεκατομμύρια ηλών αδυνατούν να φωτίσουν όσον μία ακτίς Του. Κάποτε όλοι οι αστερισμοί και όλα τα ηλιακά συστήματα του Σύμπαντος , ωχραί και ασθενείς εικόνες της ιδικής Του λαμπρότητας , θα εκλείψουν. Ο Υιός της Παρθένου όμως, ο «ά δ υ τ ο ς Αστήρ», θα εξακολουθήσει να ακτινοβολή και τότε το γλυκύ και ιλαρόν φως Του και θα φωτίξη την Πόλιν του Θεού , την Άνω Ιερουσαλήμ, εις τους αιώνες των αιώνων (Αποκ. κα΄ , 23 κβ΄ , 5).

53. Ο υμνωδός δεν αρκείται να ειπή μόνον ότι η Θεοτόκος εξεθρόνισε τον α π ά ν θ ρ ω π ο ν τύραννον, τον Διάβολον, αλλά τονίζει και το γεγονός ότι μας έφερεν αυθέντην φ ι λ ά ν θ ρ ω π ο ν. Ο Υιός της Παρθένου δεν είχε σκληρός και βάνουσος Δεσπότης, όπως οι παλαιοί «κύριο» που ετέρποντο με το να βασανίζουν τους δούλους των, αλλ΄ είχε Κύριος γλυκύτατος, εύσπλαγχνος, πλήρης αγάπης και επιεκείας... Η Θεοτόκος λοιπόν, γεννήσασα τον Υιόν του Θεού , μας απήλλαξεν από την καταδυναστείαν του στυγνού και απανθρώπου τυράννου και μας ωδήγησεν εις την Βασιλείαν του Ελέους και της Χάρπος, εις την Βασιλείαν του « αιώνιον αγάπησιν» αγαπήσαντος ημάς Υιού της.
54. Διάφοροι λαοί της αρχαιότητος ήσαν «πυρολάτρα», ελάτρευον δηλαδή το πυρ ως θεόν. Η Παναγία , γεννήσασα τον Κύριον, όχι μόνον έπαυσε την ανόητον λατρείαν του πυρός, αλλά και μας απαλλάσει από τας φλόγας των αμαρτωλών παθών μας, όπως λέγει ο κατωτέρω στίχος.
55. Η φράσις «εκτελέσαντές σου τον χρησμόν» είναι δυνατόν να λάβη πολλές ερμηνείας: α΄) Το βιβλίον των Ψαλμών λέγει: «Βασιλείς Θαρσίς και νήσοι δώρα προσοίσουσι, βασιλείς Ααρών και Σαβά δώρα προσάξουσιν» (Ψαλμ. σα΄ , 10). Ο υμνωδός , λέγων «χρησμόν», αναφέρεται πιθανώς εις το ανωτέρω προφητικόν χωρίον και βλέπει αιπληρούμενον αυτό με την προσφοράν των δώρων υπό των εκ Περσίας μάγων . Αυτήν την ερμηνείαν προτιμώμεν. β΄) Η βίβλος των Αριθμών λέγει: «Ανατελεί άστρον εξ Ιακώβ, αναστήσεται άνθρωπος εξ Ισραήλ και θραύσει τους αρχηγούς Μωάβ και προνομεύσει πάντας υιούς Σηθ» (Αρ. κδ΄ , 17). Ο υμνωδός βλέπει την προφητείαν εκπληρουμένην υπό των μάγων , οι οποίοι ήλθον και προσεκύνησαν το

« εξ Ιακώβ ανατείλαν άστρον», σδηγηθέντες από τον παράδοξον αστέρα που είδον εις τον ουρανόν. γ') «χρησμός» εννοείται η παραγγελία του Θεού προς τους μάγους, όπως φύγουν δί άλλης οδού χωρίς να περάσουν πάλιν από τον Ηρώδη (Ματθ. β' , 12). δ') Το «χρησμός , αναφέρεται εις το «κηρύξαντές Σε τον Χριστόν άπασ», δηλαδή: «εκτελούντες τον χρησμόν Σου, Σε εκήρυξαν...». Εν τη περιπτώσει ταύτη, ως «χρησμός», ως θεία παραγγελία, δύναται να νοηθή όχι μόνον ειδική εντολή του Βρέφους Ιησού (ομιλήσαντος μυστικώς εις τας καρδίας των μάγων), αλλά και μία προφητεία της Παλαιάς Διαθήκης: «Ιδοϋ έθνη, ά ουκ οίδασι σε, επικαλέσονταί σε, και λαοί , οί ουκ επίστανταί σε, επί σε καταφεύξοντα» (Ησ. νε' , 5). Οι μάγοι, εκπληρούντες, τρόπον τινά, την προφητείαν αυτήν, εκήρυξαν τον Χριστόν εις όλους τους συμπατριώτας των, εις όλον το έθνος των Περσών, το οποίον ηγνώνει τον αληθινόν Θεόν.

56. Κατά την Αγίαν Γραφήν τα είδωλα είνε εφευρήματα του Διαβόλου. Αυτός εισηγήθη τα είδωλα εις τους ανθρώπους, με σκοπόν να τους κρατή πάντοτε εις την πλάνην. Υποκάτω των ειδώλων εκρύπτετο ο δόλιος Σατανάς. «Πάντες οι θεοί των εθνών δαιμόνια εισι» (Ψαλ. 95,5).
57. Ο Φαραώ, καταδύκων τους Εβραίους, επνίγη μέσα εις την Ερυθράν Θάλασσαν (Εξ. ιδ' 27-28). Ο νοητός Φαραώ , ο Διάβολος, ο καταδύκων τους ανθρώπους με σκοπόν να τους κάμη ακνίως δούλους του, κατεποντίσθη μέσα εις την νοητήν θάλασσαν: την Παναγίαν! Διότι ο εξ αυτής προελθών Κύριος «ετήρησε (δηλαδή συνετριψε) την κεφαλήν» του Σατανά (Γεν. γ' , 15) και απηλευθέρωσε τους ανθρώπους από την καταδυναστείαν του.
58. Όταν οι Ισραηλίται έφυγον εκ της Αιγύπτου και περιεπλανώντο εις την έρημον, δεν εύρισκον ύδωρ δια να πίουν. Τότε ο Θεός ανέβλυσε θαυματουργικώς άφθονον ύδωρ από μίαν ξηράν «πέτραν», από έναν βράχον (Εξ. ιζ' , 6 Αρ. κ' , 11). Ο Απόστολος Παύλος λέγει, ότι η «πέτρα» αυτή ήτο ο Χριστός (Α' Κορ. Ι' , 4). Ο υμνωδός το επεκτείνει αυτό και εις την Παναγίαν, διότι αύτη, ως η παλαιά εκείνη

«πέτρα» , ανέβλυσεν εκ των σπλάγχων της «το ύδωρ της ζωής»,
εγέννησε δηλαδή τον Χριστόν.

59. Βλ. την υπ' αριθμόν 30 σημείωσιν.

60. Βλ. την υπ' αριθμόν 30 σημείωσιν.

61. Βλ. την υπ' αριθμόν 16 σημείωσιν.

62. «Τρυφή αγία» είνε προφανώς η θεία Ευχαριστία, το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου. Η Παναγία, με το να δώση εις τον Κύριον Σώμα και Αίμα, υπήρξε «διάκονος» της αγίας αυτής τρυφής, υπηρέτησε και αυτή και συνετέλεσεν εις την παράθεσιν του θείου αυτού συμποσίου. Είνε όμως δυνατόν να δοθή και άλλη ερμηνεία: Ότι «τρυφή αγία» είνε η μέλλουσα απόλαυσις της Βασιλείας του Θεού. Η Παναγία, γεννήσασα τον Λυτρωτήν, συνετέλεσεν εις το να απολαύσουν οι πιστοί τον Παράδεισον.

63. Ο Θεός είχαν υποσχεθή εις τους Ισραηλίτας, ότι θα έδιδεν εις αυτούς την εύφορον γην της Χαναάν (Γεν. β' ,1 Εξ. γ' , 8 κ.α.). Η γη αύτη ωνομάζετο δια τούτο «Γη της Επαγγελίας», δηλαδή γη της υποσχέσεως του Θεού. Επειδή δε η ευφορία αυτής της γης ήτο μεγάλη, ελέγετο δί αυτήν ότι είνε «γη ρέουσα μέλι και γάλα». Ο υμνωδός ονομάζει την Παρθένον «Γην της Επαγγελίας», διότι και αυτήν την είχαν υποσχεθή ο Θεός εις το ανθρώπινον γένος. Την είχαν υποσχεθή όχι μόνον διά του Ησαΐου (« Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει και τέξεται υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Εμμανουήλ», Ησ. ζ' , 14), αλλά και πολύ παλαιότερον: όταν , τιμωρών τους πρωτόπλαστους δια την παρακοήν των, είπεν ότι κάποτε «το σπέρμα της γυναικός», δηλαδή το τέκνον μιας παρθένου, θα «τηρήση (συντρίξη) την κεφαλήν» του όφεως, του Διαβόλου (Γεν. γ' , 15). Η Παναγία λοιπόν ήτο Κ ό ρ η Ε π α γ γ ε λ ί α ς! Αλλ' εκτός αυτού του λόγου, η Παναγία ονομάζεται «Γη της Επαγγελίας», δηλαδή γη εύφορος και πλουσιωτάτη, διότι μας έδωσε τον μέγαν και ανεξάντλητον πλούτον, τον Χριστόν! Πνευματική «Γη Επαγγελίας» λοιπόν η Θεοτόκος! Από την πνευματικήν δε αυτήν «Γην της Επαγγελίας» έρρευσε το ουράνιον «μέλι και γάλα», ήτοι προήλθε

το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου, τα οποία οι πιστοί γεύονται εν τω Μυστηρίω της θ. Ευχαριστίας.

64. Η έννοια του στίχου είναι η εξής: Η ζωή της Παναγίας ήτο τόσο αγία, τόσο τελεία, τόσο πνευματική, ώστε αποτελεί μίαν εικόνα του πως θα ζούν οι άνθρωποι μετά την ανάστασιν των νεκρών, οπότε θα είναι απηλλαγμένοι από τα πάθη και τας αδυναμίας των. Θα ζούν τότε «ως άγγελοι Θεού εν ουρανών» (Ματθ. κβ' , 30). Η Παναγία λοιπόν με την αγίαν και τελείαν ζωήν της μας δίδει μίαν εικόνα του βίου των Αγγέλων και των ανθρώπων που θα αναστηθούν.
65. Είναι δυνατόν να δοθούν και αι εξής ερμηνείαι ακόμη: α') «Χαίρε, συ η προς την οποίαν αγάπη μας είναι τόσο μεγάλη, ώστε να υπερτερή οιονδήποτε άλλο συναίσθημά μας». β') «Χαίρε , συ, που η στοργή σου προς ημάς υπερβαίνει πάσαν άλλην στοργήν, πάσαν άλλην αγάπην». γ') «Χαίρε, συ, που η στοργή σου κατανικά τους αμαρτωλούς πόθους μας (και μας απαλλάσει από αυτούς)». δ') «Χαίρε, συ, που η στοργή σου ικανοποιεί καθ' υπερβολήν όλους τους ιερούς πόθους μας».
66. Αναφορά εις τους Ψαλμούς (οθ' , 2), όπου λέγεται: « Ο καθημένος επί των Χερουβείμ, εμφάνηθ». Τα Χερουβείμ είναι εν εκ των Αγγελικών Ταγμάτων. Το σύνολον των Ταγμάτων είναι εννέα, τα εξής: Άγγελοι, Αρχάγγελοι, Αρχαί, Εξουσίαι, Δυνάμεις, Κυριότητες, Θρόνοι, Χερουβείμ και Σεραφείμ.
67. Ο Απόστολος Παύλος (Εφεσ. β' , 14) λέγει, ότι ο Κύριος «εσιν η ειρήνη ημών, ο ποιήσας τα αμφότερα εν και το μεσότοχον του φραγμού λύσας...». Ήνωσε δηλαδή εκείνα, που πριν ήσαν χωρισμένα μεταξύ των: τους Ισραηλίτας με τους εθνικούς λαούς και τους ανθρώπους γενικώς με τον Θεόν. Ο υμνωδός, βλέπων την Παναγίαν ως Μητέρα του Ειρηνοποιού , το επεκτείνει αυτό και εις αυτήν. Είναι όμως ενδεχόμενον με την φράσιν «τάναντία εις ταυτό αγαγούσα» να εννοή ο υμνωδός την εν Χριστώ ένωσιν των δύο φύσεων, θείας και ανθρωπίνης, η οποία εγένετο εν τη κοιλία της Παρθένου.

68. Είπε χαρακτηριστικόν το ρήμα «ελύθη» («ελύθη παράβασις»), που χρησιμοποιεί ο υμνωδός δια να σημάνη την συγχώρησιν της παρακοής του Αδάμ, η οποία είχε κλείσει τον Παράδεισον. Πράγματι! Η αμαρτία είναι δεσμός, ο απαισιώτερος δεσμός· είναι κλοιός, ο ασφυκτικώτερος κλοιός· είναι άλυσις, η φρικτοτέρα άλυσις. Παρανομίαι άνδρα αγρεύουσι, σειραίς δε (δηλαδή: αλύσει) των εαυτού αμαρτιών έκαστος σφίγγετα» (Παροιμ. ε' , 22). Ο ακολουθών την αμαρτίαν, «ώσπερ βους επί σφαγήν έγεται και ώσπερ κύων επί δεσμούς» (Παροιμ. ζ' , 22). Ο ζυγός της αμαρτίας είναι «ζυγός σιδηρούς και οι δεσμοί αυτής δεσμοί χάλκεοι» (πρβλ. Σοφ. Σειρ. κη' , 20). Αλλ' ευλογητός ο Θεός! Ο εκ της Αγίας Παρθένου σαρκωθείς Υιός Του συνεχώρησε τας αμαρτίας μας δια του Αιματός Του, συνέτριψε τας σιδηράς αλύσεις μας, δέσπασε τους χαλκίνους κλοιούς μας. «Εξήγαγεν ημάς εκ σκότους και σκιάς θανάτου και τους δεσμούς ημών δέρρηξε... Συνέτριψε πύλας χαλκάς και μοχλούς σιδηρούς συνέθλασε...»(Ψαλμ. ρς' , 14, 16).
69. Η φράσις «σοφία του Θεού» είναι δυνατόν να εννοή όχι την γνωστήν ιδιότητα του Θεού, αλλά την «ενυπόστατον» Σοφίαν του Θεού, ήτοι τον Υιόν Του, τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν, τον Οποίον η Γραφή ονομάζει « Σοφίαν Θεού» (Α' Κορ. α' , 24,30). Η Παναγία, δεχθείσα εντός της τον αιώνιον Λόγον, απέβη «Σοφίας Θεού δοχείον». Ο επόμενος όμως στίχος («χαίρε, προνοίας αυτού ταμείον») συνηγορεί μάλλον υπέρ της πρώτης εκδοχής, ότι δηλαδή με την λέξιν «σοφία» εννοείται η ιδιότης του Θεού και όχι ο Υιός και Λόγος Του.
70. «Τεχνολόγοι» είναι οι συστηματικώς και μετ' επιστήμης πραγματευόμενοι θέμα τι και ειδικώτερον οι γραμματικοί.
71. Ο Χριστός είναι ο νέος Αδάμ, ο δεύτερος Αδάμ (Α' Κορ. ιε' , 45-46). Απ' Αυτόν αρχίζει η «καινή κτίσις» (Β' Κορ. ε' , 17, Γαλ. ζ' , 15), η «νέα δημιουργία», η ανάπλασις και η ανακαίνισις των ανθρώπων. Επειδή δε Αυτός προήλθεν από την Παρθένον, ο υμνωδός βλέπει αυτήν ως την πρώτην αρχήν της νέας δημιουργίας, ως το πρώτον πλάσμα που εισέρχεται εις την «καινήν κτίσιν».

72. «Παστάς» εἶνε ο νυμφικός θάλαμος. «Ἄσπορος νύμφευσας» εἶνε ἡ ἄνευ ἀνδρικοῦ σπέρματος ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ, ἤτοι ἡ ἔ ν ω σ ι ς («νύμφευσας») τῆς ἀκτίστου Θεότητος μετὰ τὴν κτιστὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ὡς θάλαμος δὲ αὐτῆς τῆς ἐνώσεως ἐχρησίμευσεν ἡ κοιλία τῆς Θεομήτορος. Ἡ Παρθένος λοιπὸν εἶνε «παστάς ἀσπόρου νυμφεύσεως», ἤτοι «ὁ βασιλικὸς θάλαμος ἐν ᾧ τὸ παράδοξον τῆς ἀπορρήτου ἐνώσεως τῶν συνελθουσῶν ἐπὶ Χριστοῦ φύσεων ἐτελεσιουργήθη μυστήριον». (Δοξαστικὸν τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς 8^{ης} Σεπτεμβρίου.)
73. Ἡ φράσις θα ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῆ καὶ ὡς ἐξῆς: «Χαίρε , συ, που ἐνώ εἶσαι μία τῶν παρθένων, ἐν τούτοις τρέφεις παιδίον», ἤτοι εἶσαι ἡ μοναδικὴ Μήτηρ Παρθένος. Ὁ ἐπόμενος ὁμῶς στίχος (χαίρε, ψυχῶν νυμφοστόλε ἀγίων»), ἀπαεῖ μᾶλλον τὴν ἐννοίαν που ἐδώσαμεν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ κειμένου. («Κουροτρόφε παρθένων», «Νυμφοστόλε ψυχῶν»). Ἡ λέξις «κουροτρόφος», ἄλλωστε, (τρέφω κούρον, ἤτοι παιδίον,) δὲν σημαίνει μόνον τὴν «παιδοτρόφον», ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς τὴν τροφόν. Ἡ Θεοτόκος λοιπὸν εἶνε τροφὸς τῶν παρθενικῶν υπάρξεων καὶ νυμφοστόλος τῶν ἀγίων ψυχῶν.
74. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ (μζ' , 1 κ.ε.) εἶδεν ἐν ὁράματι ὅτι εὐρέθη εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν Ναὸν καὶ παρετήρησεν ὅτι ἀπὸ τοῦ κατώφλιον τοῦ προνάου ἐξήρχετο ὕδωρ καὶ ἐσχημάτιζε κατ' ἀρχὰς ρυάκιον. Ὀλίγον κατωτέρω τὸ ὕδωρ εἶχεν ἀυξηθῆ, χωρὶς νὰ χύνωνται εἰς τὸ ρυάκιον αὐτὸ ἀλλὰ ὕδατα. Ἡ ἀύξησις τοῦ ὕδατος ἦτο συνεχῆς, καὶ τελικῶς τὸ ρυάκιον εἶχε μεταβληθῆ εἰς μέγαν παταμόν, εἰς ὀρμητικὸν χεῖμαρρον, αἱ ὄχθαι τοῦ ὁποῦ ἐγέμισαν ἀπὸ πολλὰ δένδρα. Ὁ ποταμὸς αὐτὸς ἦτο τύπος τοῦ Κυρίου καὶ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Ὁ Κύριος προήλθεν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ὅπως τὸ ὕδωρ ἐπήγαζεν ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊκὸν Ναὸν, καὶ ἐνώ κατ' ἀρχὰς ἡ διδασκαλία τοῦ προσεῖλκυσε ὀλίγους, βραδύτερον προσεῖλκυσε περισσοτέρους, καὶ τέλος, ὡς μέγας καὶ ὀρμητικὸς παταμὸς , πλουσίως καὶ ἀφθόνως ῥέων, ἐπεξετάθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ ὑμνωδὸς λοιπὸν ἔχων προφανῶς ὑπ' ὄψιν τὸν συμβολισμὸν αὐτὸν τοῦ Ἰεζεκιήλ , ἀνυμνεῖ τὴν Παρθένον ὡς ἀναβλύσασαν «τὸν πολύρρητον παταμόν».

75. Είπε ενδεχόμενον με την λέξιν «κολυμβήθρα» να μη εννοή ο υμνωδός το χριστιανικόν βαπτιστήριον, αλλά την «κολυμβήθραν» Βηθεσδά (Ιωάν. ε΄, 2), εντός της οποίας εθεραπεύοντο θαυματουργικώς οι άρρωστοι Ιουδαίι. Όπως λοιπόν η «κολυμβήθρα» εκείνη εθεράπευε τας νόσους, ούτω και η Θεοτόκος θεραπεύει τας νόσους και μάλιστα όχι μόνον τας σωματικάς, αλλά και τας ψυχικάς, ως Μητήρ του Κυρίου και Σωτήρος.
76. Η φράσις είνε πυκνή και ως τοιαύτη δυσνόητος. Ίσως η λέξις «ζωή» να τίθεται αντί της μετοχής «ζώσα», οπότε η φράσις θα είνε: «χαίρε, ζώσα μυστική ευωχία», ήτοι η Παναγία είνε «πραγματικόν («ζωντανόν») πνευματικόν συμπόσιον», υπερτάτη γλυκύτης και ευφροσύνη. Ίσως ακόμη ο υμνωδός, λέγων «μυστικήν ευωχίαν», να εννοή την θείαν Ευχαριστίαν, το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου, τα οποία έδωσεν εις Αυτόν η Θεοτόκος. Ίσως τέλος η έννοια να είνε αυτή που δίδομεν εις την ερμηνείαν του κειμένου: Η Παναγία είνε ύπαρξις γεμάτη από ζωήν, διότι τροφοδοτείται από «μυστικόν συμπόσιον», από την άφθονον και πλουσίαν χάριν του Θεού, όσον ουδέν άλλο δημιούργημα.
77. Η Σκηνή του Μαρτυρίου, δηλαδή ο τόπος όπου ελατρεύτο ο Θεός από τους Ισραηλίτας πριν κτισθή ο Ναός, είχε κατασκευασθή κατ' εντολήν του Θεού (Εξ. κεφ. κε΄, κζ΄), δια να γίνη τόπος εμφανίσεως της δόξης του Θεού, τόπος παρουσίας του Θεού εν μέσω του λαού Του. Αύτη διεκρίνετο εις δύο μέρη: Εις το πρώτον που ελέγετο «Άγια», και εις το δεύτερον, το πλέον ιερόν, που ελέγετο «Άγια Αγίων». Εντός του πρώτου υπήρχεν η «λυχνία»(βλ.την υπ' αριθμόν 15 σημείωσιν) και η τράπεζα με τους άρτους (βλ. την υπ' αριθμόν 8 σημείωσιν). Εντός του δευτέρου μέρους, το οποίον εχωρίζετο δια παραπετάσματος από το πρώτον, υπήρχε χρυσούν θυμιατήριον, καθώς και έν ολόχρυσον κιβώτιον, η «Κιβωτός της Διαθήκης», που περιείχε τας πλάκας του Νόμου τας οποίας ο Θεός έδωσεν εις τον Μωϋσήν, περιείχε δ' επίσης την χρυσήν στάμνον με το «μάννα» (βλ. την υπ' αριθμόν 16 σημείωσιν) και την ράβδον του Ασαρών (βλ. την υπ' αριθμόν 32 σημείωσιν). Υπεράνω της Κιβωτού αυτής υπήρχον, κατασκευασμένα εκ χρυσού, δύο Χερουβείμ, τα οποία έρριπτον την σκιάν των πτερύγων των επάνω εις το σκέπασμα της Κιβωτού, το λεγόμενον «λαστήριον»

(βλ. την υπ' αριθμόν 10 σημείωσιν). Εις το πρώτον μέρος εισήρχοντο τακτικώς οι Ιερείς και ετέλουν τα της λατρείας, ενώ εις το δεύτερον μέρος, το ιερώτατον και αγιώτατον, εισήρχετο μόνον ο Αρχιερεύς, αλλά και αυτός μίαν φοράν το έτος, και ετέλει θυσίαν ζώων υπέρ των αμαρτημάτων, τόσον των ιδίων του όσον και των του λαού (Εβρ. Κεφ. θ'). Όλα αυτά όμως ήσαν «προτύπωσις» και «σκιά» της αληθείας και της πραγματικότητας. Η Σκηνή ήτο τύπος της Εκκλησίας, αλλά και ειδικώς της Παναγίας. Η Παναγία έγινε πραγματική κατοικία του Θεού. Δί' αυτής εμφανερώθη εις τον κόσμον ο Ίδιος ο Θεός με σάρκα, και όχι μόνον η δόξα Του, όπως εγένετο εις την Σκηνήν της Παλαιάς Διαθήκης. Δί' αυτό η Θεοτόκος είνε ανωτέρα και από το πλέον άγιον μέρος της παλαιάς Σκηνης, δηλαδή από τα «Άγια των Αγίων». Εις τον στίχον λέγεται «χαίρε, Αγία αγίων μεϊζων», και όχι «χαίρε, Αγία αγίων αγίων μεϊζων», αλλά τούτο γίνεται δια λόγους ευφωνίας. Η σύγκρισις είνε προφανές ότι γίνεται όχι με τα «Άγια», αλλά με τα «Άγια των Αγίων». Πάντως δεν δύναται να αποκλεισθή και ετέρα ερμηνεία: Το «αγίων» είνε αρσενικού και όχι ουδετέρου γένους, ήτοι η Παναγία είνε υπερτέρα από όλους τους αγίους. Είνε δε τοιαύτη, ακριβώς διότι, ως λέγει ο προηγούμενος στίχος, εχρημάτισε «Σκηνή (κατοικία) του Θεού και Λόγου».

78. Όπως είπομεν εις την υπ' αριθμόν 77 σημείωσιν, η Κιβωτός που περιείχε τας πλάκας της Διαθήκης ήτο ολόχρυσος, δηλαδή ήτο χρυσομένη εξωτερικώς και εσωτερικώς. Η Παναγία όμως είνε πολύ ανωτέρα της παλαιάς εκείνης Κιβωτού, διότι αύτη «εχρυσώθη» όχι με υλικόν χρυσόν, αλλά με ουρανίους χάρπας, την «εχρύσωσε» δε όχι ανθρωπίνη χειρ, αλλά το Πνεύμα το Άγιον.

79. Πολλοί από τας ιεράς Ακολουθίας της Εκκλησίας μας διεμορφώθησαν αρχικώς εις τας ιεράς Μονάς. Είνε δε γνωστόν ότι οι Μοναχοί, άνθρωποι συνεχούς προσευχής, εξυπνούν κατά τας νυκτερινάς ώρας (συνήθως την 2 ή 3 πρωϊνήν ώραν) και μεταβαίνουν εις την Εκκλησίαν της Μονής δια να προσευχηθούν. Δί' αυτό η Ευχή « Και δος ημίν, Δέσποτα...» του Μικρού Αποδείπνου ζητεί από τον Κύριον: «διανάστησον δε ημάς εν τω καιρώ της προσευχής», δηλαδή : «σήκωσέ μας πάλιν από τον ύπνον, όταν έλθη η ώρα της (νυκτερινής) προσευχής», ή «δώσε εις ημάς

πνευματικήν ανάτασιν και εγρήγορσιν, όταν έλθη η ώρα της (νυκτερινής) προσευχής».

80. Η ευχή «υπέρ των εν θαλάσση καλώς πλεόντων» έχει, νομιζομεν , την έννοιαν: «Υπέρ εκείνων, που πλέουν εις την θάλασσαν με κ α λ ο ύ ς σ κ ο π ο ύ ς», δεν είνε δηλαδή π ε ι ρ α τ α ί, δεδομένου ότι κατά τας παλαιότερας εποχάς η πειρατεία ωργιάζεν. Αν κάποιος από τους αναγνώστας έχη καλλίτεραν ερμηνείαν, άς μας την γράψη και θα την δεχθώμεν ευγνωμόνως. (Αυτό ισχύει και δί όλας τας άλλας ερμηνείας που εδώσαμεν εις το κείμενον).